

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ
ANABİLİM DALI

74846

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE BİLGİ TEKNOLOJİSİNİN YERİ

Yüksek Lisans Tezi

Şebnem SUNENGİN ÇAKIR

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Özcan Demirel

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

T 74846

Ankara-1999

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ
ANABİLİM DALI

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE BİLGİ TEKNOLOJİSİNİN YERİ

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Özcan Demirel

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

Prof. Dr. Özcan DEMİREL

.....

Prof. Dr. Sabri KOC

.....

Prof. Dr. Ayşe KUAN

.....

.....

.....

Tez Sınavı Tarihi .24.6.1999.....

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
RESİMLER LİSTESİ	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
ÖNSÖZ	xiii
TANIMLAR	xiv
1. BÖLÜM	
GİRİŞ	1
1.1 Tezin Amacı.....	1
1.2 Tezin Önemi	1
1.3 Tezin Yöntemi	3
1.3.1 Kavramsal Çerçeve	3
1.3.2 Varsayımlar	11
1.3.3 Kapsam ve Sınırlılıklar	11
1.3.4 Veri Toplama Teknikleri	12
2. BÖLÜM	
BİLGİ TEKNOLOJİSİ ARAÇLARININ YABANCI DİL ÖĞRETİMİNE	
KATKILARI	13

2.1 Bilgi Teknolojisi	13
2.1.1 Bilgi Teknolojisi'nin Yabancı Dil Eğitiminde Kullanılması.....	15
2.1.2 Bilgi Teknolojisi Araçları	17
2.1.2.1 Bilgisayarlar	17
2.1.2.1.1 Bilgisayarın Yabancı Dil Eğitimde Kullanılması	20
2.1.2.2 Çoklu Ortam (Multimedia)	24
2.1.2.2.1 Çoklu Ortam Yazılımlarında Kullanılan Bazı Özellikler	28
2.1.2.2.1.1 Yardımlı Metin (Hypertext).....	28
2.1.2.2.1.2 Çok Kanallılık (Multicanalite).....	31
2.1.2.2.1.3 Hiper Ortam (Hypermedia).....	31
2.1.2.2.1.4 Benzetim	34
2.1.2.2.1.5 Elektronik Etkileşim	35
2.1.2.2.2 Çoklu Ortamın Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılması	38
2.1.2.3 Etkileşimli Video	39
2.1.2.3.1 Yabancı Dil Eğitimine Katkıları	44
2.1.2.4 CD-ROM	45
2.1.2.4.1 Yabancı Dil Öğretiminde CD-ROM'lar ve Yazılımlar	47
2.1.2.5 İnternet	57
2.1.2.5.1 Yabancı Dil Öğretiminde İnternet	59
2.1.2.5.1.1 E-Posta (E-Mail)	59
2.1.2.5.1.2 IRC (İnternet Relay Chat)	61

2.1.2.5.1.3 Sesli konferans, Video Konferans (Audioconferencing, videoconferencing)	62
2.1.2.5.1.4 Bilgi aramak ve elde etmek.....	62
2.1.2.5.1.5 World Wide Web.....	63
2.1.2.5.1.6 Yabancı Dil Öğretmenleri Ve İnternet.....	67
2.1.2.5.1.7 İnternet Ve Öğrenciler	69
2.1.2.5.1.8 İnternet'te Uzaktan Yabancı Dil Öğretimi.....	71
2.1.2.5.1.9 İnternet'te Dil Üzerine bir Ağ Projesi: Lingu@net Sanal Dil Merkezi	73
2.2 Değerlendirme	75
3. BÖLÜM	
YABANCI DİL EĞİTİM YAZILIMLARININ İNCELENMESİ.....	78
3.1 GİRİŞ	78
3.2 Learn to Speak French	78
3.3 Langue Française	92
3.4 Apprenez Le Français	99
3.5 Tell Me More.....	106
3.6 Le Robert Électronique	116
4. BÖLÜM	
TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALAR	119
4.1 GİRİŞ	119
4.2 Milli Eğitim Bakanlığı Projeleri	119

4.3 Örnek Okul Çalışması	128
4.4 Çalışma Grubu	129
4.5 Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması	129
4.6 Verilerin Çözümlemesi	130
5. BÖLÜM	
BULGULAR VE YORUMLAR.....	131
5.1 Giriş.....	131
5.2 Öğretmen Anketleri.....	131
5.3 Öğrenci Anketleri.....	156
6. BÖLÜM	
SONUÇ.....	165
6.1 Genel Değerlendirme	165
6.2 Öneriler	171
KAYNAKÇA	174
ÖZET.....	178
ABSTRACT	179
RESUME.....	180
EKLER.....	181
EK 1. Öğretmen Anketi.....	181
EK 2. Öğrenci Anketi.....	192

EK 3. Yabancı Dil Eğitimi İçin Hazırlanmış Dil Eğitimi Yazılımlarını İnceleme Formu.....	198
EK 4. İnternet Üzerinden ulaşılabilir, Bilgi Teknolojisi ve Yabancı Dil Eğitimde kullanımına ilişkin Siteler ve Adresleri.....	210

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Bir kişisel bilgisayar.....	18
Resim 2: Diz üstü bilgisayarlar.....	19
Resim 3: Çoklu Ortam yazılımlarına bir örnek.....	25
Resim 4: Yardımlı Doküman örneği.....	29
Resim 5: Hypermedia uygulamalarına bir örnek	33
Resim 6: Etkileşimli Video Örneği	40
Resim 7: CD-ROM ve CD sürücü.....	45
Resim 8: Atelier d'écriture et de lecture	49
Resim 9: J'écris	50
Resim 10: Je lis	51
Resim 11: Simpsons	52
Resim 12: Hangman	53
Resim 13: İnternet.....	58
Resim 14: E-Mail Yazılımlarına bir örnek, Eudora	60
Resim 15: İnternet üzerinde gezilebilecek müzelere bir örnek: Centre Pompidou.....	63
Resim 16: İnternet üzerinde yer alan gazetelere bir örnek: Le Figaro.....	64
Resim 17: İnternet üzerinde elektronik sözlüklere bir örnek: Hachette	65
Resim 18: Web üzerinde form doldurarak haberleşme	66
Resim 19: Arama motorlarına bir örnek: AltaVista.....	67
Resim 20: Uzaktan öğretim sitelerine bir örnek.....	72
Resim 21: Lingu@net Dil Eğitimi Ağı Web Sitesi	75
Resim 22: Yazılıma Giriş	80

Resim 23: Ana Mönü.....	80
Resim 24: İşlenecek bölümün özeti.....	80
Resim 25: Sözlük	81
Resim 26: Telaffuz Testi	82
Resim 27: Hikayenin ana hatları	83
Resim 28: Hikaye	83
Resim 29: Dinleme-anlama becerileri	84
Resim 30: Boşluk doldurma	85
Resim 31: Eşleştirme	86
Resim 32: Kelime sıralama	87
Resim 33: İletişim becerileri	88
Resim 34: Oyunlar.....	88
Resim 35: Oyunlar II.....	89
Resim 36: Filmler	90
Resim 37: Apprenez Le Français, Ana Mönü.....	99
Resim 38: Sözcük Alıştırmaları	100
Resim 39: Konuşma Alıştırmaları.....	101
Resim 40: Kolay Oyun.....	102
Resim 41: Zor Oyun	103
Resim 42: Ana mönü.....	105
Resim 43: Diyaloglar	107
Resim 44: Telaffuz hataları	109
Resim 45: Video.....	110
Resim 46: Adam asmaca oyunu	111

Resim 47: Dikte Alıştırması	112
Resim 48: Ders Raporu	113
Resim 49: Le Robert Électronique	116

TABLolar LİSTESİ

TABLO 1: MEB Okul ve Öğrenci sayıları Tablosu	119
TABLO 2: Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullara Göre Dağılımı	131
TABLO 3: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı	131
TABLO 4: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı	132
TABLO 5: Öğretmenlerin Unvanlarına Göre Dağılımı	132
TABLO 6: Öğretmenlerin Haftalık Ders Yüklerine Göre Dağılımı.....	133
TABLO 7: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinin Sürelere Göre Dağılımı	133
TABLO 8: Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıflara Göre Dağılımı	134
TABLO 9: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Dağılımı	135
TABLO 10: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Eğitim Yerlerine Göre Göre Dağılımı	141
TABLO 11: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Eğitimi Aldıkları Yılları Gösteren Dağılım	136
TABLO 12: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Alınan Eğitimin Süresine Göre Dağılımı	136
TABLO 13: Öğretmenlerin Kullanıma Açık Olan Bilgi Teknolojisi Araçlarına Göre Dağılımı Göre Dağılımı	141
TABLO 14: Öğretmenlerin, Öğrencilerin Kullanımına Açık Bilgi Teknolojisi Araçlarının Hangileri Olduğu Konusunda Verdikleri Cevapları Gösteren Dağılım	138
TABLO 15: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanımına İlişkin Dağılım	139

TABLO 16:Öğretmenlerin Kullandıkları Bilgi Teknolojisi Araçlarını Gösteren Dağılım	139
TABLO 17:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Amaçlarına Göre Dağılımı	141
TABLO 18:Öğretmenlerin Derslerinde Kullandıkları Bilgi Teknolojisi Araçlarına Göre Dağılımı	143
TABLO 19:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Sürelerini Gösteren Dağılım	144
TABLO 20:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Sıklığını Gösteren Dağılım.....	145
TABLO 21:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Şekillerini Gösteren Dağılım	146
TABLO 22:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanmadan Önce Nasıl Hazırladıklarını Gösteren Dağılım.....	147
TABLO 23:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Amaçlarını Gösteren Dağılım	148
TABLO 24:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarının Dil Becerilerini Geliştirebilmesi Konusunda Verdikleri Cevapları Gösteren Dağılım	149
TABLO 25:Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanımıyla Öğrencilerin Dersteki Durumları Hakkındaki Görüşleri....	150
TABLO 26:Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanıldığı Derslerdeki Durumlarıyla İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	151

TABLO 27:Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanımının Öğrencilere Önerilmesiyle İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	151
TABLO 28:Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Araçları Kullanılan ve Kullanılmayan Yabancı Dil Derslerini Karşılaştırmalarına İlişkin Dağılım	152
TABLO 29:Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Konusundaki Önerilerinin Dağılımı.....	152
TABLO 30:Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	155
TABLO 31:Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımı	155
TABLO 32:Bilgisayar Kullanıcısı Öğrencilerin Dağılımı.....	156
TABLO 33:Öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Tecrübelerine Göre Dağılımı	156
TABLO 34:Öğrencilerin “Okul Dışı CD-ROM Kullanıyor musunuz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı	157
TABLO 35:Öğrencilerin Öğrenmekte Oldukları Yabancı Dile Göre Dağılımı	157
TABLO 36:Öğrencilerin Haftalık Yabancı Dil Ders Saatlerini Gösteren Dağılım	158
TABLO 37:Derslerde Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanımını Gösteren Dağılım	158
TABLO 38:Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanım Sıklığını Araçlara Göre Gösteren Dağılım	161
TABLO 39:Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanıldığı Derslerin İşlenişine İlişkin Görüşleri Gösteren Dağılım.....	161

TABLO 40: Bilgi Teknolojisi Araçlarının Yabancı Dil Öğrenimine Katkılarına İlişkin Görüşleri Gösteren Dağılım	162
TABLO 41: Öğrenme Yöntemleri ve Kavrama Oranları	166

ÖNSÖZ

Ülkemizde İnternet bağlantısının 6. yaşına girdiği şu günlerde eğitimde de hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Bilgiye ulaşmak kolaylaşıp, bilgi kaynakları çeşitlendiğinde, bilginin doğruluğu, güvenilirliği ve nasıl kullanılacağı gibi sorunlar, çözümlenmesi gereken sorunlar olarak eğitimcilerin karşısına çıkmaktadır.

Bu araştırmada, yabancı dil öğretiminde Bilgi Teknolojisinin kullanımı, bu teknolojinin yabancı dil öğretimine katkıları ve ülkemizde önümüzdeki yıllarda uygulanması hedeflenen eğitimin çağdaştırılmasıyla ilgili projeler yer almıştır. Bu kapsamda, projelerin uygulandığı pilot okullardan biri olan Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi öğretmen ve öğrencilerine uygulanan anketler ve sonuçları tartışılmıştır.

Bu araştırmamızda, bana her aşamada görüşleri ve bu konuda yaptığı çalışmalarıyla yön veren, her zaman destek olan, çok değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Özcan Demirel'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Anketlerin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Buket Akkoyunlu'ya, bu anketlerin uygulanmasında her türlü kolaylığı sağlayan Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi Müdür Yardımcılarına, İngilizce öğretmenlerine ve öğrencilerine, Ankara Üniversitesi TÖMER Fransızca Bölümü öğretim elemanlarına ve benden yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen Aygül Şıklar'a, bana her zaman destek olan aileme ve sevgili eşim Murat Çakır'a, ayrıca Türkiye'de İnternet ve Bilgi Teknolojisinin bugünlere gelmesine emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunarım.

Şebnem Sunengin Çakır

Ankara, 1999

TANIMLAR

Ağ : Birbirine veri iletişimi açısından bağlı olan bilgisayarlar topluluğu.

Arama Motoru (Search Engine): Anahtar kelime ya da kavrama göre belli bir web sitesini aramayı sağlayan bir web uygulaması.

Bilgi Teknolojisi: Gerçekler, veriler ya da fikirlerden oluşan birikimin metin, sayısal gösterim, grafik, anlatım ya da görsel işitsel kalıplarda sunumu ve iletişimi olarak tanımlanan bilginin, problemlerin çözümünde kullanılacak araç, kaynak ve sistemlerle, yapay ve doğal ortamlarda kullanılabilcek bir biçimde kullanıma sunulması.

CD-ROM: Salt okunabilir kompakt disk.

Çoklu-ortam (Multimedia): Ses ve görüntünün ayrı ya da bir arada kayıt edilebildiği ve sunulabildiği aygıtlara verilen genel tanım.

Çoklu-ortam destekli PC (Multimedia PC): Renkli görüntü ve ses özelliklerine sahip bilgisayar.

Danışma programları: Bütün makalelerin, konuların, alfabetik dizini ya da anahtar kelimelerle otomatik aramalar, sayesinde veri tabanlarına ulaşabilmeyi sağlarlar.

Dijital Ses : Sesin sayısal ortamda kaydedilmesi ve sunulması.

Dijital Video : Görüntünün sayısal ortamda kaydedilmesi ve sunulması.

E-posta (E-mail) : Yerel ağ ya da İnternet üzerinde bulunan bilgisayarlar aracılığı ile, metinlerin elektronik ortamda iletişimi.

İnternet Relay Chat (IRC) : İnternet üzerinde, kullanıcıların gruplar halinde, yazı ya da ses ile haberleşebildikleri, sohbet edebildikleri bir platform ve bu sohbet ortamının oluşmasını sağlayan programlar.

İnternet : MILNET ve NSFNET den geliştirilen, TCP/IP protokolü temelli ağları, sanal, tek bir ağ olarak birleştiren uluslararası bilgi ve iletişim ağı.

MODEM : Bilgisayarların telefon hatları aracılığıyla iletişimini sağlayan modülatör/demodülatör birleşimi.

Navigation : HTML düzenindeki dokümanlar, siteler arasında linkleri takip ederek gerçekleşen sanal gezinti.

Haber Grubu (News Group): İnternet üzerinde yapılan açık tartışma ya da haber gruplarına verilen ad.

Off-line: Etkin olarak, sisteme bağlı olmama durumu.

On-line: Etkin olarak, birçok bilgisayarın bağlı olduğu bir sisteme bağlı olma durumu.

Ortam (Media) : Saklama aygıtlarında kullanılan disk, teyp, CD gibi manyetik ya da optik birimler.

PC : Kişisel bilgisayar.

Sabit Disk (Hard Disk) : Büyük, iç, çıkartılamayan okuma, yazma, saklama aygıtı.

Sunucu (Server) : Bilgisayarın birbirine bağlanması için oluşturulmuş bir programın çalıştığı bir ya da birkaç bilgisayar.

TCP/IP (Transmission Control Protocol/İnternet Protocol) : Bilgisayarlarla veri iletişimini sağlayan birimler arasında düzenlemeleri yapıp bilginin bir yerden bir yere gidebilmesini sağlayan veri iletişim protokolleri ailesine verilen ad.

Veri bankası : Yoğun verilerin saklanması, işlenmesi ve sunulmasına olanak veren, yazılım kontrollü veri saklama üniteleri.

World Wide Web (WWW) : Hypertext Transfer Protocol (HTTP) iletişimi ile yazı, resim, animasyon, dijital video, dijital ses transferi yapmak üzere tasarlanmış yazılım grubu ve bu yazılımlar ile oluşturulmuş siteler.

Yardımlı Metin (Hypertext / HTML - Hypertext Markup Language) : Bir programlama dili yorumlayıcısı: Bu dil daha çok, yazılı bir dili düzenlemek ve bir noktadan başka bir noktaya bağlantılar (linkler) sağlamakla ilgili komutlar içerir.

Yardımlı Metin (Hypertext) yazılımları : Yardımlı metin ile ilgili veri bankalarının yaratılması ya da bu bankalara başvurma veya iki işlemi birleştirme üzerine odaklaşmıştır.

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1 Tezin Amacı

Konusunu Bilgi Teknolojisi'nin sunduğu etkileşimli video, çoklu ortam (multimedia), uzaktan öğrenim, İnternet üzerinden eğitim, dil öğretimi için hazırlanmış oyunlar ve yazılımların yabancı dil öğretimine getirdiği kazançların incelenmesinin oluşturduğu bu çalışmada, bu araçların yabancı dil öğretiminde sınıf içi ve sınıf dışı kullanımları ele alınacaktır.

Bu araştırmanın genel amacı Bilgi Teknolojisi araçlarının yabancı dil öğrenimine getirdiği katkıların ne olacağının belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranacaktır:

- a) Yabancı dil öğretimi yapan kişilerin teknolojik araç ihtiyaçları nelerdir?
- b) Yabancı dil öğretiminde bu araçların kullanımının sınıf dışı ve sınıf içi önemi nedir?
- c) Bu araçlar hangi becerilerin kazanılmasına katkıda bulunmaktadır?
- d) Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretimine ne gibi katkıları olması beklenmektedir?

1.2 Tezin Önemi

Çağımıza adını veren bilgi ve teknolojideki gelişmeler, dünyamızda her alanda büyük değişikliklere neden olmaktadır. Durağan olmayan bu gelişmeleri

yabancı dil öğretiminde de kullanmak, eğitim öğretimi daha çağdaş bir hale getirmek için, bu gelişmelerin sürekli izlenmesi gereklidir.

Dünyanın birçok yerinde her alanda hergün düzinelerce yeni buluş, insanların hizmetine sunulmaktadır. Bu buluşlar Bilgi Teknolojisi'nin olanakları kullanılarak herkesin ulaşabileceği şekilde İnternet'te yer almaktadır. İnsanlar artık kolayca, çeşitli yayınlara, bu yayınların yazarlarına evlerinden bile ulaşabilmekte, çeşitli konularda birçok kişiyle bilgi alışverişinde bulunabilmektedir. İnternet'te her konuda, her alanda, bilgi, yayın, adres bulunmakta ve bu bilgiler insanların ufkunun gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Kişilerin kendi ilgi alanları ile ilgili diğer ülkelerdeki yayınlara ulaşması, araştırma yapabilmesi, daha fazla bilgi sahibi olabilmesi için en az bir yabancı dil bilmeleri gereklidir. Ülkemizdeki okulların genelinde bir takım yetersizlikler yüzünden, öğretmen odaklı, öğrencilerin ihtiyaçlarının ne olduğu göz önünde bulundurulmaksızın, bireysel farklılıklar dikkate alınmadan, geleneksel yöntem olarak adlandırabileceğimiz bir yöntemle dil öğretimi yapılmaktadır. Ezbere dayalı, dilin mantığının öğrenciye istenilen şekilde öğretilmediği bu yöntemle yapılan dil öğretiminde, öğrencinin öğrenilen yabancı dilde hakimiyeti tümüyle sağlanamamakta; dolayısıyla öğrenci okuduğunu, dinlediğini anlamakta, konuşmakta ve yazmakta zorluk çekmektedir.

Yabancı dil öğretim yöntemlerinin önemi bu konuda ortaya çıkmaktadır. Eğitimcilerin “neyi, nasıl öğretmeliyim ?” kaygısı, en iyi yöntemin nasıl olması gerektiğinin araştırılması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir. Hızla gelişen bilim ve teknolojiye eğitimcilerin de ayak uydurması gereklidir. Bu nedenle, bilgisayar sektörünün sunduğu kolaylıklardan eğitim alanında da yararlanılmalıdır.

Öncelikle Bilgi Teknolojisi'nin getirdiği kolaylıkların neler olduğu saptanmalı, bu konuda eğitimciler bilgilendirilerek eğitilmeli, öğrencilerin ihtiyaçlarının neler olduğu belirlenerek uygun eğitim programları geliştirilmeli ve okullardaki eğitim programları belirlenen hedeflere uygun bir hale getirilmelidir.

Bu araştırma sonunda, Bilgi Teknolojisi araçlarının kullanımının yabancı dil öğretimine, öğrenimine katkılarının neler olabileceği konusunda öneriler geliştirilebilmeye çalışılmıştır.

1.3 Tezin Yöntemi

Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu araçların yabancı dil öğretimine sağladığı katkıların incelenmesinde Alanyazın taraması yapılmıştır. Uygulama aşamasında ise anket ve görüşme tekniklerine yer verilmiştir.

1.3.1 Kavramsal Çerçeve

Eğitim ve teknoloji insan yaşamında çok önemli rol oynayan iki temel öğedir. Eğitim, insanın doğuştan kazandığı yeteneklerin ortaya çıkmasında, daha güçlü olgun ve yaratıcı bir varlık olarak gelişme ve büyümesine hizmet eden bir süreçtir. Teknoloji ise, insanoğlunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerden daha verimli bir şekilde yararlanabilmesinde ve bu bilgilerin daha bilinçli olarak uygulanmasında yardımcı olmuştur (Alkan, 1995: 15). Çağdaş toplumda her alandaki farklılaşım eğitimin temel modelini etkilemektedir (Alkan, 1997: iii).

Çağdaş eğitimde yeni yaklaşımlar benimsenmekte ve çağdaş öğretim yöntemleri uygulanmaktadır. Bu yöntemler ezbere, öğretmen otoritesine dayalı baskıcı, geleneksel öğretim yöntemlerinden kesin bir şekilde ayrılmaktadır. Çağdaş

eğitimde Bilgi Teknolojisi ve bu teknolojiden yararlanmak amacıyla bilgisayar kullanılmaktadır. Yabancı Dil Eğitiminde bilgisayar kullanımı öğrencileri olumlu yönde güdülemesi, öğrenim ve öğretimi zevkli, cazip hale getirmesi, daha hızlı ve verimli bir öğrenim sağlaması, öğrenilen dili konuşan ulusların kültürlerini daha yakından tanımaya, sözlü olmayan ifadelerin kavranmasına olanak sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Bilgi Teknolojisinde bilgisayar aracılığıyla, etkileşimli video, çoklu ortam yazılımları, dil öğretimine destek amaçlı yazılmış uygulamalar, dijital video ve dijital radyo, elektronik sözlük, ansiklopedi ve gazetelerden yararlanarak çağdaş eğitim gerçekleştirilmektedir.

Bilgisayarın eğitimde kullanılması görsel-işitsel tekniklerin doğal bir gelişimidir. Bununla beraber bu araç, diğer yardımcı eğitim araçların yanında yer alırken temel öğretme kavramında köklü değişikliklere de neden olmaktadır. Bilgisayar birçok üstün nitelikleri ile insan mantık ve sezgisini, kavrayışını genişletmekle bilim ve eğitime katkıda bulunabilir. Bilgisayar eğitimde her türlü istatistiksel bilgilerin toplanması, korunması ve işlenmesi işlerini büyük bir hızla yapabilir. Bıkmayan, yorulmayan, yanılmayan bir öğretmen gibi hareket edebilir; ses, görme ve dokunma ile ilgili iletişim kanallarını kullanabilir (Alkan, 1997: 183-184).

Bilgisayarların eğitimde kullanımının sadece üniversite ve okullarla sınırlı olmadığı gibi sınıf öğretimi de bu makinelerin tek uygulama alanı değildir. Bu araçların eğitimde uygulanmasına ilişkin çeşitli araç ve sistemler geliştirilmiştir. Otomatik çeviri makineleri, bilgisayara bağımlı öğretim araçları, seri doküman işleme sistemleri, bilgisayarlarla donatılmış okul sistemleri, bilgi işlem ve dokümantasyon merkezleri, kişisel bilgisayarlar, veri bankaları, veri tabanları, yerel

ve uluslararası bilgisayar ağları bu sistemlerin en tanınmış olanlarından birkaçıdır (Alkan, 1997: 184).

Bilgisayarla öğretimin iki temel niteliği, etkinlik ve yararlılıktır. Etkinlik niteliği, eğitim görevlerini daha iyi başarma yönünde umut verirken, yararlılık niteliği geleneksel uygulamaları değiştirmeyi ifade etmektedir (Alkan, 1997: 185).

Geleneksel, öğretmene dayalı sistemde her şey öğretmene bağlı olarak şekillenmektedir. Bu sistemde öğretmen anlatıcı rolüyle etkin, öğrenci dinleyici rolüyle edilgen durumdadır. Bu sistemde etkileşim tek yönlüdür. Baskıcı, otoriter tutumuyla öğretmen dersin hakimidir (Alkan, 1995: 140-141). Böyle bir ortamda öğrenilen yabancı dilin, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi mümkün değildir.

Gitgide gelişen teknoloji, bireylere eğitim ve kendilerini geliştirme konusunda yeni olanaklar sunmaktadır. Eğitim alanında da bilgiye ulaşma, bilgiyi edinme, tam olarak öğrenme için birçok seçenek bilgisayar ve yazılımlar sayesinde insanlığın hizmetindedir. Yeni teknolojiler, bir öğretme teknolojisinden çok bir öğrenme teknolojisidir. 20. yüzyılın sonunda artık bilgisayar eğitim için yüksek teknoloji haline gelmiştir. Bu nedenle yeni teknolojilerin öğrenme biçimlerimiz üzerinde bir etki yaratacağı kesindir (Özçağlayan, 1998: 189).

Günümüzde Bilgi Teknolojisi sayesinde her alanda olduğu gibi eğitimde de yeni ufuklar açılmaktadır. Bireysel ya da grupla yabancı dil öğretiminde yepyeni, esnek, durağan olmayan yollar izlenmektedir. CD-ROM'lara yüklenmiş bilgilerle öğrenci hızlı, daha zengin, daha esnek bir biçimde araştırma yapabilmektedir (Berchaud, 1996: 60).

Bu araştırmada, yabancı dil öğreniminde öğrencinin sınıf içi çalışmalarını kolaylaştırılacak, sınıf dışında da eğitimini destekleyecek, Bilgi Teknolojisi uygulamalarının nasıl olması gerektiği tartışılacaktır.

Ana hedef, öğretmenin ve öğrencinin çalışmalarını Bilgi Teknolojisi'nin kullanımıyla kolaylaştırmak ve daha verimli hale getirmektir. Bilgi Teknolojisi'nin bileşenlerinden biri olan bilgisayarlar yabancı dil öğretiminde birçok rol üstlenmektedirler. Yabancı dil öğretimi için geliştirilen yazılımlarla bilgisayarlar, çeşitli dil becerilerinin kazandırılmasına yönelik etkinliklerin bulunduğu bir araç haline gelmişlerdir. Elektronik etkileşim içeren yazılımlar, yeni sözcüklerin, dilbilgisel yapıların, oyunlar, çeşitli alıştırmalar ve etkinliklerle öğrenilmesini sağlamakta, öğrenciyi öğrenimde etkin bir hale getirmektedirler. Bu şekilde öğrenciler dil öğrenimlerini kendi ihtiyaçlarına göre yönlendirebilmekte, zevkli bir dil öğrenimi görebilmektedirler.

Dil öğretiminde, o dilin konuşulduğu ülkenin kültürel özellikleri önem taşımaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde, geleneklere, o ülke insanların davranış biçimlerine, sanat etkinlikleri (müzik, resim, bale, tiyatro, sinema, opera vb.) insan ilişkileri gibi unsurlara önem verilmesi gereklidir. Dil sadece ses iletişimini içermemekte aynı zamanda, jest ve mimikleri de kapsamaktadır. Bu nedenle bu tür yazılımların içinde, ya da ek olarak, dijital video da yer almaktadır. Bu şekilde öğrenci, öğrenmekte olduğu dili, ana dili bu dil olan kişilerden duyabileceği gibi, dijital videoda etkileşimli olarak seyrettiği filmi yönlendirebilmektedir. Bu tür uygulamalar için bilgisayarda ses kartı yanında video grafik kartının da bulunması bir avantajdır. Sınıf içinde ve dışında kullanılacak bu yöntem ile öğrenciler, öğrendiği dili anadili olarak konuşan kişilerden dinleyerek

öğrenebilmekte ve yabancı dil öğrenmek için o dilin kullanıldığı ülkelere gitme zorunluluğundan büyük ölçüde kurtulmakta, yazılımlarda yer alabilen video filmlerle de öğrendikleri dilin konuşulduğu ülke kültürü hakkında bilgi sahibi olabilmektedirler.

Yabancı dil öğretimi için hazırlanan yazılımların bir başka özelliği bilgilerin öğrenilip öğrenilmediğini test edebilmektedir. Bu kapsamda, ilk uygulama hazır metnin öğrenciye sunulması ve çoktan seçmeli test yapılarak verilen cevapların önceden belirlenmiş cevap anahtarı ile karşılaştırılmasıdır. Bu en basit yapılandırmaya sahip PC'lerde uygulanabilir. Bu uygulama sınıf içinde ya da sınıf dışında kullanılabilir. ETS (Educational Testing Service), GRE (Graduate Record Examinations) gibi uluslararası sınavları, öğrencilere bilgisayar karşısında uygulmakta ve test sonuçlarını da aynı şekilde değerlendirmektedir. Bu uygulamanın öğrenime katkısı daha çok değerlendirme aşamasında olmaktadır. Öğrencilerin öğrenimde değerlendirme sonrası yaptıkları yanlışların açıklamalarını öğrenememeleri, bu hataların tekrar edileceği anlamına gelir. Bu nedenle, hazırlanan yazılımlarda yer alan sınavlar ve alıştırmalarda öğrencilerin ihtiyaç duyabileceği dilbilgisi açıklamaları, bilinmeyen sözcüklerin anlamları vb. yardımlar yer almaktadır. Öğrenci bu yardımlara ihtiyaç duyduğu anda (soruları cevaplarırken ya da cevapladıktan sonra) kolaylıkla ulaşabilmektedir. Yazılım öğrencinin yanlışlarını gösterebilmekte, öğrenci de yazılımda yer alan açıklamalar sayesinde yanlışlarını düzeltebilmektedir. Bu özellik, dil öğretiminde sınıf dışı çalışmalarda yapılan hataların belirlenmesi ve doğruların öğrenilerek tekrarlanmaması bakımından önemlidir.

Öğrenciler yabancı dil öğreniminde yazı konusunda da güçlük çekmektedirler. Yazılımlarda yer alabilen, kullanıcının yazdığı metni düzeltebilme özelliği bu konuda öğrencilere destek olmaktadır. Dil öğretimi için hazırlanan yazılımlarda elektronik sözlükler de yer alabilmektedir, bu sözlükler bir sözcükten o sözcüğün anlamına çok kısa sürede ulaşabilmeyi sağlamakta öğrencilerin kelime hazinesini büyük ölçüde genişletebilmektedir

Yabancı dil öğretiminde karşılaşılan bir başka güçlük telaffuz konusunda olmaktadır. Bu konu sınıf içinde öğretmenin katkısı ile giderilebilecek olsa da, sınıf dışındaki çalışmalarında öğrenciyi sıkıntıya sokabilmektedir. Mevcut eğitim materyalleri, öğrencilere bu konuda tam anlamıyla destek olamamaktadırlar. Bilgi Teknolojisi bu konuda öğrencilere çeşitli olanaklar sunmaktadır. Yabancı dil öğretimi için hazırlanmış yazılımlar arasında öğrencinin sesini analiz edebilme özelliğine sahip olanları da vardır. Öğrenci sınıf içinde ve sınıf dışında bu yazılımlardan yararlanabilmekte, etkileşim özelliği sayesinde kendi ihtiyaçlarına uygun telaffuz çalışmaları yapabilmektedir. Bu uygulamayı çalıştıracak bilgisayarlar ses kartı ve uygulamaya göre mikrofon içermelidir. Bu yöntem sınıf dışında öğrencinin doğru telaffuzu duyup, bu konuda çeşitli çalışmalar yapabilmesine olanak sağlamaktadır. Bu şekilde çalışan öğrenci, sınıf içinde yapabileceği telaffuz yanlışları yüzünden duyabileceği sıkıntıdan da kurtulmaktadır. Bu tür kaygılar özellikle ergenlik çağındaki öğrenciler ve bazı orta yaş gruplarında yaygındır.

Bilgi Teknolojisi'nin sunduğu olanaklar ile öğrenciler bir kütüphane, video salonu ya da çalışma salonunda elde edebileceği bilgileri basit bir CD-ROM ile evine, işyerine ya da herhangi bir ortama taşıyabilmekte, yer ve zamandan bağımsız olarak ders içi ve ders dışı çalışmalarını destekleyebilmektedirler.

Bilgi Teknolojisi ortamı içinde başka olanakları da bulmak ve yabancı dil öğretiminde kullanmak gereklidir. Öğrenciyi, yabancı dil öğretiminde desteklemek amacıyla kullanılan bu uygulamalardan yararlanan diğer öğrencileri bir araya getirip sanal bir sınıf yaratmak İnternet aracılığı ile mümkün olmaktadır. Aynı şekilde bu sınıfa bir öğretmen atamak da mümkündür. Bunun için kullanılacak bilgisayarların yerel ağlara, bu yerel ağların da İnternet'e bağlı olması gerekmektedir.

Bu tür çalışmalar için bilgisayarın ağ kartı ya da modem ile ağ bağlantısı kurabilmesi gereklidir.

Burada söz edilen sınıf dışı çalışmalar, öğrencinin uygun bilgisayar ortamına erişebileceği bilgisayar kulüpleri, eğitim kurumları, işyerleri olabileceği gibi öğrencinin evi de olabilmektedir.

Yabancı dil öğrenmenin şart olduğu günümüzde, Bilgi Teknolojisi görüldüğü gibi yabancı dil öğretimi konusunda da öğrencilere birçok olanak sunmaktadır. Öğrenciler gelişen teknolojinin yardımıyla, pekçok konuda bilgi edinmek, eğitim görebilmek için çeşitli olanaklara sahiptir. Artık birçok yerli ve yabancı yazılım firması yabancı dil öğrenmek isteyenlere değişik seviyelerde yabancı dil öğretimi programı seçenekleri sunmaktadırlar. Bu tür yazılımlarla her yaştan, her seviyeden, her kesimden insanların ihtiyaçları karşılanmaktadır (Tüzel, 1997: 56). Eğitimde; çocuk / ergen / yetişkin; düşük kültürel seviyedeki / daha yüksek kültürel seviyedeki; örgün eğitim / yaygın eğitim öğrenim görmüş; bilgisayar kullanımına yabancı olan ya da olmayan kişileri ayırt etmek gereklidir (Berchaud, 1996: 61).

Bilgisayar ortamında sesi ve görüntüyü birleştirerek veren, ses ve görüntüyü kaydedebilen, bu veriler üzerinde değişiklikler yapabilen araçlar olarak tanımlanabilen çoklu ortam araçlarının, bireysel öğrenmede karşılaşılan zorlukları

gidermek için birçok yararı vardır. Böylelikle, öğretmen, öğrencinin yapma ya da yapmama özgürlüğünü bilen bir kişi olarak bir alıştırmanın herhangi bir görevin nasıl yapılacağını anlatan danışman durumuna gelir (Berchaud, 1996: 60-62).

Bütün bu konularda öğretmenin rolü:

- Yapılacak görevleri belirleyen ve önerilerde bulunan kişidir.
- Öğrencilerin istekte bulunması durumunda onlara çalışmalarını boyunca yardım eder.
- Öğrencileri güdüleyen kişidir.
- Öğretmen, öğrencilerin bilgiye ulaşmasını ve kendilerini geliştirmesini sağlamaya çalışan bir kişi konumundadır
- Bilgisayar kullanımıyla sınıfın biçimi tamamen değişecektir. Etkin öğrenciler ekranları başında dilsel problemleri çözmeye uğraşırken, sadece gerekirse müdahale edecek olan öğretmen zayıf öğrencilerle daha fazla ilgilenebilecektir.
- Yazılımlarda yer almayan ya da yeterli olmayan bilgileri veren kişidir.
- Öğrencilerin yaptıklarını değerlendiren kişidir.

Yazılımlar öğretmenin yerini tutamazlar. Dil sınıflarında klasik iletişim şemalarını değiştirebilecek, öğretmenin önemini azaltmadan öğrenimi destekleyecek, olası öğretim hatalarını engelleyecek başka yollar da bulunmaktadır. Bilgisayarın getirdiği avantajlar bir yandan etkileşimleri toplaması diğer yandan öğrencilere ürettiklerini test etme, düzenleme, dağıtma ve yayınlama olanağı sağlamaktır. Bilgisayar, kağıdın, basılı yayınların, teybin ve videonun bütün avantajlarını birleştirmektedir. Bilgi Teknolojisi'nin sunduğu teknolojik araçlarla yapılan derslerde, öğretmen rol değiştirmeye yönlendirilmiştir: bütün bilgilerin yayınlayıcısı değil, öğrencilerin bir danışmanı durumuna gelmiştir (Mangenot, 1996: 67).

1.3.2 Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir.

- 1) Bilgisayarlı yabancı dil eğitimi öğrencinin başarısını yükseltmekte, öğrencilerin bilgisayar ve öğretime karşı tutumlarını olumlu yönde etkilemekte ve öğrenme için harcanan zamanı kısaltmaktadır
- 2) Bilgisayar temelli yabancı dil eğitimi geleneksel eğitim yöntemlerinden daha yararlı olmaktadır.
- 3) Bilgisayar destekli yabancı dil eğitiminde kullanılacak yazılımları kullanmak için bilgisayar uzmanı olmak gerekmemekte, her yaş, kùltür ve cinsiyet grubundan kişiler bu yazılımları rahatlıkla kullanabilmektedir.
- 4) Bu araştırmada örnekleme oluşturan grupların ankete verdikleri cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.
- 5) Bu anketlerin geçerliliğini saptamak amacıyla başvurulan uzman ve uygulayıcıların görüşleri bu konuda yeterlidir.

1.3.3 Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma evreni, Ankara ili içerisinde yabancı dil eğitimi veren okullar ve kurumlar olarak belirlenmiştir. Fakat maddi yetersizlik yüzünden tüm okul ve kurumlarda yeterli teknik araç bulunamaması nedeniyle araştırma bir örnekleme grubu üzerinde yapılmış, örnekleme grubunu Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi 12-14 yaş grubundaki öğrenciler ve bu okulun İngilizce öğretmenleri oluşturmuştur.

Araştırmanın anket uygulaması; bu örnekleme grubunun öğrenci ve öğretmenleri ile sınırlıdır.

Bilgi Teknolojisi kullanımında; Bilgi Teknolojisi bileşenleri arasından, bilgisayar, eğitim yazılımları, çoklu ortam, etkileşimli video, CD-ROM'lar ve İnternet'in yabancı dil öğretiminde kullanımıyla sınırlıdır.

Eğitim yazılımların incelenmesi konusunda, Fransızca dil eğitimi yazılımlarıyla sınırlıdır.

1.3.4 Veri Toplama Teknikleri

Verilerin toplanmasında aşağıdaki basamaklar izlenmiştir :

1. Bilgisayarla literatür taraması ("ERIC")
2. İnternet'te, arama motorları ile literatür taranması (Altavista, Yahoo, Lycos)
3. Literatür taraması (kitap, sunu, süreli yayınlar)
4. Anket formu geliştirilmesi ve uygulanması. (Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anketin taslağı araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Hazırlanan anket, uzman görüşleri alındıktan sonra son halini almıştır).

2. BÖLÜM

BİLGİ TEKNOLOJİSİ ARAÇLARININ YABANCI DİL ÖĞRETİMİNE KATKILARI

2.1 Bilgi Teknolojisi

Büyük ve yoğun insan toplulukları, aşırı hareket, hızlı değişme, bilimsellik ve ileri teknoloji çağımızı karakterize eden başlıca niteliklerdir. Bütün alanlarda etkili olan teknoloji, toplumu ve insanların yaşam tarzını değiştirmiş, bilgi toplumunu oluşturmuştur (Alkan,1997: 9).

Bilim ve teknolojinin bu denli etkili olduğu bir toplumda eğitimin de bilimsel ve teknolojik bir nitelik kazanması, eğitim sisteminin bu gelişmelerden geri kalmaması, kendisini yenilemesi gereklidir. Yeni teknolojiler bireylere kendilerini geliştirme, eğitime konusunda yeni olanaklar sunmaktadır. Geçmişte, eğitim alanında uygulanacak fazla seçenek yoktu oysa günümüzde yeni teknolojiler varolan eğitim yöntemlerine alternatif birçok seçenek sunmaktadır.

Eğitim ve teknoloji insan yaşamında rol oynayan iki temel öğedir. Eğitim, insanın yapısının, yeteneklerinin, karakterinin, sahip olduğu bütün niteliklerin gelişmesine, onun daha yaratıcı olmasına, kendini geliştirmesine yardımcı olur. Teknoloji ise, insanın eğitim yoluyla kazandığı bir takım değerlerin, bilgilerin geliştirilebilmesine katkıda bulunur ve uygulama olanağı da sağlayarak bu bilgilerden daha verimli bir biçimde yararlanabilme olanağı sunar.

Bilgi Teknolojisi, varolan kaydedilmiş bilgilerin (ses, resim, ansiklopedi, video, vb.) daha geniş bir kitleye ulaşabilmesi, saklanabilmesi, paylaşılabilmesi ve hizmet vermesi amacıyla yazılım, donanım ve altyapı gibi teknolojik olanakları bünyesinde bulunduran, bu kaynakların dinamik olarak üretilmesine imkan veren hizmet birimlerinin tümü olarak tanımlanabilir.

Başka deyişle, Bilgi Teknolojisi; bilginin yaratılması, toplanması, biriktirilmesi, işlenmesi, yeniden elde edilmesi, yayılması ve korunmasıdır (Akkoyunlu, 1993: 1).

Eğitimde kullanılan işitsel-görsel araçların yanı sıra, bu araçların özelliklerini de kapsayan, bilgi kaynaklarıyla yeni ilişkiler sağlayan (etkileşim), teknolojik gelişmelerin en önemlilerinden biri olan bilgisayarın yabancı dil öğretiminde kullanılması, önemli eğitsel gelişmelere yol açmıştır. Bilgi Teknolojisi'nin bileşenleri olan, yazılımlar, eğitim amaçlı özel programlar, CD-ROM'lar, çoklu ortam, etkileşimli video, İnternet, E-Posta vs. eğitimcilerin ve öğrencilerin kullanımına sunulmuştur.

Yabancı dil öğretimini kolaylaştıran yeni teknolojilerin en önemli üç özelliği şu şekilde sıralanmıştır :

- 1) Minyatürleştirme, kolay taşınabilirlik ve sıkıştırma sayesinde, yazılı ve görsel bilgilerin sunum, depolanma, kaydedilme, kapasitelerinde güç ve hız artışı (tek bir kompakt disk 54 000 resme , otomatik olarak ulaşabilmeyi sağlamaktadır).
- 2) Gitgide çoğalan yeni bilgilere kolaylıkla ulaşabilme ve bu bilgilerin anında etkileşimli olarak ta kullanılabilmesi.
- 3) Uydu kabloları, fiber optikler (içinden ışın demeti geçen kablo) vb. ile sayısal ya da sayısal olmayan materyaller arasında bağlantı sağlanabilmektedir, bu da yere

ve zamana bağlı olmadan eğitim yapılabilmesine olanak sağlamaktadır (Dieuzeide, 1994: 14).

2.1.1 Bilgi Teknolojisi'nin Yabancı Dil Eğitiminde Kullanılması

Dil eğitiminde en büyük amaçlardan birisi, öğretilmesi hedeflenen konuların, beceri ve davranışların, kalıcı ve tam olarak öğrenciye kazandırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, derslerini hazırlarken bir öğretmenin iyi bir ğretim için "neyi", "nasıl", "hangi araçları kullanarak öğretebilirim?" sorularını kendisine sorması gerekmektedir.

1600'l yıllarda J.Comenius'un öğrenmede duyu organlarının önemli rol oynadığını ortaya koyması, eğitimde görsel-işitsel araçların kullanılmasına neden olmuştur. 1800'l yıllarda Pestalozzi'de öğrenmenin somuttan soyuta doğru geliştiğini savunarak, öğrenmede görsel işitsel araçların önemini vurgulamıştır.

20.yy. başında sesli filmin ve radyonun icadı bu araçların eğitimde kullanılabilmesine olanak sağlamıştır. II. Dünya savaşı sırasında görsel araçlar; tepegzler, slayt makineleri, yabancı dil eğitiminde yaygın bir biçimde kullanılmıştır. Askerlerin eğitiminde başarı sağlayan bu araçlar, daha sonra sivil eğitim kurumlarında da kullanılmaya başlanmıştır. Bu araçların kullanımında eğitimi destekleyici programlara ihtiyaç duyulmuş, bu nedenle, slaytların, radyo ve televizyon programlarının, yazılımların hazırlanmasına ağırlık verilmiştir (Demirel et al, 1994: 2).

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi yeni teknolojik araç ve sistemlerin diğer eğitim alanlarında olduğu gibi, yabancı dil eğitiminde de uygulanmasına olanak sağlamaktadır. Bilgisayarlar, bilgi işlem sistemleri, veri bankaları ve veri tabanı

sistemleri, çoklu ortamlar, video, etkileşimli video, CD-ROM'lar, bilgisayar oyunları, benzetim ortamları dil öğretiminde yeni teknolojik uygulamalara ait birkaç örnek oluşturmaktadırlar.

Bu uygulamalar geleneksel eğitim olarak adlandırılan, belirlenen yerlerde, belirli saatlerde ve tarihlerde başlayan, öğretmen odaklı, zaman ve yere bağımlı klasik eğitim anlayışında büyük değişimlere neden olmaktadır.

Teknolojideki gelişmeler, buna bağlı olarak bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler, bilgisayarın eğitime büyük yenilik ve kolaylıklar getirmesini sağlamış, yabancı dil eğitimine yeni bir boyut kazandırmıştır.

Bilgisayar ve Bilgi Teknolojisi öğretmen ve öğrenci için engin bir kaynak konumundadır. Bu teknolojiden doğru ve bilinçli yararlanıldığı takdirde yabancı dil eğitiminde çok seçenekli kaynaklardan yararlanabilmek mümkün olabilmektedir. Daha iyi bir öğrenim, öğretim için ihtiyaç duyulan kaynaklara, hatta o kaynağın yazarına, bilgisayar sayesinde kolayca ulaşmak mümkün olabilmektedir. Zaman ve mekana bağımlı geleneksel eğitimin aksine, bu teknolojiyle dünyanın birçok yerindeki bilgilere ulaşılabilen, paket programlar, yazılımlar sayesinde yüksek nitelikli yabancı dil öğrenme olanakları kullanılabilir.

Yeni teknolojiler, etkileşim olanağına da sahiptirler. Bu olanak bireyleri pasif birer teknoloji kullanıcılarından çok, sistem içerisinde etkin hale getirmektedir. Etkileşim yabancı dil eğitiminde büyük önem taşımaktadır. Etkileşimli video, elektronik sohbetler, dijital kütüphaneler, gibi yenilikler yabancı dil eğitiminde birçok kolaylık ve avantajı da beraberlerinde getirmişlerdir.

Teknolojinin çok ve seçenekli öğrenme olanakları öğrencinin yaratıcılığını geliştirmede önemli bir etkidir. Öğrenci bu olanaklardan bireysel olarak ta

yararlanabildiğinden, iyi bir dil öğrenimi için Bilgi Teknolojisi'nin kendisine getirdiği kullanım esnekliğinden yararlanabilmektedir. Neyi, nasıl, ne sürede öğreneceğine teknoloji ve kendisi karar verebilmektedir.

Bilgi Teknolojisi günümüzde gerçek bir eğitsel araç haline gelmiştir. Yakın bir gelecekte, her sınıfta bir bilgisayarın bulunacağı kesindir (Leslé, Macarez, 1998: 77).

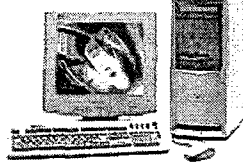
Geliştirilmiş yeni yöntem ve yazılımlar, eğer belirli bir amaca yönelik, belirli hedefler doğrultusunda, sistemli, kullanılırsa öğrenimin hızını artırır, eğitim ve öğretimi olumlu yönde etkilerler. Bu nedenle öğretmen ve öğrencinin bu olanaklardan doğru olarak yararlanabilmesi için gerekli bilgi ve beceriye sahip olması gereklidir (Alkan, 1997: 41-45).

2.1.2 Bilgi Teknolojisi Araçları

2.1.2.1 Bilgisayarlar

Çağımızda bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte her alanda olduğu gibi eğitimde de bilgisayarlar kullanılmaya başlamıştır. Öğretimi hızlı ve zevkli bir hale dönüştüren bilgisayarlar, kendisine önceden yüklenen programlar gereğince bilgileri elektronik olarak işleyen, matematiksel işlemler yapabilen, giriş ve çıkış ünitelerini çalıştıran, bilgileri birleştiren, ve bazı karşılaştırmaları otomatik olarak yapan makineler olarak ifade edilebilir. Bilgisayarlar, belirli işleri, belirli düzendeki adımlara göre, belirli komutlarla işleyen araçlardır (Alkan, 1997: 179). Bir başka deyişle, bilgisayarlar, kendisine verilen verileri program adı verilen bir dizi komuta

göre işleyip, insanlara bilgi üreten elektronik aygıtlardır (Courter, Marquis, 1998/1998: 6) (bkz. Resim 1: Bir kişisel bilgisayar).

Resim 1: Bir kişisel bilgisayar

Bilgisayara girilen verilere girdi (input), bilgisayar tarafından üretilen bilgilere ise çıktı (output) adı verilir. Donanım (hardware) adı verilen elektronik parçalar bir bilgisayar sistemi oluştururlar. Donanımlar sistemle fiziksel olarak bütünleştirilmiştir. Bilgisayarın bir parçası olan, fakat fiziksel değil mantıksal bileşenlere yazılım (software) denir (Akın,1998:6). Bir başka deyişle yazılımlar, bilgisayara ne yapabileceğini söyleyen komutlar ya da programlardır (Demirel et al, 1994: 65).

Bilgisayarlar büyük miktarlarda bilgiyi depolama ya da “belleğe alma”, herhangi bir bilgiye çok hızlı olarak erişebilme, bir dizi ardışık görevi hızla yerine getirme gibi birçok yararlı sahiptir (Courter, Marquis, 1998/1998: 12-13). Yapılması için birçok kişiye, zamana, gerek duyulan en zahmetli işler bile bilgisayar sayesinde birkaç tuşa dokunarak kolayca gerçekleştirilebilmektedir. Son 20 yılda teknolojik gelişmeler ile bilgisayar parçalarının yoğun olarak üretilmesi, bilgisayar fiyatlarının önemli oranda düşmesine neden olmuştur. Bu fiyat düşüşü bilgisayar kullanımını her alanda yaygınlaştırmıştır (Courter, Marquis, 1998/1998: 12-13). Günümüzde her alanda kullanılan bilgisayarlar, teknolojik gelişmeler sayesinde, yeni

yazılımlar, taşınabilirlik (diz üstü, avuç içi bilgisayarlar – bkz. Resim 2: Diz üstü bilgisayarlar) ve kullanım kolaylıklarıyla, kullanıcılara rahat güvenli ve esnek bir çalışma ortamı sağlamakta, küçük bilgisayarlar sayesinde kullanım rahatlığı da getirmektedir.

Resim 2: Diz üstü bilgisayarlar

Bilgisayarlar, yeni alanlarda da performanslarını çeşitlendirerek arttırmaktadırlar. Bilgisayarlara yerleştirilen kartlar sayesinde bilgisayarlara yeni özellikler kazandırılmaktadır. Bu kartları sesler üzerinde değişiklik yapabilmeyi sağlayan ses kartları, resimler için grafik kartları, ağ bağlantısı kurabilmek için ağ bağdaştırıcı kartlar vb. olarak örneklendirebiliriz.

Bilgisayar alanındaki asıl gelişmeler yazılımlarla gerçekleşmektedir; yazılımlarda kullanılacak komutlar oldukça basittir: simgeler, yer değiştirebilen elemanlar sayesinde kullanıcı, bir klavyede zor formüller yazmadan, çeşitli komutlarla çalışabilmektedir (Dieuzeide, 1994: 33).

2.1.2.1.1 Bilgisayarın Yabancı Dil Eğitimde Kullanılması

Bilgisayar alanındaki gelişmeler, bilgisayarın bütün alanlarda yarattığı rahatlık ve olumlu etkiler bilgisayarın yabancı dil öğretiminde de kullanımını sağlamıştır. Bilgisayarın yabancı dil eğitiminde kullanımı, öğrencinin bilgisayar üzerinde eğitim programlarını kullanmasıyla gerçekleşmektedir. Bilgisayarın eğitimde kullanılma gereksinimi öğrenci sayısının hızla çoğalması, ulaşılacak bilgi gereksiniminin artması ve içeriğin karmaşıklaşması, öğretmen sayısının yetersizliği, öğrenmede bireysel farklılıkların olması, kullanılan yöntemler, teknik araç ve gereçlerinin öğretimde yetersiz kalması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır (Alkan, 1997: 182).

Bilgisayarın hızlı olması, istenildiği kadar tekrar yapılabilmesi, her koşulda gerektiğinde 24 saat çalışabilmesi, maliyetinin gittikçe azalması, küçülüp taşınabilir olması yabancı dil eğitiminde kullanılması için geçerli nedenlerdir. Bu konuda birçok yazılım geliştirilmiş ve geliştirilmeye de devam edilmektedir. Bu yazılımlarla dil öğretiminde bilgisayarın kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır.

Dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilmek, çeşitli konulardaki diğer ülkelerde yazılmış, yayınlanmış eserleri okuyabilmek, diğer ülkelerdeki kişilerle iletişim kurabilmek, kısacası çağın hızına ayak uydurabilmek için en az bir yabancı dil öğrenilmesi gerekmektedir. Günümüzde yabancı dil öğretimi için uygulanan yöntemler, eğitim süreleri, eğitim programı, öğrenme-öğretme teknik ve araçları her zaman tam öğrenme için yeterli olamamaktadır.

Öğrencilerin öğrenim için ihtiyaç duyduğu yöntemler farklıdır, bu nedenle dinleyerek ya da bir kitabı okuyarak öğretmeye dayalı geleneksel yöntem her öğrenci için yeterli olamamaktadır.

Çoğu insan öğrenmek için farklı yöntemlere ihtiyaç duyar. Görsel araçlarla öğrenenler çarpıcı görüntülerden çok etkilenirler; bilgileri resimlerle, canlandırmalarla (animation), çok daha kolay öğrenirler. İşitsel araçlarla öğrenenler sese ve müziğe duyarlıdır, duydukları ses, bilgileri çabuk hatırlamalarını sağlar. Devinimsel öğrenenler ise hareketleri çizerek öğrenirler (Courter, Marquis, 1998/1998: 161). Bu nedenle öğrenen kişinin öğrenme şekline, hızına, ritmine, uygun olmayan bir dil eğitiminde alınacak sonuçlar oldukça düşük olacaktır.

Okullarımızda yaygın olarak kullanılan geleneksel dil öğretim yöntemleriyle, her öğrencinin ihtiyaçları tam olarak karşılanamamaktadır. Bilgi Teknolojisi çerçevesinde dil eğitiminin daha iyi, kalıcı, öğretimde belirlenen hedeflere uygun, etkili, olabilmesi amacıyla çeşitli yazılımlar geliştirilmiştir. Bu yazılımlar her tür öğrenciye ve onların arzularına uygun olarak, çoklu ortam teknikleri (resim, video, ses, canlandırma) kullanılarak, etkileşimli bir öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için tasarlanmışlardır. Bilgisayarlar yabancı dil öğretimi için hazırlanan çeşitli yazılımlarla öğrencilere alıştırmaya ve tekrar yaptırma, metinsel verilere ulaşma, yazım hatalarını kontrol etme, metin analizi yapma, metin oluşturmaya yardım etme, okuma alıştırmaları, telaffuz alıştırmaları yapma, bilgi arama, metin anlamları üzerinde çalışma gibi işlemlere sahiptirler (Anderson, 1988: 6-19).

Dil öğretimi ya da dil öğretimine destek amacıyla hazırlanmış yazılımları şu şekilde sıralayabiliriz :

- Başvuru araçları (sözlük, ansiklopedi)

- Bilgisayar destekli eğitim ya da öğretici yazılımlar (merkezi sınavlara hazırlanılmasına, yabancı dil öğrenmeye yardımcı olan yazılımlar)
- Eğitici benzetimler (kullanıcıların bilgisayarda oluşturdukları modelleri işleterek etkilerini gördükleri yazılım türü)
- Öğretmenler için yazılımlar
- Oyunlar
- Etkileşimli (Interactive) videolar / videolar
- Tekrar ve alıştırma yazılımları

Mevcut yabancı dil eğitimi yazılımlarının önemli ve giderek büyüyen bir kısmı CD-ROM olarak üretilmektedir. Bunun nedeni CD-ROM'ların geniş bir depolama kapasitesine sahip olmasıdır (Courter, Marquis, 1998/1998: 161).

Yabancı dil eğitiminde kullanılacak yazılımlar seçilirken bazı ölçütlere dikkat edilmelidir. Yazılımların;

- öğrencinin yaş , seviye ve ihtiyaçlarına,
- derste kazandırılması hedeflenen beceri ve davranışlara uygunluk,
- öğrencinin seviyesine ve öğretilmesi hedeflenen konuya uygun, yararlı ve çeşitli örnek ve alıştırmaları içermek,
- yeterli miktarda dönüt sağlamak,
- öğrenciyi düşündürmeye sevk etmek,
- ona problem çözme, kavram tanıma, kavram geliştirme gibi becerileri kazandırmak,
- grafik, ses, canlandırma, etkileşim ve benzetim gibi özelliklerin kullanılması,
- ekrandaki renk kullanımının uygunluğu,

- öğretilenlerin test edilmesi,

gibi özelliklerle desteklenmesi gereklidir (Demirel et al, 1994: 67).

Bilgisayarın yabancı dil öğretiminde kullanılması öğretim-öğrenim sürecinde öğretmenin rolünü de etkilemiş, öğretmene yeni sorumluluklar yüklemiştir. Bilgisayar iyi bir öğretim-öğrenme için birçok özelliğe sahip bir araçtır. Öğrenciye bireysel çalışma, öğrenme sağlama bakımından bir öğretmen rolü üstlenebilmektedir, fakat bir öğretmenin yerini tam olarak doldurabileceği söylenemez. Eğitimde her zaman bir öğretmene ihtiyaç duyulacaktır.

Öğretmen, sahip olduğu donanım ve yazılım olanaklarına, konunun ve öğrencilerin özelliklerine göre, bilgisayarı yabancı dil öğretiminde değişik yer ve zamanlarda kullanabilir (Demirel, 1996: 73).

Bu kullanım biçimlerini şu şekilde sıralayabiliriz :

- Derse ön hazırlık yapmak, dersle ilgili malzeme toplama aşamasında
- Öğretilmesi hedeflenen konuya giriş olarak
- Öğretilmesi hedeflenen konunun sınıfta işlenmesinde
- Konuyla ilgili alıştırma, uygulama yapılmasında
- Konunun sınıf ortamında tekrar edilmesinde
- Konunun öğrenci tarafından ders sonrası tekrarının sağlanması amacıyla ödev verilmesinde

Bilgisayarın yabancı dil eğitimde kullanımının faydaları ise şu şekilde sıralanabilir:

- öğrencilerin öğrenme güdüsünü artırır
- öğrencileri sürekli etkin tutar
- öğretmenden öğretmene değişen öğretimin düzeyi, yüksek bir düzeye çıkabilir

- öğrenim hızları ve seviyeleri farklı olan öğrencilere bireysel öğrenme olanağı sağlar
- sınırsız tekrar sağlar
- üst düzey becerilerin gelişmesine olanak verir
- ortak çalışmaya dayalı öğrenmeye teşvik eder
- istenilen zamanda kullanılabilir
- istenilen yerde kullanılabilir
- öğrenme zamanını kısaltır
- sınıf eğitimlerinden önce, yeni kavram ve becerilere yatkınlık kazanılmasını ve derslerden daha iyi verim alınmasını sağlar
- sınıf etkinliklerinden sonra öğrenilen kavramlar tazelenip, pekiştirilebilir
- kütüphanelere ve dolayısıyla en basit bilgilerden en karmaşık bilgilere doğru adım adım ulaşılabilir
- öğrenilen yabancı dilin konuşulduğu ortamı, sınıf ortamına taşır
- dersi zevkli ve cazip bir hale getirir
- öğrencilerin çalışmalarını kolaylaştırır, yazım hatalarını, yazdıklarını bir daha yazmasına gerek kalmadan düzeltir

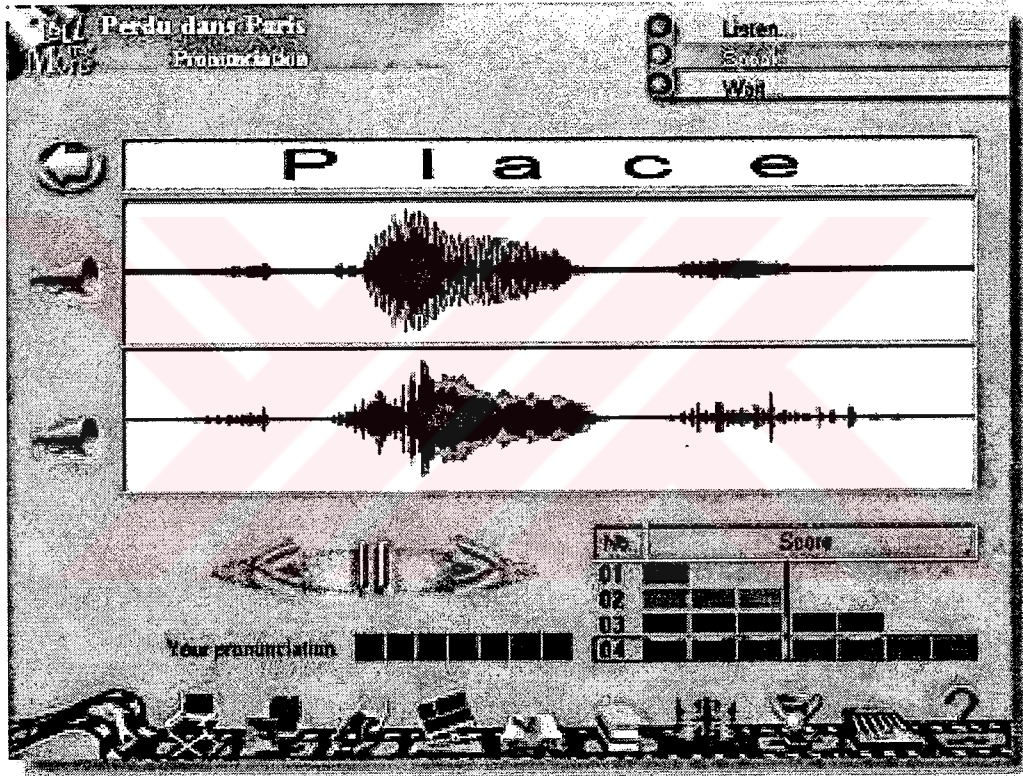
([Christie Communications], 1998; Demirel et al, 1994; Demirel, 1996: ; Leslé, Macarez, 1998:)

2.1.2.2 Çoklu Ortam (Multimedia)

Çoklu ortam, metin, ses, sabit görüntü, hareketli görüntü ve bunlarla ilgili donanım öğelerinden birinin ya da birçoğunun tek bir platformda, kullanıcı

etkileşimli bir yazılım kontrolünde bulunmasıdır (NCET 1996: 1) (bkz. Resim 3: Çoklu Ortam yazılımlarına bir örnek).

Çoklu ortam ilk olarak bazı görüşlere göre Apple Macintosh sistemiyle ortaya çıkmıştır. Bu konudaki diğer görüşler ise, Çoklu ortamın 1986 yılında, Microsoft firmasının kurucusu Bill Gates tarafından CD-ROM hakkındaki bir toplantıda resmi olarak piyasaya sürüldüğü yolundadır. Gerçekte Çoklu Ortam 1976 yılından beri Amerikan basınında yer almaktadır. (Dominique, 1998: 7)

Resim 3: Çoklu Ortam yazılımlarına bir örnek

Bilgisayarların, mikrofon, video kamera, tarayıcı, gibi cihazlar ile ilişki kurabilmesine ve bu cihazlar ile bilgi alışverişi yapabilmesine olanak sağlayan çoklu ortamlı sistemler yabancı dil eğitiminde etkili olarak kullanılmaya başlanmıştır. Çoklu ortamda bir kişisel bilgisayar kontrolünde, ses, görüntü, metin, müzik,

animasyon birleşmektedir, böyle bir ortamda öğrenci edilgen dinleyici rolünden çıkarak, etkileşimli bir ortamda etkin katılımcı rol üstlenir (Demirel et al 1994: 70).

Yabancı dil öğretiminde işitsel-görsel ek materyaller önemli bir yer tutmaktadır. Sesli materyallerle eşlik edilen sabit resimler, bir kaset çalar eşliğinde sınıflarda gösterilen resimler artık çağ dışı olarak görülebilir. Buna karşın, çoklu ortamın bazı ek materyalleri, dil CD-ROM'ları ve çocuk ansiklopedileri incelendiğinde sabit resimlerin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu resimler bir ifadenin durumsal özelliklerini yansıtabilir, çevirmen rolü üstlenebilir, bu resimlerle öğretilmesi hedeflenen konular çok daha kolay öğrenilmektedir. Resimler gerçeğin temsil edilmesidir.

Çoklu ortamda yer alan resimler, televizyon ya da video dokümanlarında da yer almaktadır. Bu nedenle farklı resim desteklerini birbirinden ayırt etmek gerekir.

Yabancı dil öğretimi için hazırlanmış televizyon yayınlarında, dilsel ifadelerin anlaşılmasını sağlayan alt yazı şeklinde ya da karton biçiminde yazılar yer almaktadır. Bu yazılar, bir diyalogun çevirisi olarak yer alabilirler ve anlamaya yardım ederler, dilsel yapıları belirler ve böylelikle birçok eğitsel rol oynarlar. Bu tür yayınlarla, yabancı dil öğretimi için hazırlanmış video dokümanlarını da ayırd etmek gerekir, zira bu dokümanlar aynı iletişim bağlamında yer almamaktadırlar.

Videonun ortaya çıkmasından önce televizyonda yayınlanan, yabancı dil derslerinde seyircinin etkileşim kuramadığı, ekranda bir ya da iki kişinin konuları anlattığı, hatırlattığı, tek taraflı bir iletişim tarzı yer almaktadırlar.

Video materyalleri ise farklı özellikler gösterirler. Bu materyallerde kullanıcı görüntüyü durdurabilmekte, geriye alabilmekte, isterse bir sahneyi tekrar tekrar izleyebilmektedir, bu nedenle bu dokümanlar televizyona göre daha az tek taraflı bir

etkileşim sağlarlar. Bu dokümanlarda anlamayı kolaylaştırmak için yazıya da yer verilebilmektedir, yazı çoğunlukla resim, pano, dükkan tabelalarında yer almaktadır.

Çoklu Ortam televizyonun ve videonun iletişim kapasiteleriyle, bilgisayarın güç ve etkileşimini birleştirir.

80'li yılların başında, videonun yabancı dil öğretmedeki rolünün Bilgi Teknolojisiyle kapsanacağı söylenmiştir. Kişisel (Micro Computers ya da Personal Computers) bilgisayarlar tarafından kontrol edilen video kayıt cihazları kullanarak etkileşimli video temelli derslerin hazırlanması ilk denemelerin amaçları olmuştur. Bu tarz bir uygulama için, video diskin etkileşim kapasitesini mükemmelleştirmeyi amaçlayan çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu şekilde, öğrenen, filmin seyrine doğrudan müdahalede bulunabilmekte, hikayenin seyrini kendisine sunulan seçeneklerle etkileyebilmektedir. Böylece öğrenen filmin etkin bir parçası haline gelir

Çoklu ortam resim, yazı, müzik, ses, gibi özellikleri kendinde birleştirerek, öğrenciyle bütünleşmiştir. Çoklu ortamda etkileşim çok önemlidir. Etkileşim olmadan kendinde birleştirdiği destekler, geliştirilmiş bir çeşit işitsel-görsel destek olmaktan başka bir şey olamazlar.

Çoklu ortamlı video disk, CD-ROM'larla birlikte doğmuştur. Bilgisayarlarda kullanılan CD-ROM'lar müzik CD'leri ile benzer özellikler taşırlar. 12cm çapında bir diskle aynı formdadır, lazer ışınıyla okunabilir, ancak özel cihazlarla kayıt edilebilir, ve çok büyük saklama kapasitesine sahiptirler. Önceleri kurumsal uygulamaların, (yılıkları, rehberler, yasalar, dergiler ve kütüphanecilik verileri vb.) aktarıldığı CD-ROM'lar çok hızlı bir şekilde çeşitlenip, ansiklopediler, oyunlar, bilimsel ve eğitsel içerikli dokümanlar olarak büyük bir kitleye hitap etmeye başlamıştır. Çoklu ortam özelliklerini taşıyan, CD-ROM'larda öğrenciyle resimler

arasında bir etkileşim sağlanır. Öğrencinin anlama ve değerlendirme becerilerini geliştirebilmek amacıyla öğrendiği yabancı dilde birçok alıştırmayı yaptırılabilir. edilgen bir dinleyici olmaktan çıkan öğrenci, etkileşim sayesinde öğrenimde etkin bir duruma gelir. Örneğin, öğrenci duyacağı ya da ekranda göreceği ifadeleri uygun bir şekilde resimlerle eşleştirebilmek için resimlerin yerlerini değiştirebilir (Lancien, 1998: 9-16). Çoklu Ortam uygulamaları başarılarını sesli resimlere borçludurlar. Sesli olaylar ilgi çekerler.

Buna paralel olarak bilgisayarları kendi aralarında birleştiren çoklu ortam kaynakları gelişmiştir. İsminden de anlaşılacağı gibi, milyonlarca bilgisayarı kendi aralarında bağlayan geniş bir ağın ağı, İNTERNET, oluşmuş ve gelişmiştir.

2.1.2.2.1 Çoklu Ortam Yazılımlarında Kullanılan Bazı Özellikler

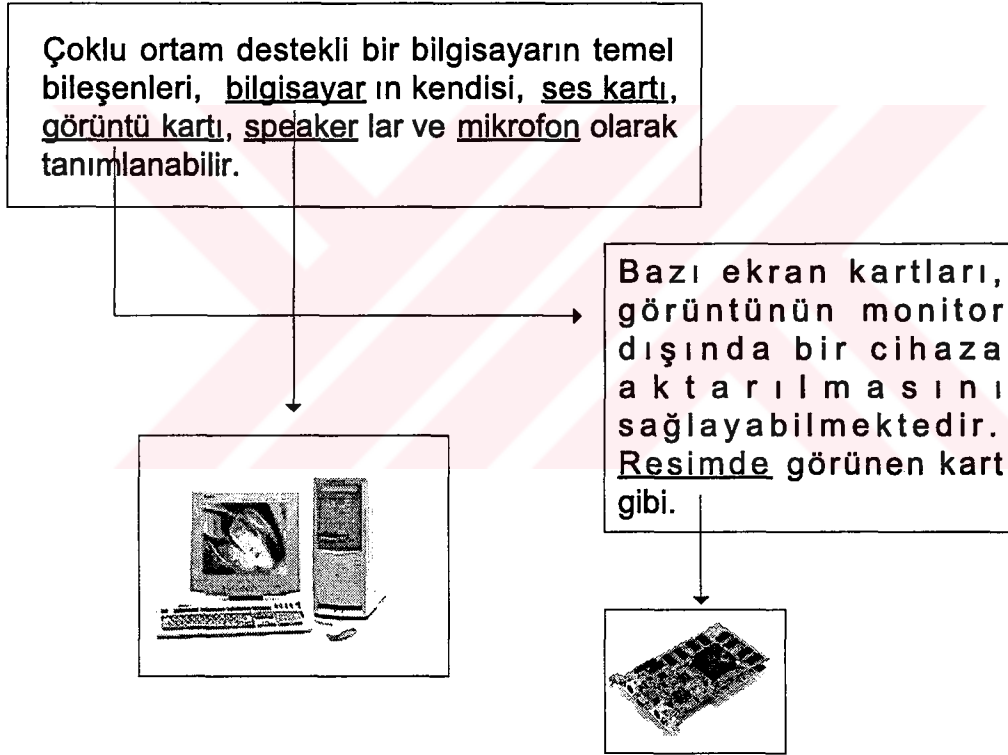
Çoklu ortam yazılımları, İnternet ve İnternet üzerinde çoklu ortam desteğinden bahsetmek istenirse, *yardımlı metin* tekniğine, *Hypermedia* , *multicanalite*, *etkileşim* ve *benzetim* özelliklerine deyinmemiz yerinde olacaktır.

2.1.2.2.1.1 Yardımlı Metin (Hypertext)

Yardımlı metin terimini, etkileşimli bir şekilde sunulmuş yazılı metinler bütünü ve bu metinler arasındaki bağlar olarak tanımlayabiliriz. *Yardımlı metin* görünüş olarak düz yazı gibidir fakat bu yazı içerisinde, diğer yardımcı metin dokümanlarına ya da yazı içerisinde farklı noktalara bağlantılar içerebilir.

Başka bir deyişle, *yardımlı metin* okuyanı ilgili konulara götürecek bir kelime ya da bir cümledir (Courter, Marquis, 1998/1998: 163)

Yardımlı metin tekniği ekranda varolan bir metin ile, çağrılan ve daha sonra sırayla ekranda görünen diğer metinler arasında bağlantı kurar. Çağırma işlemi, ekranda görünen bir isim ya da isimler bütününe üzerine fare aracılığıyla tıklayarak gerçekleşir. Bazı anahtar kelimelerle başka bir yardımcı metine ya da İnternet kaynağına bağlantı adresleri de konulabilmektedir. Bu anahtar kelimeler ekranda yanlarında numara ile, renkli, ya da parlak gösterilirler, bağlantının üzerinde iken enter'a basınca ya da fare aracılığıyla tıklayınca ilgili İnternet kaynağına ulaşılır ve ekrana getirilir (Sarıhan, 1998: 55) (bkz. Resim 4: Yardımlı Doküman örneği).

Resim 4: Yardımlı Doküman örneği

Yardımlı metinlerin hazırlanmasında kullanılan HTML dilinin yaratıcısı olan Ted Nelson, *Yardımlı metin* terimini kullanıcıya kopyalama, birbirine bağlama,

olanakları sunarak, birçok metne ulaşılabilmesini sağlayan bir ağ olarak tanımlamıştır.

Yardımlı metin tekniği ile elde edilen bilgiler, bir kelimenin açıklaması, dilbilgisi açıklaması, kültürel bilgiler, görsel yada görsel-işitsel öğelerle desteklenmiş bilgiler: resimler, şemalar, animasyonlar, ya da video olabilir (Pothier, 1997: 86) (görsel öğeler içerilmesi ile ilgili açıklamalar için bkz. 2.1.2.2.1.3 Hiper Ortam (Hypermedia)).

Yardımlı metin verilmiş bir konudan yola çıkarak çeşitliliği ve ulaşılabilir kaynakların sayısını arttırmayı olanaklı kılmakta, bir çoklu ortam desteği üzerinde bir eseri (edebi, müzikal, sanatsal) kaynaklarıyla, farklı düzenlemeleriyle, temasa geçirebilmektedir.

Yardımlı metin yazılımları, yardımlı metin ile ilgili veri bankalarının yaratılması ya da bu bankalara başvurma veya iki işlemi birleştirme üzerine odaklaşmıştır (Laufer, Scavetta, 1995:).

Çoklu ortam desteklerinde *yardımlı metinlerin* çeşitli uygulamaları vardır:

- Okuyucunun notları okuyabilmek için sayfanın sonuna ya da bölüm sonuna bakmak zorunda olmadığı, sadece notları görmek için bir kelimeye tıklamasının yeterli olduğu, yeni bir okuma tarzı getiren elektronik kitaplar bu uygulamalardan birisidir. Elektronik kitaplar ile okuyucuya okudukları parçaları kısaltma, bir başka parçadan alıntı yaparak diğer parçanın sonuna ekleme, yazıların altını çizibilme, sayfaları hafızaya alabilme olanakları sağlanmaktadır.
- Sözlükler de yardımlı metin uygulamalarının yer aldığı metinlerdir. Okuyucu konu, yazar, ya da tarihten yola çıkarak istediği konuyla ilgili bir sözlükten yararlanabilmektedir. Bu sözlüklerin bazısında istenilen kelimenin hakkında

ayrıntılı bilgileri, o kelimenin eş anlamlısını, zıt anlamlısını bulmak mümkün olabilmektedir.

- Web sayfalarında elektronik dergilerin yer almasıyla yardımcı metin ilginç bir uygulama olanağı bulmuştur. Bu dergilerde etkileşimli içerik tabloları, daha kısa makaleler, elektronik posta aracılığıyla yazara ulaşma imkanı sunulmaktadır.

2.1.2.2.1.2 Çok Kanallılık (Multicanalite)

Multicanalite terimini aynı destek üzerinde değişik iletişim kanallarının, ses, sabit ve hareketli resimlerin, bulunması olarak ifade edebiliriz. (Develotte, 1997: 95)

Bu tamamen yeni bir olay değildir; İşitsel görsel araçlar sesi, resimleri, metni birbirlerine bağlamaktadırlar. Çoklu ortamda bunlardan farklı olan, bu desteklerin sadece onlara başvurulmasını sağlayan bir bilgi sistemi arasında varolmalarıdır Bu destekler sadece başvuran kişinin seçimine göre anlam kazanırlar. Bu da *multicanalitede* etkileşimin esas olduğunu göstermektedir.

2.1.2.2.1.3 Hiper Ortam (Hypermedia)

Çoklu ortam ve *yardımlı metni* birleştiren Hypermedia, kullanıcıya geniş kaynaklar sunan bir tekniktir. Teknik olarak Hypermedia, çoklu ortam öğelerine yardımcı metin temelli bir ortamda yer verilmesi olarak tanımlanabilir. Yardımlı metin tanımında açıklandığı gibi, İnternet'in etkin olarak kullanılmasında en büyük rolü üstlenen Web siteleri yardımcı metinler ile oluşturulmaktadır. Böylece Hypermedia terimi, daha çok ağ ortamı üzerinde çoklu ortam öğelerinin saklanması, sunumu ve yararlanılmasında yardımcı metin olanaklarının kullanımını açıklar. Çoklu ortam, metinlerin, sesin, hareketli ya da sabit resimlerin ve videonun kullanımını

içerir. Bütün bunlar dilin tüm boyutlarının kullanımının gözler önüne serilmesine olanak verir. Bu konuda diğer geleneksel yöntemlerden farklı olarak bir bilgisayarın içine yerleştirilen video ile, bir cümleyi anlayıp analiz edebilmek için önemli olabilen, jestleri, mimikleri tekrar tekrar izlemek, konuşmaları, eğer istenirse alt yazılı bir hale getirmekte mümkün olabilmektedir. Bu özellikler çoklu ortamı dil öğretiminde mükemmel, esnek ve kullanışlı bir araç haline getirmektedir (Pothier, 1997: 85). Hypermedia ile çoklu ortamı birbirinden ayıran özellik, Hypermedia'nın çoklu ortamı içerebilmesinin yanında, yazılı metinler, sabit resimler gibi öğelerin, tek bir kullanıcı arayüzünde bir arada verilebilmesidir. Bu özellikler arasından çoklu ortam ilintili olanlar çıkarıldığında Hypermedia, yardımcı metin olarak, ya da linkler arasından ses, görüntü, canlandırma gibi öğeler seçildiğinde, Hypermedia çoklu ortam olarak görülebilir. Kısaca Hypermedia, yardımcı metnin ses, görüntü, canlandırma gibi değişik sayısal düzenler (format) ile zenginleştirilmiş çoklu ortama daha çok benzeyen bir uzantısıdır. Yardımlı metin temeline dayanmasına rağmen Hypermedia'nın günümüzde ayrı bir terim ile açıklanıyor olması, sadece metin ve metinler (ya da siteler) arası bağlantı kuran yardımcı metin dokümanları ile yine aynı teknoloji temelli olan ancak değişik sayısal bağlantı türleri içeren Hypermedia dokümanlarını birbirinden ayırt etmek içindir. Bu nedenle bazı yazarlar tarafından Hypermedia yerine de kullanılan yardımcı metin tanımı geçerliliğini korumakla beraber tanımsal açıdan zayıf kalmaktadır.

Resim 5: Hypermedia uygulamalarına bir örnek

İngiliz eğitimci Diana Laurillard (1995), öğretmen-öğrenci ilişkisinin farklı olduğu 4 tip eğitim şekli olduğunu belirtmiştir:

- İlkinde, öğretmen bilgilerini öğrenciye anlatır, öğretmen konuşur, öğrenci dinler
- İkincisinde, öğretim tartışma şeklinde yapılır ve herkesin söz hakkı vardır
- Üçüncüsünde öğrenci kendisi öğrenir
- Dördüncüsünde, öğretmen öğrencinin ulaştığı bilgiyi yorumlayan, açıklayan, öğrenciye yardımcı olan, danışman ve rehber kişi konumundadır.

Hypermedia, öğretmen gibi bilgi kaynağıdır (birinci tip eğitim), öğrencinin bilgiyi bulabilmesine olanak sağlar (üçüncü tip eğitim).

2.1.2.2.1.4 Benzetim

CD-ROM'larda yer alabilen benzetim tekniğinden de bahsedecek olursak; benzetim tekniği, öğrencilerin gerçek durum benzetimleri yaparak, kararlarının etkilerini görmelerini, böylece beceri ve deneyimlerini geliştirmelerini sağlar (Courter, Marquis, 1998/1998: 170). Yabancı dil öğretiminde, benzetim tekniği kullanılan dil öğretim CD-ROM'larında, öğrenen kişi dilin konuşulduğu, yaşadığı ortama götürülebilmektedir. Örneğin, öğrenci bu teknik sayesinde *Dans un Quartier de Paris* CD-ROM'unda olduğu gibi, kendisini Fransa'da Paris'in herhangi bir mahallesinde yürürken bulabilir. O ortamı daha iyi tanıyabilmek için, o yer hakkında ayrıntılı bilgilerin yer alabildiği bir plana başvurabilir, bir kişi ya da bir yer seçebilir, keşfetmeye çalıştığı konu hakkında ona geniş bilgiler verebilen çeşitli röportajlar dinleyebilir. Öğrenci kendisi o ortamda yer alıyormuş gibi davranır, yaptıkları eylemleri, hareketleri, dersi yönlendirir. Benzetim öğrencinin belirli bağlamlarda belirli rolleri üstlenmesini sağlar. Olayın kahramanı olarak, belirli bir konuda araştırma yapması, notlar alması, gazete ilanlarını takip edip anlaması, bazı yerleri ziyaret etmesi, tele sekreterlerdeki mesajları anlaması gerekebilir. Aldığı kararlar, eylemleri olayların farklı şekilde gerçekleşmesini değişik sonlara ulaşabilmesini sağlayabilmektedir(Lancien 1998: 58-59).

Benzetim, gerçeği yansıtır, deneme yanılma yoluyla verilere ulaşabilmeyi sağlar. Öğrenciyi güdüler, oyun özelliği bazı durumların daha kolay anlaşılabilmesini sağlar (Cabelle, 1989: 111).

Benzetim tekniği içeren CD-ROM'lara örnek olarak Fransızca'nın öğretilmesi için hazırlanmış, "Oskar Lake", "Une Journe Bien Remplie", "Dans un Quartier De Paris" yi verebiliriz.

Oskar Lake

Bu CD-ROM'da ğrenci kendisini bir hırsızlık soruşturması içerisinde bulur, suçsuzluğunu ispat etmesi için gerçek suçluyu bulması gereklidir. Hikaye birçok farklı sonla bitebilir; kullanıcı kahraman da olabilir, hapse de girebilir. (Lancien, 1998: 58)

Une Journe Bien Remplie

Öğrencinin baş oyuncu olduğu etkileşimli filmdeki olaylar, onun seçeneklerine göre seyretmektedir. Yazılımda yer alan bir fotoroman, filmde geçen yapıların tekrarını ve üzerinde çalışılmasını olanaklı kılmaktadır (Lancien, 1998: 58).

2.1.2.2.1.5 Elektronik Etkileşim

Etkileşim kavramı öncelikle 1960'lı yıllarda telekomnikasyon alanında yapılan araştırmalarla geliştirilmiş, 1986 yılından itibaren de, kişisel bilgisayarların, CD-ROM'ların kullanımıyla birlikte bu kavram yaygınlaşmıştır (Dieuzeide, 1994: 30).

Kullanıcının bir diyalogu başlatmasına, geliştirmesine, soru sormasına, araştırıp bulmasına imkan sağlayan ve kullanıcı merkezli yaklaşımı destekleyen çoklu ortam sistemleri "etkileşimli" olarak değerlendirilmektedir (zağlayan, 1998: 148).

Belisle (1998), etkileşimi, sosyal hayatta bir kişiye karşısındaki kişinin tepkilerine göre tepki göstermeye ve uyum sağlamaya olanak sağlayan, insan ilişkilerinin bir özelliği olarak tanımlamıştır. Aynı yazara göre, teknolojik etkileşim, farklı cevaplar verebilen bir aygıtın, bir kişinin müdahalesine karşılık verebilmesidir. Bir makine, kullanıcının, bir klavye, fare, ya da parmağı aracılığı ile verdiği komutlara göre davranıyorsa orada bir etkileşim olduğu kabul edilmektedir (Dieuzeide, 1994: 31).

Etkileşim içinde, bir dokümanı tekrar gözden geçirme, o dokümanın seyrini durdurmadan, kullanıcıya seçim yapabilme, cevap önerebilme, ya da başvurduğu öğeler üzerinde değişiklik yapabilmekten daha karmaşık eylemlere kadar, farklı seviyeler yer almaktadır.

Gezinti (*Navigation*) de etkileşime bağlı bir kavramdır. Veri bankaları ve çoklu ortam senaryoları arasında kullanıcıya kendi seçenekleri doğrultusunda dolaşabilme olanağı sağlar.

Eğitim amaçlı CD-ROM'larda, kullanıcı kendi konusunda CD-ROM'a eklemeler yapabilmekte, CD-ROM da ona verilen görevleri yerine getirebilmek için çeşitli dokümanlara ulaşabilmekte, ya da benzetim etkinliklerine katılabilmektedir. Etkileşim kullanıcının televizyon seyrederek gibi bir makinenin karşısında pasif bir şekilde oturmasını engeller, örneğin video disk seyrederken, kullanıcı istediği resimleri seçebilmektedir.

Öğrencinin derse etkin olarak katılımı dil öğreniminde temel öğedir. Çoklu ortam, etkileşim ve tekrar olanağı da sunarak öğrencinin dil ortamına çekinmeden dilediği kadar katılmasını sağlar.

Etkileşim, öğrencinin yazılımlardaki olaylara katılmasına, olayın içine girmesine yardım eder, kullanıcıların içinde yer aldıkları ortam kendi hareketlerine göre şekillenir. Kendilerini, gerçekleştirdikleri eylemin, öğrenimlerinin ortamında bulurlar. Öğrencilerin görevleri, bilgilere, farklı malzemelere bir anlam, bir şekil vermektir. Öğrenciler farklı bağlantılar arasında, bilgi, anlam ya da anlamlar oluşturma, bu bağlantıları uyumlu bir hale getirme, çeşitli unsurları bir bütün haline getirme gibi görevler üstleneceklerdir (Furstenberg, 1997: 67). Örneğin, yazılım öğrenciden çeşitli kişiler arasından birisini seçip bir rol üstlenmesini isteyebilir. Öğrenci, farklı bir rol üstlenerek *benzetim* ortamına da girmiş olur. Değişik olaylar, bu olayların gelişmesi, yazılımlarda yer alan anlatıcının ses tonu, öğrencinin rol seçimini kolaylaştırmaktadır. Olayların seçimi, öğrencinin bir sonraki eylemlerini ve olayların işleyişini belirler. Öğrencinin ulaşması gereken hedefler, görevler, eylemlerine şekil vermektedir. Öğrenci, kendi karar verdiği yollardan hedeflerine ulaşacaktır. Sürpriz olaylar, olayların işleyişi, öğrencide merak duygusu da uyandırarak motivasyonu arttırmaktadır. Rol üstlenme, hikayenin unsurlarını anlama konusunda öğrenciyi yönlendirir, verilen görevleri yerine getirebilmek için gerekli unsurları daha iyi ayırt edebilmesini sağlar. Gerekli bilgiler seslendirilerek öğrencinin dikkatinin belirli konularda yoğunlaştırılması sağlanır. Bilgiye ulaşmada, hikayenin kahramanları ya da bilgisayar çeşitli şekillerde (telefon konuşmaları, mektup, faks, tablolar, animasyonlar, resimler vb.) önemli unsurları vermek için araya girebilirler. Etkileşimli alıştırmalarda yer alan destekler, gerçek yaşamda öğrencinin karşılaşabileceklerine yakın olmalıdır (Chevalier, Derville, 1997: 134).

2.1.2.2.2 Çoklu Ortamın Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılması

Çoklu ortam ses, sabit ya da hareketli resimler, bağlam içerisinde gerçek bir öğrenime olanak sağlayan ve dilin çeşitli kullanımlarını gösteren metinler ile dil ve kültür öğretiminde üstünlük sağlamakta ve bilgileri çeşitli biçim ve düzende sunarak özel öğrenim biçimleri oluşturmaktadır (Furstenberg, 1997: 67).

Yabancı dil eğitiminde çoklu ortam kendi özelliklerini taşıyan yazılımlarla hayat bulmuştur. Çoklu ortam özellikleriyle hazırlanan çeşitli yabancı dil öğretimi yazılımları, etkileşimli video, CD-ROM'lar ve İnternet aracılığıyla yabancı dil öğretim/öğreniminde kullanılmaya başlanmış ve öğretimin daha çağdaş, zevkli ve cazip bir hale gelmesini sağlamıştır.

Çoklu ortam dil öğretiminde şu özellikleri sunar:

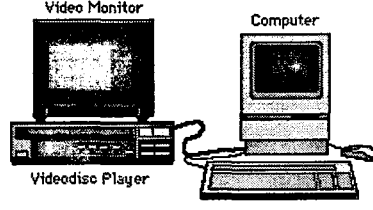
- Keşfetmeyi (izlenecek yollarla, planlarla ve farklı amaçlarla) ve benzetimi (sanal nesnelere yer değiştirilmesiyle) destekleyen bağlamsal bir öğrenmeyi öneren ve öğrenmenin doğal ortamını yeniden oluşturmaya önem veren çok geniş bir ortam;
- güdüleme oluşturabilmek için, dilin kendisine değil, kişilerle ve nesnelere etkileşime, keşfetmeye, verilen görevlerin yapılmasına dayalı zengin etkileşim olanakları sağlayan bir ortam;
- indeks aracılığıyla doğrudan ulaşılabilen bilgilerin yer aldığı, dilbilgisel ve kültürel olarak zengin, çok boyutlu, birçok seviyeye uygun, bir bağlam sunan bir ortam;
- geniş araç seçenekleri sunan bir ortam: Bu ortamda sadece öğrencilerin seviyelerine ve öğrenim tarzlarına göre kullanabilecekleri metinsel yardım olan dilbilimsel araçlar, çeviriler, anahtar kelimeler, kelime açıklamaları değil, bir

eylemi yerine getirmek için çeşitli araçlar, gazeteler, tele sekreterler, telefon gibi araçlar da yer almaktadır

Çoklu Ortam içeren yazılımlar, yabancı dil öğretiminde bireysel olarak ta kullanılabilirdiği gibi sınıf ortamında öğretmenin yönlendirmesiyle de kullanılabilirler. Sınıf ortamında kullanıldığında, öğrenciler arkadaşları ve öğretmeniyle görüş alışverişinde bulunabilecek, öğrenimde karşılaşılabileceği problemlerde öğretmeninden bilgi alabileceklerdir. Böylelikle öğretmen bilgileri aktaran, tekrar eden bir kişi konumundan çıkıp öğrenime yardımcı olan ve kolaylaştıran bir danışman rolü üstlenecektir.

2.1.2.3 Etkileşimli Video

“United States Air Force Academy” nin (ABD Hava Kuvvetleri Akademisi) yabancı diller bölümü 70’li yılların ortasında bilgisayar destekli eğitim alanında çalışmalar yapmaya başladı. 1977 yılında bu bölüm temel uygulamaların kelime-işlemcilik (*traitement du texte*) ve bilgisayar destekli eğitim olduğu ve bütün okulları kapsayan bir sistem konusunda ilk önerileri hazırladı. TERAK (grafik terminalleri), Fransızca, İspanyolca ve Rusça dil öğretim programları hazırlamaya başladı. Bu dönemdeki teknoloji, üretim ve yeni buluşlar konusunda yetersiz kalıyordu. Örneğin grafik oluşturma oldukça zordu. Bu çalışmalarla birlikte teknik dergi ve gazetelerde etkileşimli video hakkında yazılar yazılmaya başlandı (Bush, 1988: 167-168).

Resim 6: Etkileşimli Video Örneği

Etkileşimli video (bkz. Resim 6: Etkileşimli Video Örneği), görüntü ve sesi içeren, video diskler ile bilgisayar tarafından üretilen, metin ve grafiğin, maksimum denetim ile aynı anda kullanılabilmesini sağlayan bilgisayarlı bir video sistemidir (Demirel et al, 1994: 59-60). Etkileşimli video, genellikle eğitim ve satış uygulamalarının tanıtımında kullanılmaktadır. Bir diğer kullanımı, saklanması istenen bilgilerin video disklere kopyalanmasıdır. Etkileşimli video teknolojisi, video disk ve kişisel bilgisayar teknolojilerinin eş zamanlı ve beraberce ortaya çıkardığı yeni bir teknolojidir. Bu melez yapı, video diskin özellikleri ve yararları ile kişisel bilgisayarın işlemcilik yönünü birleştirip, eğitime gelişmiş bir araç ile eğitim malzemesi sunma imkanı sağlamaktadır. Etkileşimli videonun temel elemanları; bir bilgisayar, video göstericisi, monitör ve gösterici bilgisayarın sinyallerini eşzamanda sunan bir ara birimdir. Böyle bir sistemin ihtiyacı olan; eğitim programının sunumunda kullanılacak sesli ve görüntülü materyali içeren bir video disk ve bunu kontrol eden bir yazılımdır. Etkileşimli videoda kullanılan teknolojik özelliklerden video disk, video kasetlere benzetilebilir. Aralarındaki fark, video disklerin lazer ışını ile okunuyor olması ve bu okuma teknolojisinin geleneksel video teknolojisinden 60 kat daha verimli olmasıdır. Bu teknolojiyi bilgisayar ve üzerinde yüklenmiş yazılımın

kontrolünde kullanmak video disk üzerinde herhangi bir yerde bulunabilecek verilere anında ulaşma imkanı sağlamaktadır (Picciotto, 1991: 34).

Video bir bilgisayar ile kontrol edilmesiyle, iletişimci bir araç oluşmuştur. Bu araç ile yapılan yabancı dil eğitiminde, öğrenciye öğrenilen dilin ortamı bütün gerçekliğiyle gösterilir. Bu teknoloji ile kullanıcılar, dallanarak ilerleyen senaryoları yaratma şansına sahip olurlar. Öğrenci izlediği görsel, işitsel, yazılı, öğelerin yer aldığı bölümlerden sonra, öğrendiklerini pekiştirmek için çeşitli etkinliklere katılmaktadır. Öğrenci, sıraları karışık sözcükler ve cümlelerle alıştırmalar yapabilmekte, bir diyalog seyredebilmekte, sözcük ya da ifadelerle ilgili alıştırmalar yapabilmekte, dilerse bu kelime ve ifadelerin anlamlarına ulaşabilmektedir. Öğrenciye gerekli noktalarda sorular sorulmakta, doğru yanıt bulabilmesi için açıklamalar yapılmakta, ve bilgisayar aracılığıyla öğrencinin sistemle iletişim kurması sağlanmaktadır.

İngiltere’de geliştirilen bazı etkileşimli video temelli dil eğitimi programları bulunmakla beraber, bu programlar yüksek maliyetleri nedeniyle ticari olma özelliğinden çok araştırma ve geliştirme amaçları taşımaktadırlar. Bu programlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir:

- **The European Connection** : İş adamlarına uluslararası ilişkilerinde ihtiyaç duyabilecekleri bir dil eğitimi sunulması amaçlanmıştır.
- **Siville** : Benzetim tekniği kullanılan bu yazılımda, kullanıcılar, bir Fransız kasabasında çeşitli alışveriş etkinliklerini tamamlamaya çalışırken bazı kararlar verebilmekte, ve yazılımda yer alan çoktan seçmeli sorulara yanıt vermektedirler.

Etkileşimli alıştırmaları şu şekilde örneklendirebiliriz :

- **Çoktan seçmeli ya da doğru yanlış türü alıştırmalar** : Öğrencilere videodan bir bölüm izlettirilerek, o konu hakkında sorular yöneltir.
- **Sözcük / tümce bulma** : Öğrencilere bazı sözcük ve tümceler video seyrettirilmeden önce verilerek, seyrettikten sonra o sözcük ve cümleleri bulmaları istenir.
- **Sıralama** : Öğrencilere önceden verilen tümcelerin videoda izlenen olaylara göre doğru sıraya dizilmesi istenir.
- **Kelime tanımları** : Öğrenciye verilen tanımlar arasından bir sözcüğün düz anlamlı tanımının ne olduğunun tahmin edilmesi istenir.
- **Eşleştirme** : Bu alıştırma değişik şekillerde yer alabilmektedir, bu alıştırma türüne videodaki kahramanların bir yargı cümlesiyle eşleştirilmesinin istenmesini bir örnek olarak verebiliriz.
- **Anahtar kelime /metin hakkında sorular** : Verilen anahtar kelimenin öğrenci tarafından bulunarak tekrar edilmesi istenir.
- **Eş anlamlı kalıplar** : Öğrencilerden belirli kalıplara, cümlelere, ya da sorulara aynı anlamı verecek alternatifler bulması istenir.

Bu sistemin özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

- Öğrencinin kullanımında bir bilgisayar, bir video göstericisi (VCR), hem bilgisayar, hem de bilgisayar görüntülerini verebilecek nitelikte), gerekli görüntülerin kaydedilmiş olduğu video bandı ve tüm komutların yüklendiği ve sistemi kontrol eden yazılımın kaydedildiği bir disket ya da bir CD-ROM bulunmalıdır.
- Disket ya da CD-ROM üzerinde yüklü programın çalıştırılması ile, monitörün ekranında o ünite de öğretilecek konuların başlıkları, ana hatları, ve bazı

açıklamalar, art arda görüntülenir. Öğrenci komutları kullanarak kontrolü ele alır: BACK (Türkçe anlamı ile “geri”) (baş/geri alma), PLAY (“oynat”) (görüntüyü seyretme ya da yeniden seyretme), CONT (continue / “devam et”) (diğer görüntüye geçme), VID/TEXTE (video + metin) (görüntünün ekranda metinle beraber yer alması), GLOSS (glossary / “sözlük”) (kelime tanımlarına ulaşabilme), vb. Öğrenci, belirtilen konulardan istediğini seçebilir.

- Konunun seçiminden sonra, disketteki ya da CD-ROM’daki yazılıma göre video bandında yer alan konu ve olaylar ekrana gelir.
- Konunun pekiştirilmesi için öğrenciye ifadelerin anlamlarını tahmin etme, karışık cümleleri doğru sıraya sokma, boşluk doldurma, gibi çeşitli alıştırmalar sunulmuştur.
- Konunun bitiminde, konuyla ilgili sınav ekrana gelir. Öğrencinin verdiği cevaplar bilgisayar tarafından değerlendirilir, cevap yanlışsa öğrenci uyarılarak soruyu tekrar cevaplama istenir. Öğrenci doğru cevabı bulana kadar bu işlem tekrar eder. Öğrenci doğru cevabı bulduğu zaman, bir sonraki soruya geçilir.
- Soruların yanıtlanması sırasında öğrencinin doğru cevabı bulmasına yardımcı olabilmek amacıyla, videodaki olayın gerekli bölümleri tekrar gösterilir.
- Tüm soruların doğru cevaplanmasından sonra, öğretilecek diğer konuya geçilir.
- Öğrenci tüm bu çalışma sırasında yardımcı ekranları çağırarak, konu ile ek bilgiler alır.

Böyle bir sistemin çalışabilmesi için öncelikle çok iyi hazırlanmış yazılımlara ihtiyaç vardır (Demirel, 1993: 90-91; Bush, Michael, 1988: 67-73).

Etkileşimli videoda öğrenciye verilen konuların anlaşılabilmesi için çeşitli yardımlar önerilmektedir:

- Öğrenci istediği zaman filmi durdurabilmekte, başa alabilmekte, bir bölümü istediği kadar tekrar seyredebilmektedir.
- İhtiyacına göre öğrenci, anahtar kelimelerden ya da ifadelerden hareketle kelime açıklamalarının bulunduğu bölüme ulaşabilmektedir.
- Sesli ifadeleri tekrar dinleyebilmektedir.
- Sesli bir ifadeyi yazılı olarak ta görebilmektedir.
- Yazılı metinlere ulaşabilmektedir.
- Anlamasını kolaylaştıracak sınavlardan geçebilmektedir. Bu sınavlarda sadece söylenilenlere değil, dil öğreniminde önemli olan mimikler, jestlere de öğrencinin ilgisi çekilebilmektedir.

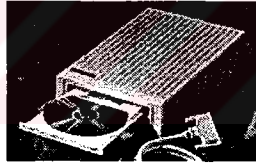
2.1.2.3.1 Yabancı Dil Eğitimine Katkıları

- Aynı destek üzerinde birçok dil öğretim kaynağını (video, sabit resimler, metinler, ses) bir arada bulundurabildiğinden ve bu kaynaklar öğrencinin kendi ihtiyaçlarına göre kullanılabilindiğinden, bu teknoloji, öğrencilere kendi ihtiyaçları doğrultusunda, öğrenme hızlarına göre ayarlayabilecekleri bir eğitim olanağı sağlar. Bu teknoloji, öğrenciyi dilin konuşulduğu, özgün iletişimlerin yer aldığı ortamlara götürerek gerçek bir dil öğrenimi sağlar.
- Görüntü ve sese müdahale edebilen öğrenci bu teknoloji sayesinde yaratılan bir benzetim ortamında etkileşimin esas ögesi durumuna gelecektir.
- Dersin kalitesi zamana ve mekana bağlı kalmadan hep aynıdır.
- Öğrencilerin bilgisayarın kontrolünü elinde tutması, onları etkin hale getirerek güdülenmelerini arttırır.
- Uygulayarak öğrenme sayesinde, öğrenme daha hızlı ve kalıcı olur.

- Bilgisayarın uyumluluğu ile videonun çarpıcılığını birleştirir. Bilgisayar, bireysel çalışma, motivasyon, sabır, tutarlılık sağlamakta, video ise, otantik materyalin öğrenilmesi, başarılı sunumlar, dramatizasyon ve diğer erişilmesi zor deneyim ve yerlere ulaşılmasını sağlamaktadır. (Demirel et al, 1994: 60;Furstenberg, 1988: 159; Picciotto, 1991: 35).

2.1.2.4 CD-ROM

Daha önce kısaca tanımını yaptığımız, açılımı kompakt disk-salt okunur bellek (Compact Disc–Read Only Memory) olan, CD-ROM; bir bilgisayar sayesinde kullanılabilen, ses, müzik, metin ve görüntüyü üzerinde bir arada bulundurabilen, sayısal bir optik diskdir. Bu farklı verileri (metin, ses, resim, video) depolama aracı, 270 000 daktilo sayfasını, 74 dakika sesi, 1 saatlik videoyu, 3 cilt ansiklopediyi kapsayabilmektedir (bkz. Resim 7: CD-ROM ve CD sürücü).

Resim 7: CD-ROM ve CD sürücü

CD-ROM’larda yer alan özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz :

- Video filmler;
- Özgün dokümanlar (film alıntıları, televizyon röportajları, belgeseller),
- CD-ROM’lar için üretilen, fakat çoklu ortamın özelliklerini kapsayan yazıların bulunmadığı videolar,
- Çoklu ortamın özelliklerini taşıyan videolar ve etkileşimli kullanım (sanal resimler, kullanıcı tarafından yönlendirilebilen senaryolar),

- çizgi romanlar, çizgi filmler,
- fotoğraflar,
- sabit resimler.

CD-ROM'larda yer alan yardımlar ve verileri şu şekilde sıralayabiliriz :

Yardımlar; bir anlama etkinliğinde ya da sonraki bir çalışmanın gerçekleşmesinde kullanıcıya destek veren verilerin ifadesidir.

- yazılı unsurlar (hedef dilde ya da ana dilde):
 - diyalogların, anlatıcının sesinin, sadece anahtar kelimelerin ya da değişik yapıların çevirisi olan alt yazılar,
 - duruma uygun ifadenin kurulabilmesi için, aralarından birinin seçilebileceği cümleler,
 - konuşma balonlarının içinde yer alan ve nesnelere, yerleri adlandırabilmeyi sağlayan sözcükler,
- sesli yardımlar

CD-ROM'larda diyalogların ya da anlatıcının söylediklerinin çevirisini, sesli olarak da duyabilmek için üzerine tıklanacak simgeler gibi bazı özellikler yer almaktadır.

Veriler

- Yazılı veriler: yardımcı metin tekniği sayesinde bir kelime ya da bir cümleden hareketle ulaşılabilen sözcükler, tek bir tuşa basarak ekranda beliren bir diyalogun çevirisi, dilbilgisel veriler.
- Görsel ya da işitsel veriler: videolar ve sabit resimler, canlandırmalar.

2.1.2.4.1 Yabancı Dil Öğretiminde CD-ROM'lar ve Yazılımlar

Yabancı dil öğretiminde öğrencilere dil becerilerini kazandırmayı hedefleyen çeşitli dil öğretim yazılımları bulunmaktadır.

Bu yazılımların çoğu yüksek teknik kapasiteleri sebebiyle, CD-Rom'larda yer almaktadırlar. Bu CD-ROM'larda, dil öğretimini kolaylaştırabilecek birçok resim, grafik, sesli ve yazılı unsurlar, çoktan seçmeli, boşluk doldurma türü alıştırmalar, cümle öğelerinin çözümlenmesi, konuşma becerisinin kazandırılmasına yönelik; telaffuz, sözcük öğretimi ile ilgili alıştırmalar bulunabilmektedir. Diyaloglarla etkileşim olanağı sunulabilmektedir. Çeşitli soru-cevap, diyalog tamamlama, cümleleri anlamlı olarak sıraya sokma, yeni cümleler kurabilmek için kelimelerin yerlerini değiştirme, gibi alıştırmalarla öğrenciyle etkileşim sağlanabilmektedir.

Günümüzde CD-ROM'larda yabancı dil öğretebilmek üzere çeşitli yazılım firmaları tarafından hazırlanmış birçok ders yazılım programı bulunmaktadır. Bu yazılımların hepsi aynı amaçlı olmadığından, aynı öğrenci kesimine hitap etmediğinden içerik ve teknik açıdan ayrı özellikler taşımaktadır.

Dil CD-ROM'larını iki grupta toplamak mümkündür; ilk grupta fazla pahalı olmayan, dağıtım alanı geniş, (bir çoklu ortam bileşeni satın alındığında hediye edilebilen) genelde içerik olarak fazla zengin olmayan, ya da çok klasik bir öğretim içeriği olan, ve çoklu ortam özelliklerinin bir kısmının yer aldığı CD-ROM'lar yer almaktadır. İkinci grupta ise, daha özel becerilere (bir dilin özel kullanımına yönelik), dil becerilerinin ya da bu becerilerden bazılarının kazandırılmasına yönelik (konuşma, dinleme-anlama vs.), benzetim, etkileşim gibi multimedia özelliklerinin kullanıldığı CD-ROM'lar yer almaktadır.

Aşağıda Fransızca'nın öğretimi için hazırlanmış yazılımlara örnekler sunulmuştur::

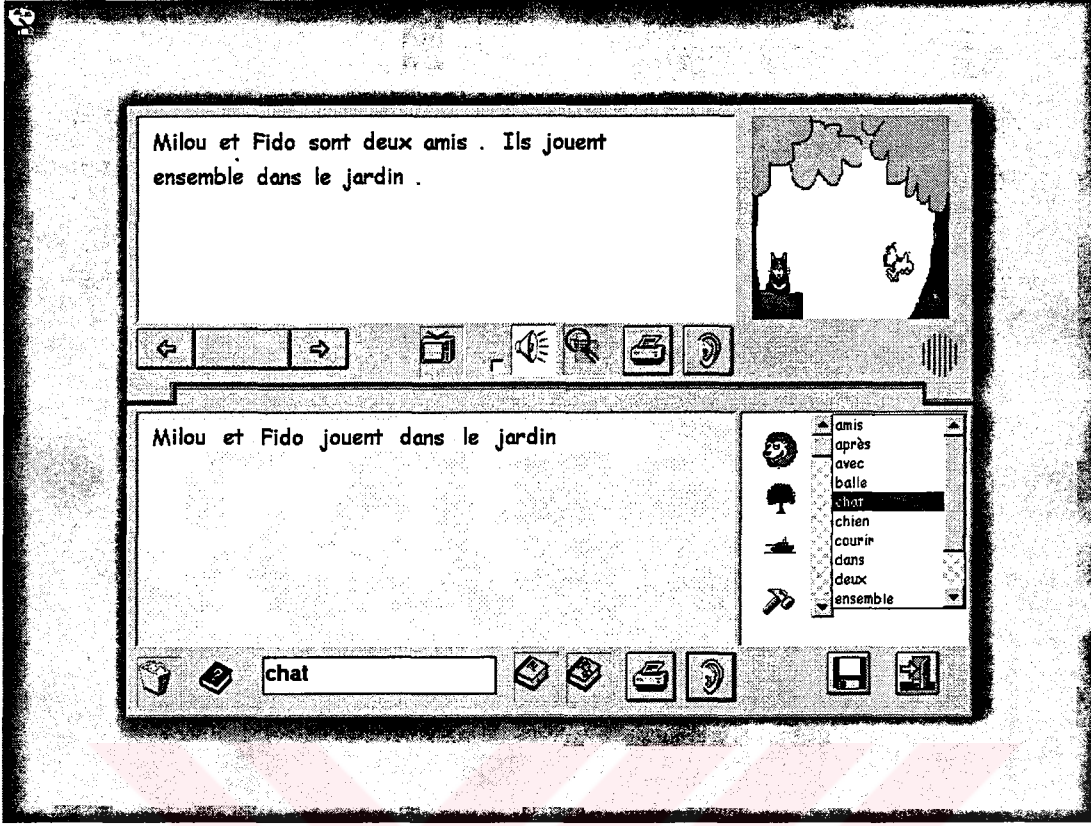
1000 mots pour apprendre à lire (okumayı öğrenmek için 1000 kelime)

Bu yazılım sadece CD-ROM olarak satılmaktadır. Yazılım birçok resme ve sese bağlı olan sözcükler bütününden oluşmaktadır. Bu kelimelere bağlı olan ve değişik zorluk seviyelerinde 14 tip alıştırma bulunmaktadır. Alıştırmalar 3 ana bölümden oluşmaktadır:

- dinleme anlama alıştırmaları
- kelimelerinin anlamlarının bulunmasına dayalı araştırma alıştırmaları
- eşleştirme alıştırmaları

Atelier d'écriture et de lecture (yazma ve okuma atölyesi)

Bu yazılım öğrencilerin yazma ve okuma becerilerini geliştirebilmek için öğretmenlerin ve öğrencilerin hizmetinde olan araçlar (metinler, sözlük, alıştırmalar) bütünüünü içermektedir (bkz. Resim 8: Atelier d'écriture et de lecture).

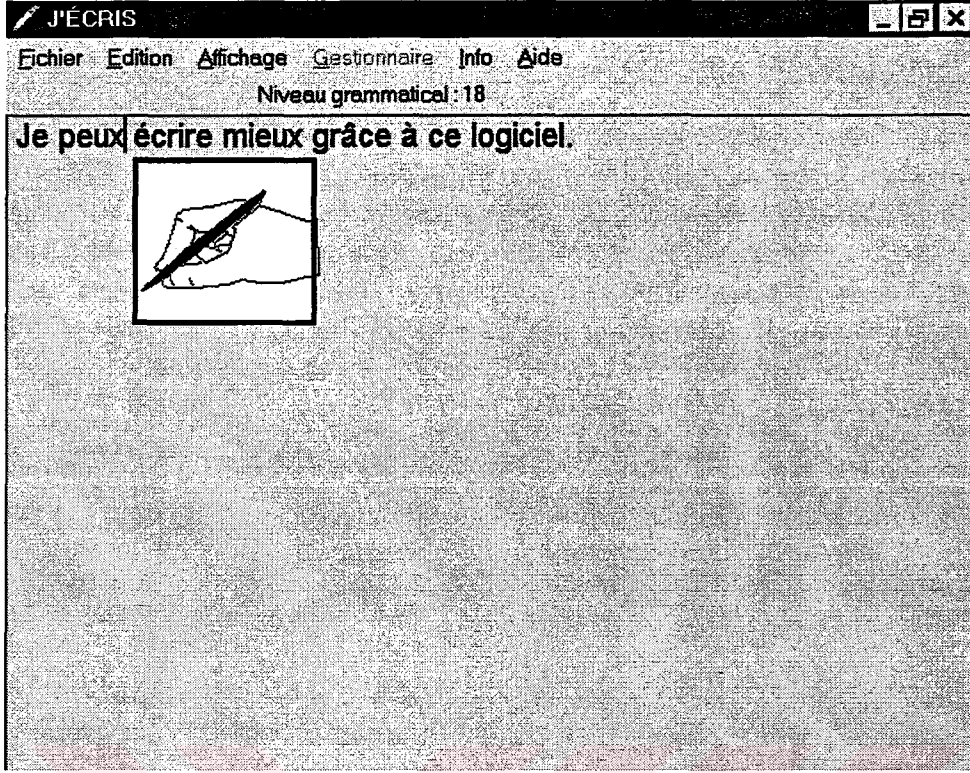

Resim 8: Atelier d'écriture et de lecture

J'écris (Yazıyorum)

Bu yazılım yazılan her kelimenin hemen ardından doğru yazılıp yazılmadığını ve önceden öğretilen dilbilgisi kurallarına uygun olup olmadığını belirtmektedir. Yazım hatası sarı, dilbilgisi hatası ise kırmızı bir çizgiyle belirtilmektedir. Altı yazılı kelimenin üzerine tıklandığında, öğrencinin yanlışı düzeltebilmesini sağlayan yardım ekranda belirir.

Yazılım da 30 000'den fazla kelimeyi içeren bir sözlük bulunmaktadır. Bu kelimelerden 2000 tanesi yazımlarından sonra görüntülenebilmektedir. Yazılım ayrıca dilbilgisi açıklamalarını da içermektedir (bkz. Resim 9: J'écris).

Resim 9: J'écris

Je lis (okuyorum)

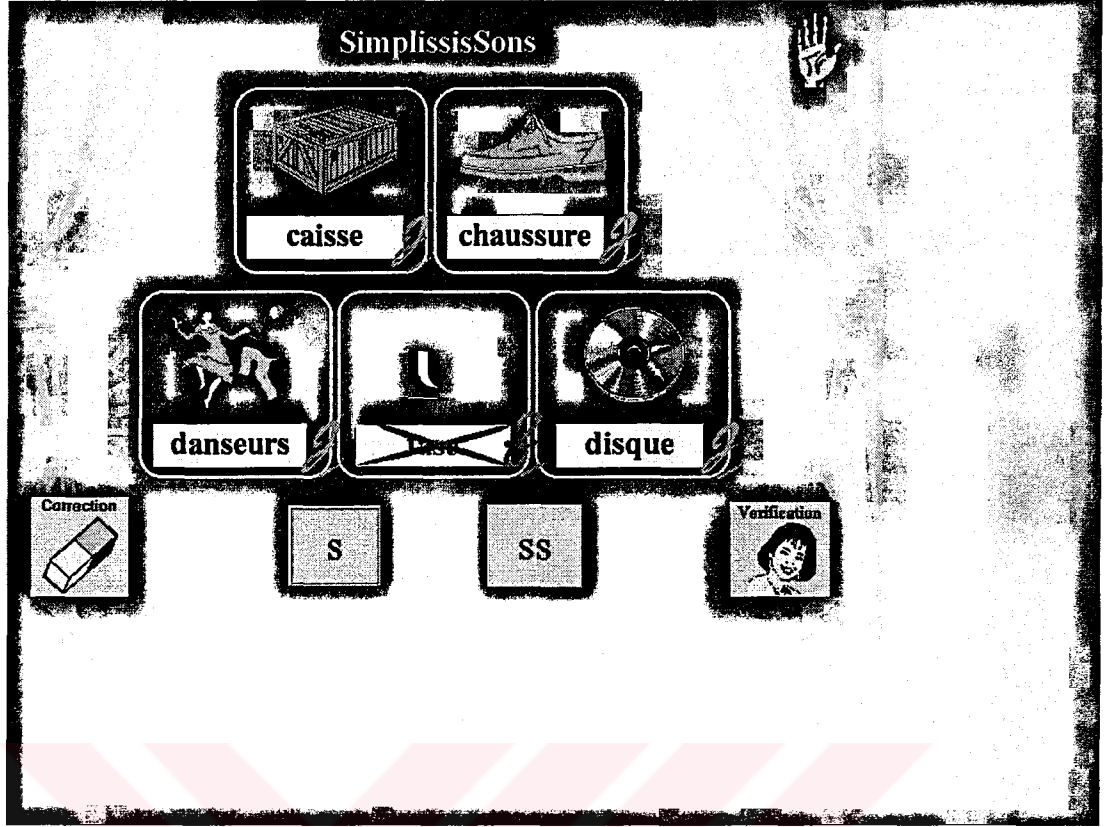
Yazılım dokuz etkinlik içermektedir. İlk dördü kısa kelimelerin okunuşuyla ilgilidir. Sonraki üç etkinlik kısa cümlelerin anlaşılmasını gerektirmektedir. Okuma alıştırmalarının altı tanesi resimlidir. Bu dersler 6-7 yaş çocuklara yöneliktir. Son iki etkinlikte 1000 den fazla ifadenin yazım kurallarının öğretilmesi amacıyla resimlerden yararlanılmıştır. Bu dersler ise 6-11 yaş çocuklara yöneliktir (bkz. Resim 10: Je lis).

Resim 10: Je lis

Simpsons

4-8 yaş grubundaki çocuklara hitap eden bu yazılım, harflerin ve kelimelerin tanınmasına yöneliktir. (bkz. Resim 11: Simpsons)

Resim 11: Simpsons

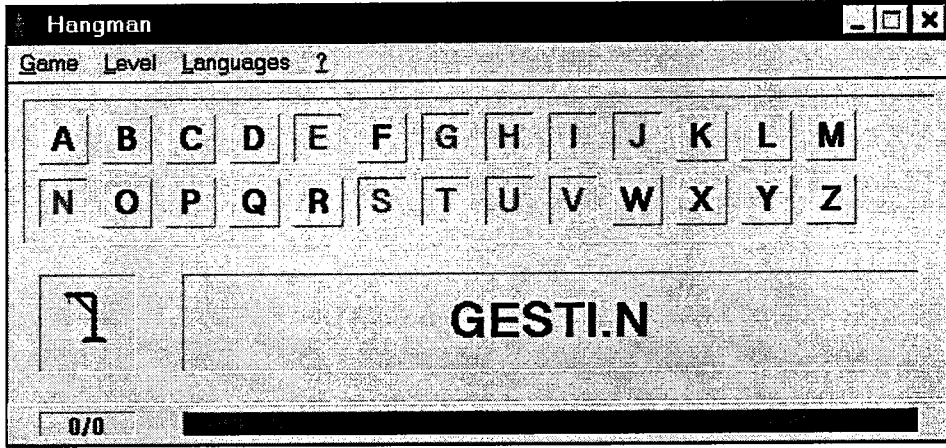
Le Pendu (adam asmaca)

Yazılımda 6363 sözcük ve tanımını kapsayan bir sözlük bulunmaktadır. Basit ve zor olmak üzere iki ayrı tip oyun bulunmaktadır. Renkli grafiklere yer verilmektedir. Yazılımda bulunması istenen sözcük kullanıcı tarafından bulunduğundan sonra anlam açıklaması da verilmektedir.

Hangman (Adam Asmaca)

Le Pendu gibi “adam asmaca” oyunu ile kelime öğretimini hedeflemektedir. İngilizce, Fransızca ve İspanyolca dillerinden birini seçerek oynamak mümkündür.

Oyunun zorluk derecesi de öğrenci tarafından ayarlanabilmektedir (bkz. Resim 12: Hangman).

Resim 12: Hangman

Yabancı dil öğretimi için hazırlanan CD-ROM'lar seçilirken, öğretilmesi hedeflenen konuya, öğrencinin ya da öğrenci grubunun özelliklerine göre bir takım ölçütler göz önünde bulundurulmalıdır.

- **İçerik açısından**, yöntem olmaya çalışan CD-ROM'larla, derse destek olan ya da araç olan CD-ROM'ları,
- **dil anlayışları açısından**; daha çok dilin yapısı üzerine yoğunlaşmış CD-ROM'larla, daha çok iletişime dayalı olanları,
- **dilbilimsel içerik açısından**, çeşitli dilsel olayların gerçekleşmesini gösteren (diyaloglar vb.) CD-ROM'larla, kelime çalışmaları, testler yaptırıcıları,
- **dil becerileri açısından**; tek bir beceri (dinleme-anlama vb.) üzerinde çalışmayı öneren CD-ROM'larla, diğer becerileri de kazandırmayı amaçlayan etkinlikleri kapsayanları,
- **değerlendirme açısından**, değerlendirme işlemlerini öneren ya da önermeyen CD-ROM'ları,

- **bağlam açısından**, öğretmenin katılımını gerektiren CD-ROM'larla, gerektirmeyenleri,
- **kurumsal açıdan**, resmi okulların programlarıyla, bu okulların derslerini içeren CD-ROM'larla, bu programlardan bağımsız olan CD-ROM'ları birbirinden ayırt etmek gerekir.

Dil öğretiminde CD-ROM'ların kullanımı bu alana yepyeni bir boyut kazandırmıştır. Dil öğrenim-öğretim amacına uygun seçilen CD-ROM öğrenmeyi büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Yabancı dil öğretimi için hazırlanmış CD-ROM'larda yer alabilen dil öğretimini daha kolay, daha zevkli ve kalıcı hale getirebilen bazı özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Hazırlanan özel yazılımlar öğrencinin söylediklerini anlayıp, onu doğru telaffuz etmeye yönlendirebilmektedir. Bazı yazılımlarda yer alan sesin kaydedilebilme özelliği, söylenilenin tekrar dinlenip, doğru telaffuzla karşılaştırılarak hataları düzeltebilme olanağı sunmaktadır.
- Öğrenen kişi bu CD-ROM'larda yer alan konuşmalar gerçekleşirken o anda ekranda bu konuşmaları ana dilde ya da hedef dilde yazılı olarak, görebilmektedir. Bu özellik öğrencinin anlamasını kolaylaştırmaktadır.
- Dil yaşayan bir varlıktır, öğrenilen dilin konuşulduğu ortamın tanınması, dil öğreniminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu CD-ROM'larda yer alabilen çeşitli videolar, öğretilen dilin ortamını tanıtmakta, öğrenilen kelime ve ifadelerin hangi durum ve ortamlarda kullanılabileceğini bir bağlam içerisinde o durum canlandırılarak, gösterebilmektedir. Böylelikle anlatılanlar görsel olarak ta desteklenerek daha kalıcı olabilmektedir.

- Bazı CD-ROM'larda yer alabilen sözlük bölümü sayesinde anlaşılmayan kelimelerin anlamları öğrenilebilmektedir. Bu bölüm de yine görsel öğelerle (video, canlandırma, resimler vb.) desteklenebilmektedir.
- CD-ROM'larda yer alabilen çeşitli hikayeler, metinlerle, okuma-anlama, yazma, telaffuz çalışmaları yaptırılabilir.
- CD-ROM'larda yer alabilen çeşitli oyunlar, yeni sözcüklerin daha zevkli bir şekilde öğrenilmesini sağlayabilmektedir.
- CD-ROM'larda yer alabilen dilbilgisi açıklamaları, öğrenilenlerin nasıl kullanılabileceğini açıklamaktadır.
- Öğrencinin öğrenime faal olarak katılımını sağlayan, etkileşim ve benzetim tekniği, CD-ROM'larda yer alan bilgilerin daha kolay ve etkin olarak öğrenimini sağlamaktadır.
- Dil öğretim CD-ROM'larında, her yaşa her seviyeye uygun yazılımlar yer almaktadır. Çocuklar için hazırlanan yazılımlarda yer alan, çeşitli çizgi roman kahramanları, uzaylılar gibi çeşitli hayali varlıkların yardımıyla dil öğretimi yapılmaktadır. Yine çocuklara yönelik hikayeler, masallar, oyunlarla dil öğretimi gerçekleştirilmektedir. Bu özellikler çocukların ilgisini çekmekte, eğlendirerek dil öğretimi gerçekleştirilmektedir.
- CD-ROM'larda yer alabilen hareketli resimler de konunun anlaşılabilmesini kolaylaştırabilmektedir. Bu resimler, video dokümanlarında yer alabilmekte, kısa ve belirli iletişimsel görevlerin yerine getirilmesine yardımcı olabilmektedir. Diğer yandan, yine video dokümanlarında yer alan bu resimler, ekranda izlenen, ve öğrenen kişiye hitap eden bir kişinin varlığı sayesinde, öğrenenle bir etkileşim sağlamaktadır.

CD-ROM'larda yer alan hareketli resimler üç kategoride incelenebilir :

- Birinci kategoride, belirli bir iletişimsel görevin yerine getirilmesine destek görevi gören video dokümanları yer almaktadır.
- İkinci kategoride, ekranda öğrenen kişinin başvuracağı bir kişinin varlığıyla, dilsel etkileşimi sağlayan video dokümanları yer almaktadır.
- Üçüncü kategoride ise, çoklu ortam için özel hazırlanmış ve öğrenen kişiye resimlerle etkileşime girme olanağı sağlayan video dokümanları yer almaktadır.

CD-ROM'larda yer alabilen ve öğrenim-öğretimi etkin bir hale getiren etkileşimli alıştırmalar şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Bu alıştırmalarla, dilbilimsel verilere ulaşabilmektedir. Öğrenen kişi ilgili seçeneği seçerek, video dokümanını alt yazılı bir hale getirebilmekte, bir çeviriye ulaşabilmekte, bir sözlüğe ulaşabilmektedir. Bütün bunların gerçekleşmesini program kendisi yönlendirmemektedir. Öğrenci kendi ihtiyaçları doğrultusunda hareket etmektedir.
- Sesli ya da resimli bir alıştırmadan hareketle, öğrenen kişiye, sesli ifade etkinlikleri önerilmektedir. Öğrenciye alıştırmada istenildiği gibi, belirtilen duruma uygun doğru cümle kurup kurmadığı ya da cümleyi doğru telaffuz edip etmediği sesli ya da yazılı olarak belirtilebilmektedir. Öğrenci bazı programlarda daha serbest bırakılabilmekte, kendisi belirli bir yönlendirme olmadan doğru cümleler üretmeye çalışıp, program tarafından cümlelerin doğru ya da yanlış olduğu kendisine belirtilebilmektedir.
- Öğrenenin iletişimsel görevi (yazılı, sözlü ifade), yerine getirebilmesi için çeşitli dokümanlar (hareketli resimler, metinler) yer alabilmektedir. Öğrenen kişi bu

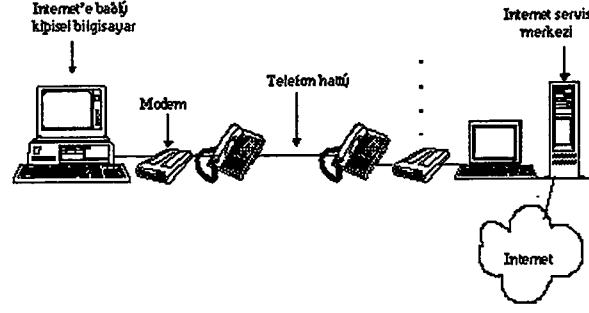
dokümanlardan hareketle, programda kendisinden istenilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

- Öğrenen derse ifadeler, resimler, ya da bir hikaye ile katılabilmektedir. Söyledikleri, yazdıkları ve eylemleri ile dersi yönlendirebilmektedir (Lancien,1997 :62).

2.1.2.5 İnternet

İnternet dünyanın birçok yerinden bilgisayarların (irili ufaklı bütün çeşitleriyle) büyük bir ağ ile birbirlerine bağlanmalarına verilen genel bir isimdir. Uluslararası İnternet lisanını (TCP/IP) konuşabilen herhangi bir bilgisayar İnternet'e bağlanabilir (Kıvırcık, 1998: 61-62). İnternet ile istenilen yere hızla ulaşmak, dünyanın dört bir yanındaki bilgisayar sistemlerine mesajlar göndermek kolayca mümkün olabilmektedir. Gönderilen mesajlar birkaç saniye içinde hedefe ulaşacaktır.

İnternet'e bağlanmak için, donanım olarak bir modem (PC'nin sayısal (dijital) sinyallerini telefon hatlarının örneksel (analog) sinyallerine çeviren cihaz) ya da bir ağ birleştirici ve makinenin doğrudan bağlı olduğu bir ağ, yazılım olarak makinenin TCP/IP protokolünü desteklemesi için gerekli yazılım, bir E-Posta istemcisi, ve bir web tarayıcısı minimum gerekenlerdir (Sarıhan,1998:34) (bkz. Resim 13: İnternet).

Resim 13: İnternet*

* (Çağıltay, 1998: 232)

İnternet ilk olarak Amerikan askeri kuvvetleri, devlet kurumları, ve araştırma enstitüleri arasında haberleşmeyi sağlamak amacıyla kurulmuştur. 1969 yılında çeşitli bilgisayar birimlerini ve askeri araştırma projelerini desteklemek için, Amerikan Savunma Bakanlığı ARPANET adındaki ağı oluşturmaya başladı. Bu ağ, ABD'deki üniversite ve araştırma kuruluşlarının değişik tipteki bilgisayarlarını da içererek büyüdü. 1978'e kadar "İletişim Kontrol Protokolü" (TCP) geliştirildi ve denendi. ARPANET, Haziran 1990'da kullanımdan kaldırıldı. Yerini ABD, Japonya ve Pasifik ülkelerinde ticari ve hükümet işletimindeki omurgalar aldı. ARPANET'in kaldırılmasına rağmen, TCP/IP protokolü kullanılmaya devam etti.

1990'ların başında Wais, Gopher ve Web gibi İnternet servisleri açıldı. Bu servislerin sağladığı imkan ve kolaylıklar İnternet'in yaygınlaşmasını sağladı. İnternet'in getirdiği kolaylıklar yaşam biçimimize, kültürümüze de yansıdı (Özçağlayan, 1998: 134-135). Her alanda kullanılan, yararlanılan İnternet yaşantımızın bir parçası durumuna geldi.

İnternet birçok kişi için, bilgi kaynağı oluşturmaktadır. İnternet'i kullanarak önceden tanışılan kişilere ulaşmak ya da dünyanın çeşitli yerlerinden yeni insanlarla tanışmak kolayca mümkün olabilmektedir (Sarhan, 1998:14).

İnternet üzerinde bulunan yüzlerce ana bilgisayar birbirleriyle bağlantılıdır, bunların üzerinde hemen tüm işletim sistemleri için çeşitli konularda birçok bilgi yer almaktadır ve bunların çoğu ücretsizdir.

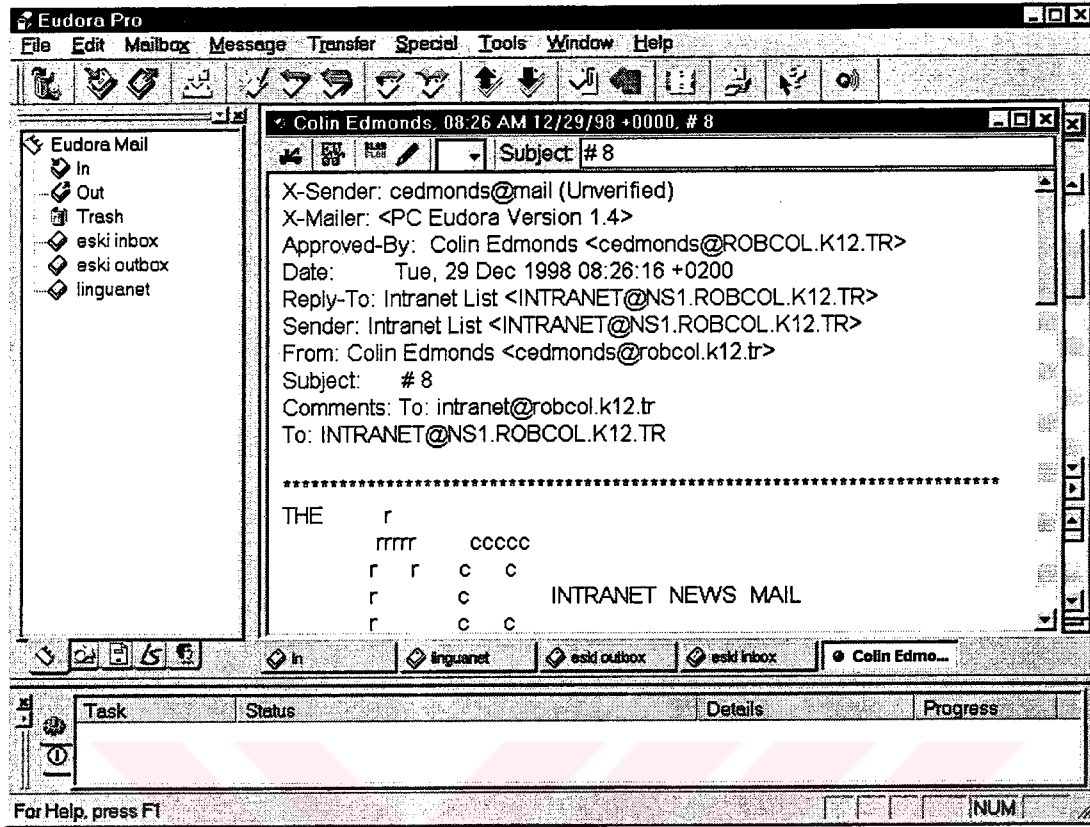
İnternet üzerinde birçok makine, belirli konularla ilgilenen kişilerin birbirleriyle haberleşmeleri için servis sunmaktadır.

2.1.2.5.1 Yabancı Dil Öğretiminde İnternet

Etkileşim içermesi, belli bir yere zamana bağlı kalmadan her an birçok bilgiye ulaşılabilmesi nedeniyle İnternet yabancı dil eğitimi konusunda önemli rol üstlenmektedir.

2.1.2.5.1.1 E-Posta (E-Mail)

Elektronik Posta ya da E-Mail, belki de en çok bilinen İnternet servsidir. E-Mail kullanıcılarının, elektronik adrese sahip diğer kullanıcılara elektronik mesajlar göndermelerine olanak sağlayan bir servistir. E-Mail sadece düz metin ile yazışmaya değil, dünyanın bir ucundan diğer ucuna yazılı belgeleri, grafik, ses ya da videoların yer aldığı dosyaların da anında gönderilebilmesine olanak sağlar (bkz. Resim 14: E-Mail Yazılımlarına bir örnek, Eudora).

Resim 14: E-Mail Yazılımlarına bir örnek, Eudora

E-Mail'in en önemli avantajlarından biri, alınan postaya kolayca yanıt verilebilmesidir. Alıcı yanıt düğmesine tıkladıktan sonra, yanıtı yazarak gönderme düğmesine tıklayabilir; yanıt birkaç dakikada gideceği adrese ulaşır.

E-Mail'in yabancı dil derslerine sağladığı avantajları şu şekilde sıralayabiliriz:

- Mektup arkadaşlığı

Dil öğrenen öğrenciler için hedef dilin konuşulduğu ülkelerdeki öğrencilerle yazışmak dil öğrenmenin oldukça kolay bir yoldur. Bu yazışmalar öğrenmede etkileşimi sağlamakta ve öğrencinin motivasyonunu arttırmaktadır. Bu yazışmalar, sınıftan sınıfa, gruptan gruba ya da bireysel temelli olabilmektedir (Austin, Mendlick 1993: 22).

- Tartışma listeleri

İnternet'te her konuda tartışma listeleri mevcuttur. Tartışma listeleri bir tür grup E-Postadır. Bir kişi tartışma listesindeki tüm abonelere ulaşacak bir mesaj yazar. Daha sonra mesajı alan ve konuyla ilgilenenler bu mesaja cevap yazabilirler ve bu cevaplarda aynı yolla yayınlanırlar. Birçok kişiyle fikir alışverişinde bulunabilmeye olanak sağlayan bu listeler dil öğretiminde de kolaylık sağlamakta, öğrenen kişinin öğrendiği yabancı dili kullanarak değişik konularda çeşitli kişilerle yazışabilmesine olanak sağlamaktadır.

- Haber grupları

Her türlü konu üzerinde metin tabanlı tartışma gruplarıdır. Tartışma listelerinin daha genel bir formudur. *Usenet* de birçok farklı dili konuşan kişiyi bir araya getirebilmektedir (NCET, 1998:2).

2.1.2.5.1.2 IRC (İnternet Relay Chat)

IRC, İnternet üzerinde öğrencilerin öğrendikleri dilde karşılıklı yazışarak konuşabilmeleridir. Öğrenciler yapay olmayan gerçek diyaloglar kullanırlar, dilin gerçek kullanımlarını kendileri yaşayarak görebilirler. Öğrenciler, ses tonu, vücut dili gibi görsel işitsel öğeler olmadan, daha özgür bir iletişim kurabilmekte, kendilerini daha rahat, daha özgür hissedebilmektedir. Bu tür sohbetlerde öğrenci, yaş, cinsiyet, görünüm gibi etkenlerden uzak sadece verilen mesajlar önem kazanmaktadır (Özçağlayan, 1998: 162). IRC' de geçen konuşmaların gerçek hayattakine benzer bir şekilde karşılıklı olması, yazılan cümlelere karşı tarafın anında cevap verebilmesi yaşayan dilin, günlük dilin öğrenilebilmesine ve pratiğinin yapılabilmesine olanak sağlar (Mathieson, 1993: 17).

2.1.2.5.1.3 Sesli konferans, Video Konferans (Audioconferencing, videoconferencing)

İnternet üzerinde çeşitli sesli, görüntülü ya da ikisini de içeren görüşmeler canlı olarak gerçekleştirilmektedir. Bu sesli görüşmeler tıpkı telefon görüşmesine benzemektedir. Görüntünün sağlanabilmesi için her iki tarafın bilgisayarında da bir video kameranın olması gereklidir. Bu görüşmeler sayesinde öğrenci dünyanın farklı yerlerinden kişilerle görüşebilme olanağına sahip olmaktadır.

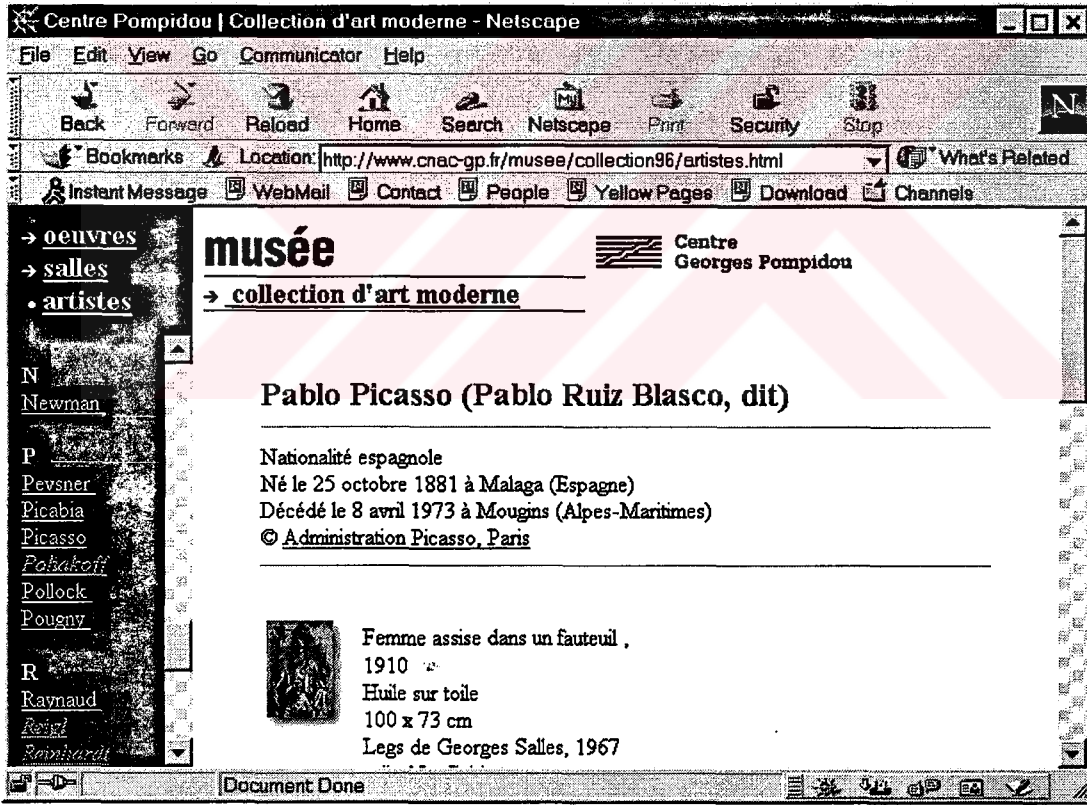
2.1.2.5.1.4 Bilgi aramak ve elde etmek

FTP ve Gopher öğretmen ve öğrencilerin dersleri ile ilgili araştırmaları yapabilmelerini ve çeşitli materyallere ulaşabilmelerini sağlayan iki servis örneğidir.

- FTP, bilgi arşivlerine ulaşma ve dosya transferini sağlayan bir dosya transfer protokolüdür. Bu servisle, metin, ses, ya da videoya dünyanın neresinde olursa olsun ulaşmak mümkün olabilmektedir.
- Gopher, Maryland eyaletinde yaşayan bir tür sincap türüne atfen isimlendirilen bu araç, aboneleri ilgi duydukları ve hizmet veren (sunucu) bilgisayarlara ulaştırmaktadır (Özçağlayan, 1998: 138). Başka deyişle, Gopher, kullanıcıların bir mönü kullanarak İnternet'teki bilgisayarlarda arama yapmalarını sağlayan bir arama aygıtıdır (Courter, Marquis, 1998/1998: 224). Gopher, metin tabanlı web benzeri bir sistemdir.

2.1.2.5.1.5 World Wide Web

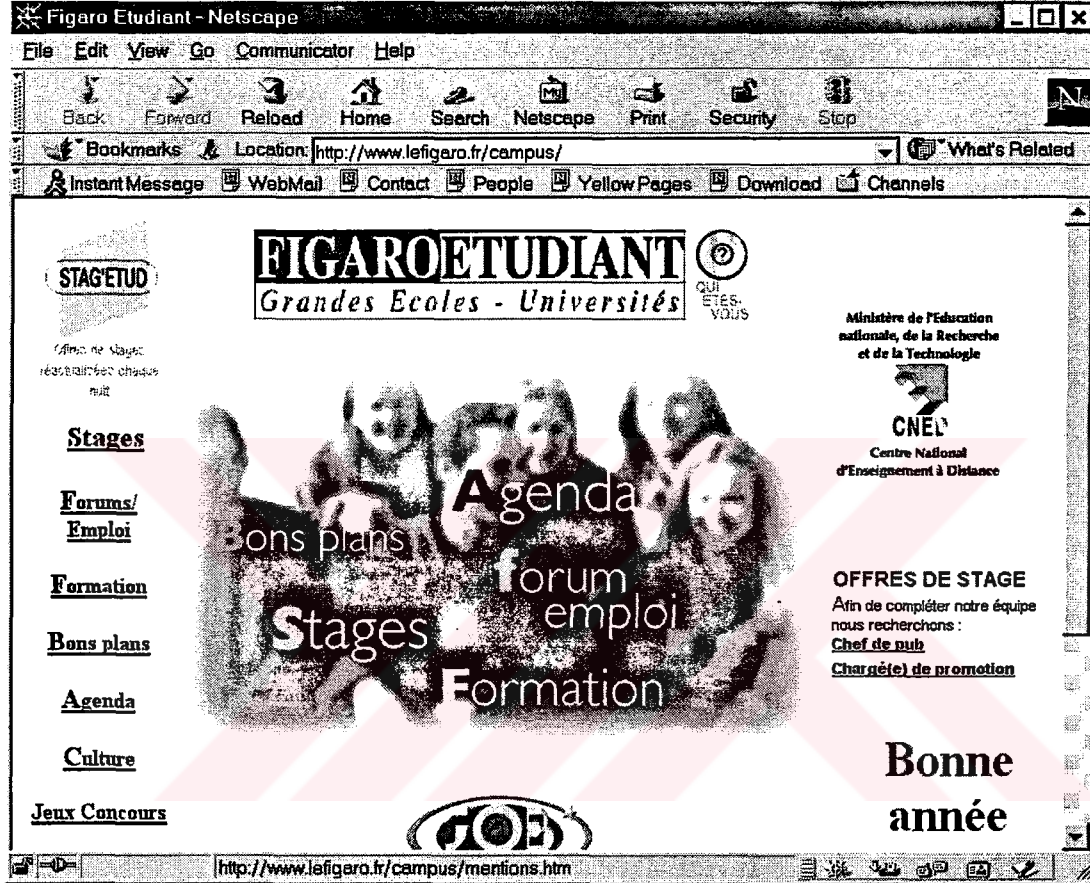
World Wide Web birçok grafiğin yer aldığı, çok renkli, kolaylıkla birçok bilgiye ulaşılabilen, bir İnternet servsidir. World Wide Web, çok hızlı büyüyen bir pazar, araştırma kolaylığı sağlayan bir iletişim aracıdır. Bu servislerde her türlü konuda bilgiye ulaşmak mümkündür. En son müzik CD'lerini dinleyebilmek, makaleler için araştırma yapabilmek, değişik ülkelerin bazı turistik, tarihi yerlerini, önemli mekanlarını (bkz. Resim 15: İnternet üzerinde gezilebilecek müzelere bir örnek: Centre Pompidou) (bazılarını üç boyutlu olarak) gezebilmek, dünyanın birçok yerindeki insanlarla konuşabilmek, alışveriş yapabilmek, mümkün olabilmektedir.

Resim 15: İnternet üzerinde gezilebilecek müzelere bir örnek: Centre Pompidou

Web'in en önemli özelliği bağlanan kimsenin hiçbir ücret ödmeden elde ettiği bilgidir. Bağlanan kişi çeşitli ücretsiz yazılımları bilgisayarına

yükleyebilir, değişik dillerdeki *on-line* gazeteleri (bkz. Resim 16: İnternet üzerinde yer alan gazetelere bir örnek: Le Figaro) okuyabilir, aklına gelen her konuda araştırma yapabilir. Web'de içerik her zaman değiştiği için daima göz atılacak yeni bir şey, ya da keşfedilecek bir site vardır.

Resim 16: İnternet üzerinde yer alan gazetelere bir örnek: Le Figaro

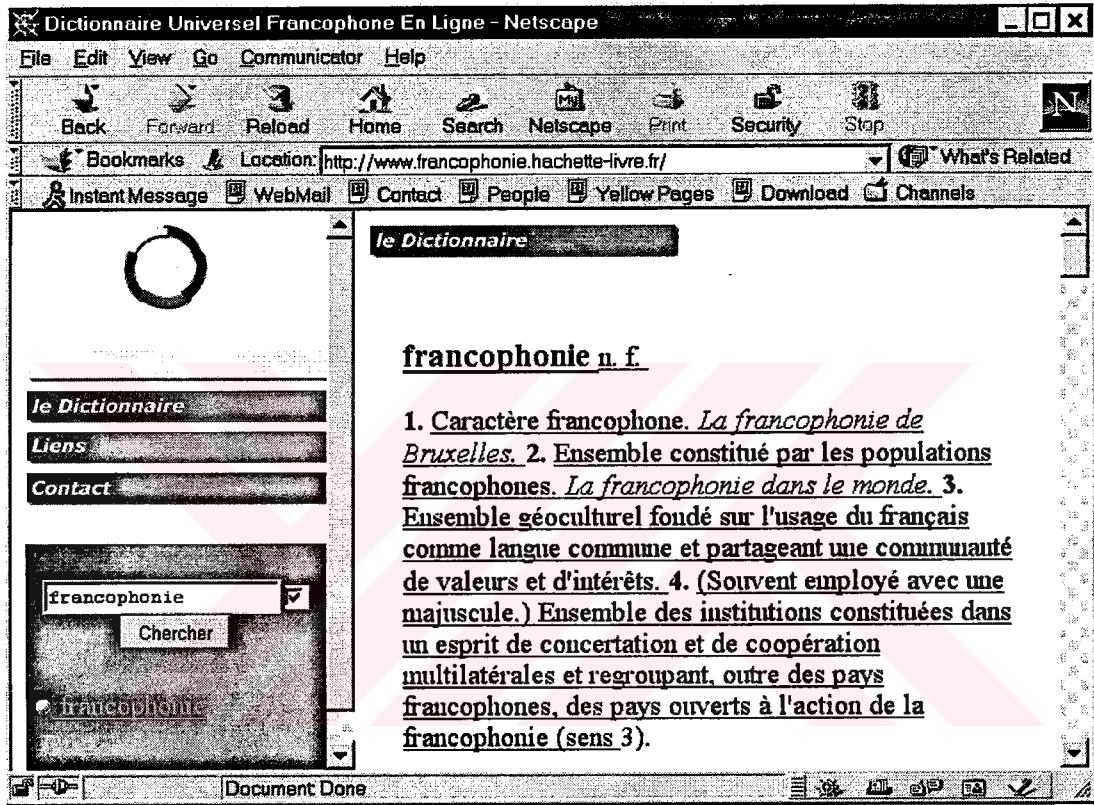
Web'de yabancı dil öğrenimiyle ilgili uygulamaları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Özgün (otantik) materyallere ulaşmak

Birçok dilde, yazılmış metinlere, grafiklere, şarkılara, videolara, çeşitli ülkelere ait gazetelere ya da dergilere asıl kaynaklarından ulaşmak mümkündür.

- Dil öğretim materyallerine ulaşmak

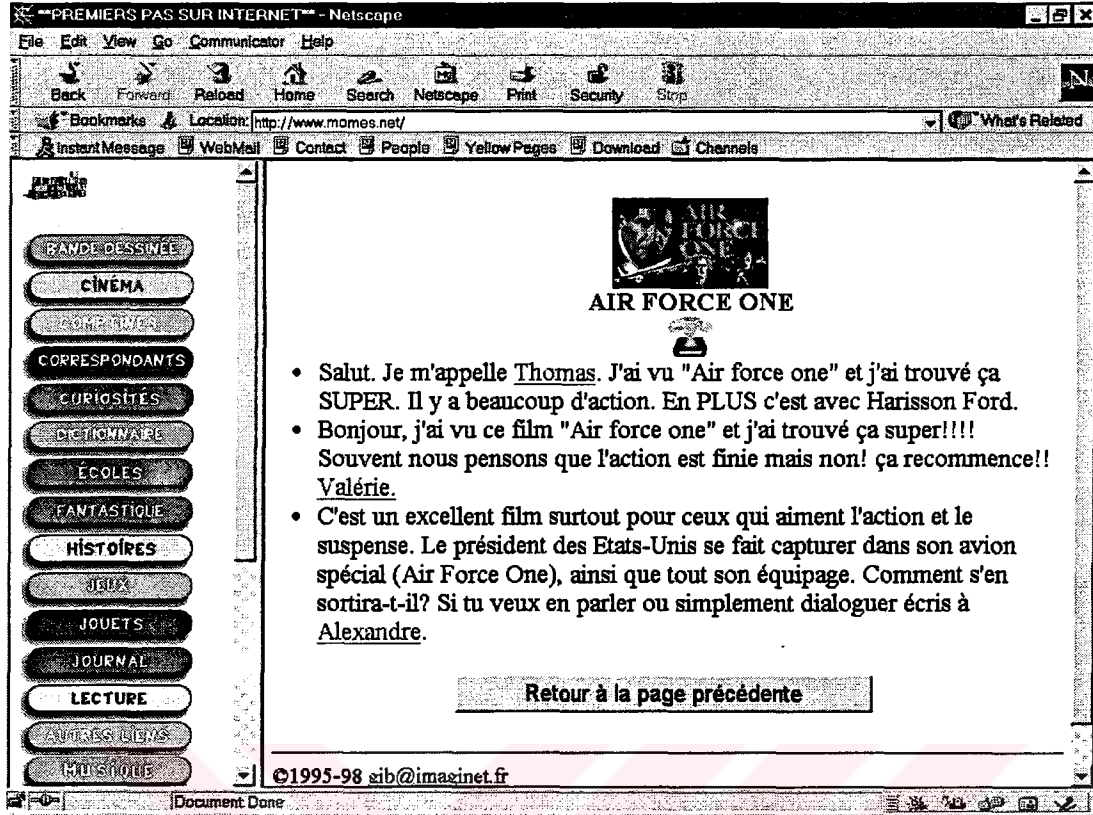
Birçok sitede, dil öğretimine yönelik, çeşitli dillerde *on-line* sözlükler (bkz. Resim 17: İnternet üzerinde elektronik sözlüklere bir örnek: Hachette), bazı cümlelerin sesli olarak ta yer alabildiği kataloglar, kelime ve telaffuz ipuçları, farklı bağlamlarda geçen çeşitli diyaloglar yer almaktadır. Web sitelerinde öğrenciye etkileşimli etkinlikler de sunulmaktadır.

Resim 17: İnternet üzerinde elektronik sözlüklere bir örnek: Hachette

- **Canlı iletişim**

Web iletişim konusunda da etkileşim içermektedir. Web sitelerinde yer alan E-Mail formlarıyla (bkz. Resim 18: Web üzerinde form doldurarak haberleşme), IRC'ye benzer *web sohbetleri (chat)* karşılıklı canlı iletişime olanak sağlanmaktadır. Kullanıcılar çeşitli dokümanları kolay ve çabuk bir şekilde birbirlerine gönderebilmektedir.

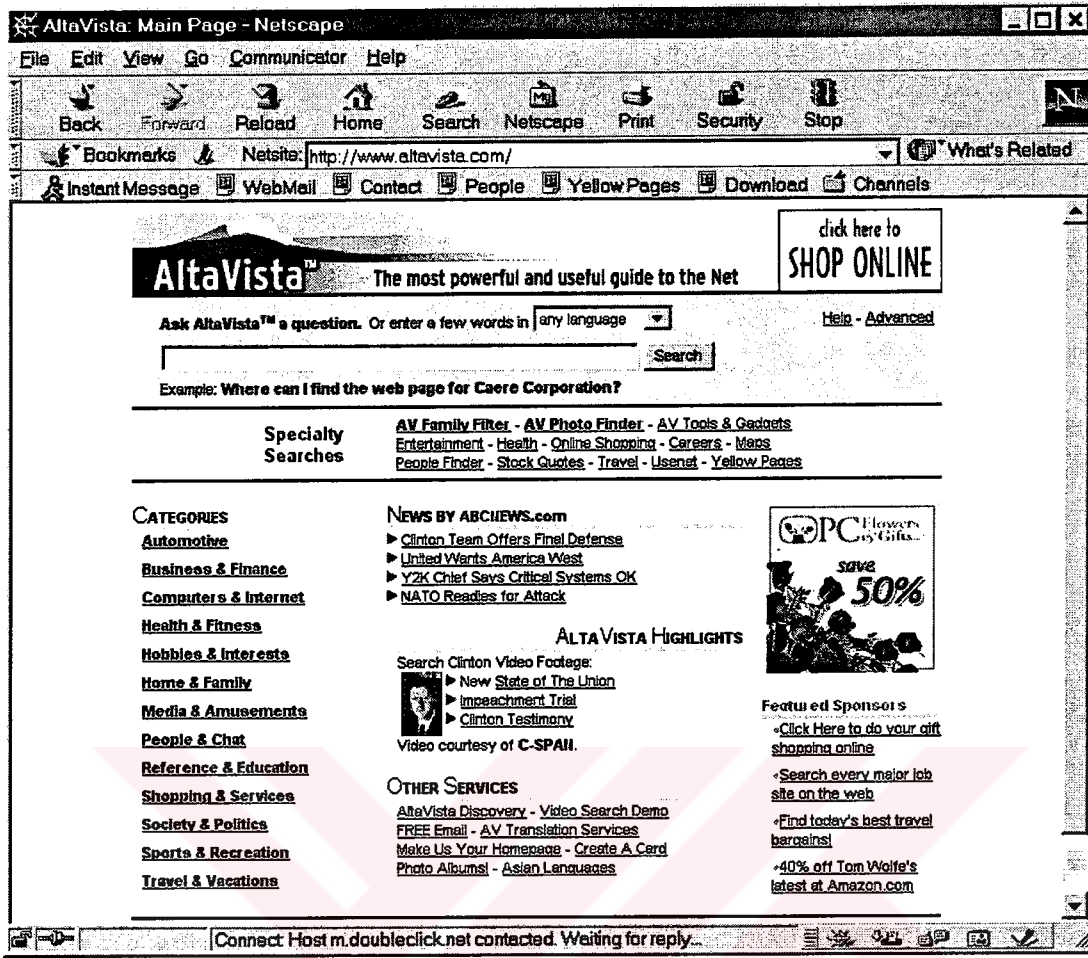
Resim 18: Web üzerinde form doldurarak haberleşme

- Materyallerin kopyalanması

Metinler, grafikler, ses ya da videolar İnternet'ten kolayca belirlenip ders konusuyla ilgili etkinliklerde referans olarak gösterilebilirler ya da kullanılabilirler.

- Arama motorları

Lycos ya da AltaVista Web sayfalarının direktörlerine ulaşarak, anahtar kelimelerle çeşitli konulardaki bilgilere ulaşmaya olanak sağlarlar. Motorun cevap olarak gönderdiği sayfadaki bağlantılara tıklayarak sayfalar arasında kolayca dolaşmak mümkün olabilmektedir. Öğrenciler hedef dilde yazılmış sitelere ulaşmak için hedef dildeki kelimeleri kullanırlar (bkz. Resim 19: Arama motorlarına bir örnek: AltaVista).

Resim 19: Arama motorlarına bir örnek: AltaVista

2.1.2.5.1.6 Yabancı Dil Öğretmenleri Ve İnternet

Öğretmenler öncelikle bu büyük ağın yardımıyla konularıyla ilgili birçok bilgiye ulaşabilmektedir. Bakanlıkların, çeşitli özel kuruluşların, kurumların, siteleri sayesinde, resmi kurumların yayınladığı bilgilere, çeşitli programlara ulaşabilmekte, çeşitli kurumlarla bilgi alışverişinde bulunabilme olanağına sahiptir.

Bu ağ, öğretilen dilin ve dilin konuşulduğu ülkenin kültürünün bütün özelliklerini sergileme olanağı sunmaktadır. Öğrettiği dilin konuşulduğu ülkeye sıkça gidemeyen ya da hiç gitmemiş bir öğretmene ağ üzerinde dolaşma, o ülkedeki çeşitli

kişilerle dili kullanabilme, böylelikle dilini mükemmelleştirme ya da kültürel konularda kendini geliştirme olanağı sunar. Dil konusunda İnternet'te özgün sitelerin yanı sıra, dil eğitimiyle ilgili sitelerde yer almaktadır. Bu sitelerde değişik seviyelerdeki öğrenciler için dersler ya da sadece öğretmenlere yönelik daha özel amaçlı dersler yer almaktadır.

Bu olanaklar öğretmene kendi çalışmasına, kendi ihtiyaçlarına, uygun bilgilere ulaşabilmesini ve kendini daha iyi geliştirebilmesini sağlamaktadır. Kültürel açıdan bu ağ, öğretmen için pahalı olan ve elde etmesi oldukça zor olabilen, içinde her türlü bilginin yer aldığı ansiklopedilere, birçok kaynaktan yararlanılarak hazırlanmış eserlere, kolayca ulaşabilmeyi sağlamaktadır. Bu özellik İnternet'i diğer kitle iletişim araçlarından ayırmaktadır.

Bu işlevlerinin yanı sıra, İnternet öğretmenin dersini hazırlamasına, dersini düzenleyip değerlendirmesine yardımcı olur (Dieuzeide, 1998: 140). İnternet öğretmenin sınıfında uygulayabileceği, günden güne gelişip zenginleşen dokümanların bulunduğu sanal bir pedagojik doküman merkezidir. Bu merkezde öğretmenin öğrencileri için bastırıp fotokopi çektirebileceği basit metinler, ya da metin, ses, ve resimleri birleştiren çoklu ortam dokümanlarının bulunduğu çeşitli materyaller yer almaktadır. Başvurulabilen kaynakların çeşitliliği, ve bu kaynaklar arasında *yardımlı metin* tekniği sayesinde kurulabilen bağlantı bütün bunların derslerde de kullanılabilmesine olanak sağlamaktadır.

İnternet'te öğretmene işinin uygulamasıyla doğrudan ilgili çeşitli kaynakların önerildiği çeşitli siteler bulunmaktadır. Bu sitelerde daha çok pedagojik öneriler yer almaktadır.

İnternet'te öğretmenın yararlanabileceği, eğitim konusunda yer alan güncel kaynaklar incelendiğinde bu kaynaklardan bazılarının dil öğretiminde yeni teknolojinin ya da İnternet'in kullanımına ayrılmış olduğu gözlenebilmektedir. Bunların yanı sıra İnternet'te yer alan kaynak katalog listeleri, makaleler, bu kaynakların kullanım alanlarını gösteren listeler de (bilgi arama, benzetim, bazı sitelerden hareketle oyunlar gibi etkinlikler) yer almaktadır.

2.1.2.5.1.7 İnternet Ve Öğrenciler

İnternet ve buna bağlı olarak da elektronik posta, tartışma grupları, web sayfalarının dil öğretiminde öğrenciye katkılarını şu şekilde özetleyebiliriz.

Öğrenciler İnternet'e pedagojik bir destek olmadan, tek başlarına bağlanabilmektedir. Öğrenci, eğer isterse kendi anadilinde İnternet'e bağlanabilmektedir. Karşılaştığı problemlerde, örneğin arama motorları konusunda, yazılımlar tarafından yardım görebilmektedir.

İnternet'te bulunan kitle iletişim araçları öğrencinin dikkatini çekmektedir (gazete, radyo, ya da televizyon). Örneğin, yazılı basın, öğrenciye karşılaştıkları güçlüklerde başvurabilecekleri bilgiler hakkındaki her çeşit dokümana (kartlar, aynı konu hakkındaki diğer makaleler, veri bankaları vb.) ulaşabilmeyi sağlamaktadır.

Öğrenciler, pedagojik düzen altındaki kaynaklara da ulaşabilmektedir. Bu pedagojik destekli siteleri; önerilen pedagojik yardımların miktarı ve kalitesiyle ilgili olanlar ve önerilen etkinliklere etkileşimle bağlı olanlar olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Etkileşim öğrenciye sunulan ve bir eylemi benzetim ortamına taşıyabilmek için ağda bulunan bilgileri toplamaya yönlendiren benzetim etkinliklerine bağlı

olarak gerçekleşmektedir. Bu tür etkinlikler sayesinde, öğrenci, bir yolculuk, bir gösteri düzenlenmesi, ya da birtakım bilgileri içeren bir dokümanın hazırlanması gibi sitede kendisine verilen kartlara, otel listelerine, başvurma gibi görevler arasında kendisini farklı bir ortamda bulacaktır. Bu bilgi toplayarak öğrenme biçimi, öğrenciler topladıkları bilgileri, eylemlerini, disketlere de kopyalayabildikleri için sınıf ortamında, bir öğretmenin gözetiminde de gerçekleşebilmektedir.

İnternet'in belirli bir yer ve zamana bağlı kalınmadan evden de bağlanılabilme özelliği, eğitimde öğrencilere büyük destek sağlamaktadır. İnternet'te başvurulabilen kaynaklar, İnternet'in özelliklerini kullanarak [siteler içinde bağlantı (link), resimlerin sağladığı kolaylıklar], dil öğreniminde istenirse daha özel bilgilerin (örneğin sözcük bilgisi) öğrenilmesini olanaklı kılmaktadır.

İnternet, öğrencilere elektronik iletişim kurma biçimleri önermektedir. 1994 yılında *Tandem International ağı* Avrupa dillerini kapsayan ve 12 üniversiteyi birleştiren, tartışma grupları oluşturma, yazışma bağlantıları, bir veri tabanı sunan bir proje gerçekleştirmiştir. İletişim, öğrenciler arasında elektronik posta ile gerçekleşmektedir. Almanca öğrenen bir öğrenci, yazdığı Almanca metinleri bir Alman öğrenciye göndererek, yazdıklarını o öğrenciye kontrol ettirebilmektedir. Bunun dışında öğrenci eğitici yazılımlardan, içinde çeşitli önerilerin bulunduğu veri bankalarından, elektronik posta aracılığıyla üye olabileceği çeşitli listelerden yararlanabilmektedir.

İnternet'te eğitim, tartışma forumlarıyla, ağ üzerinde ortak çalışma ve üretimle de gerçekleşebilmektedir.

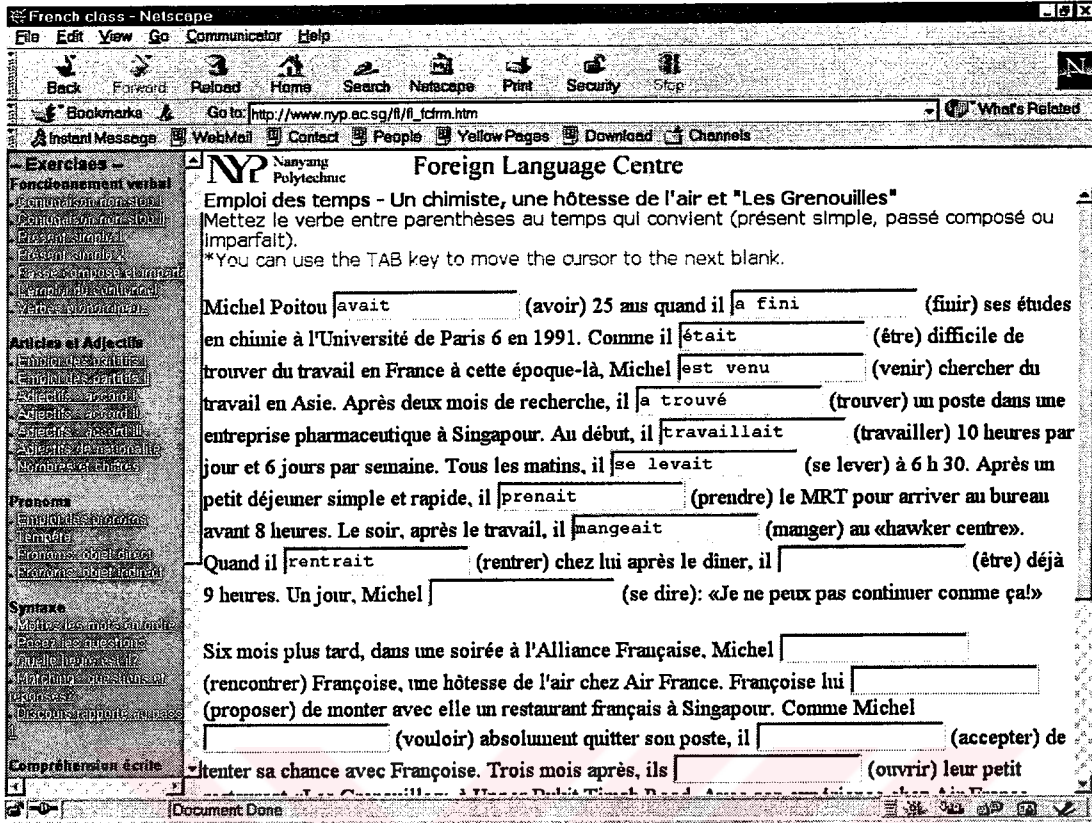
Yabancı dil öğretiminde İnternet'e bağlanarak karşılıklı bilgi alışverişi ve paylaşma sayesinde önemli bir ilerleme kaydedilebilmektedir.

İnternet'te birçok araç (sözlükler, dilbilgisi açıklamaları vs.) bir klavye yardımıyla öğrencinin kullanımında olduğu için dil öğreniminin kalitesi daha yüksek olabilmektedir.

E-Mail öğretmen-öğrenci arasındaki hiyerarşik yapıyı ortadan kaldırır. Öğrencinin kendisine güven duymasını sağlar, E-Mail sayesinde öğrenci istediği zaman, sınıfta arkadaşlarının yanında sormaya çekindiği soruları, öğretmene sorabilmektedir. Böylelikle çekingen öğrencilerde öğretmenleriyle iletişim kurabilmekte, öğretmenin öğrencilerin çalışmaları hakkında yaptığı yorumlar daha kişisel olabilmektedir (Magnin, 1997).

2.1.2.5.1.8 İnternet'te Uzaktan Yabancı Dil Öğretimi

Yeni Bilgi Teknolojisi ve iletişim araçları, uzaktan öğretim alanında da uygulanmaya başlanmıştır. Yeni teknolojik araçlar, özellikle video konferans ve e-posta sanal sınıflar oluşturmakta ve uzaktan öğrenim gören öğrencilerin yakındığı sınıf ortamından uzak öğrenmenin getirebileceği dezavantajları ortadan kaldırmaktadır (Moreau, Maryse, 1997: 145) (bkz. Resim 20: Uzaktan öğretim sitelerine bir örnek).

Resim 20: Uzaktan öğretim sitelerine bir örnek

İnternet, geleneksel öğrenme ve eğitim anlayışlarını büyük ölçüde değiştirmiştir. İnternet, bilgi toplumu olarak adlandırılan günümüz toplumunda, geleneksel öğretim olarak adlandırılan, öğretmen odaklı, zaman ve yere bağımlı, ders kitabının ana kaynak olduğu, öğrenilen bilgilerin öğretmenin anlattıkları ile sınırlı kaldığı bir eğitim anlayışında köklü değişiklikler getirmiştir. Günümüzde, Ortaçağdan beri kullanılan “bilgiyi ezberleme” yerini “bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma bilgisi” ne bırakmıştır (Cupertino,1998, Milliyet). Günümüz toplumunda bireylerin, hızla değişen yaşam biçimleri, gereksinimleri, bilgiye ulaşma ve öğrenmede, geleneksel eğitimin yetersiz kaldığını göstermektedir (Duman, 1998: 10) .

Uzaktan öğretim, yeni teknolojilerin kullanıldığı, iletişim ve öğrenmede yer ve zamana bağlı engellerin azaltıldığı yeni öğrenme şekilleri geliştirmektedir (Espinasse, 1997: 160).

Eğitimin diğer alanlarında olduğu gibi İnternet, dil öğretiminde de bilgiye ulaşma ve edinmeyi kolaylaştıran bir rol üstlenmektedir. İnternet üzerinde yer alan çeşitli elektronik dil okullarında uzaktan öğrenim görmek mümkün olabilmektedir. Çoklu ortam destekli bir kişisel bilgisayar, bir sesli konferans yazılımı ve İnternet'e bağlantı aracılığıyla İnternet üzerinden uzaktan öğrenim görmek mümkündür. Bu okullarda farklı konularda olan ders saatleri önceden belirlenmiştir. Öğrenciler, dersleri öğretmenin sesli açıklamalarını dinleyerek takip ederler, ders boyunca öğrenciler bir dokümandan diğerine öğretmenin talimatlarını dinleyerek geçerler. Konular eş zamanlı olarak öğretmenin kendisi tarafından seslendirilirler. Öğrenciler böylelikle deneyimli öğretmenlere, çeşitli kaynaklara İnternet aracılığıyla evlerinden bile ulaşabilmektedirler (Leslé, Macarez, 1998: 80).

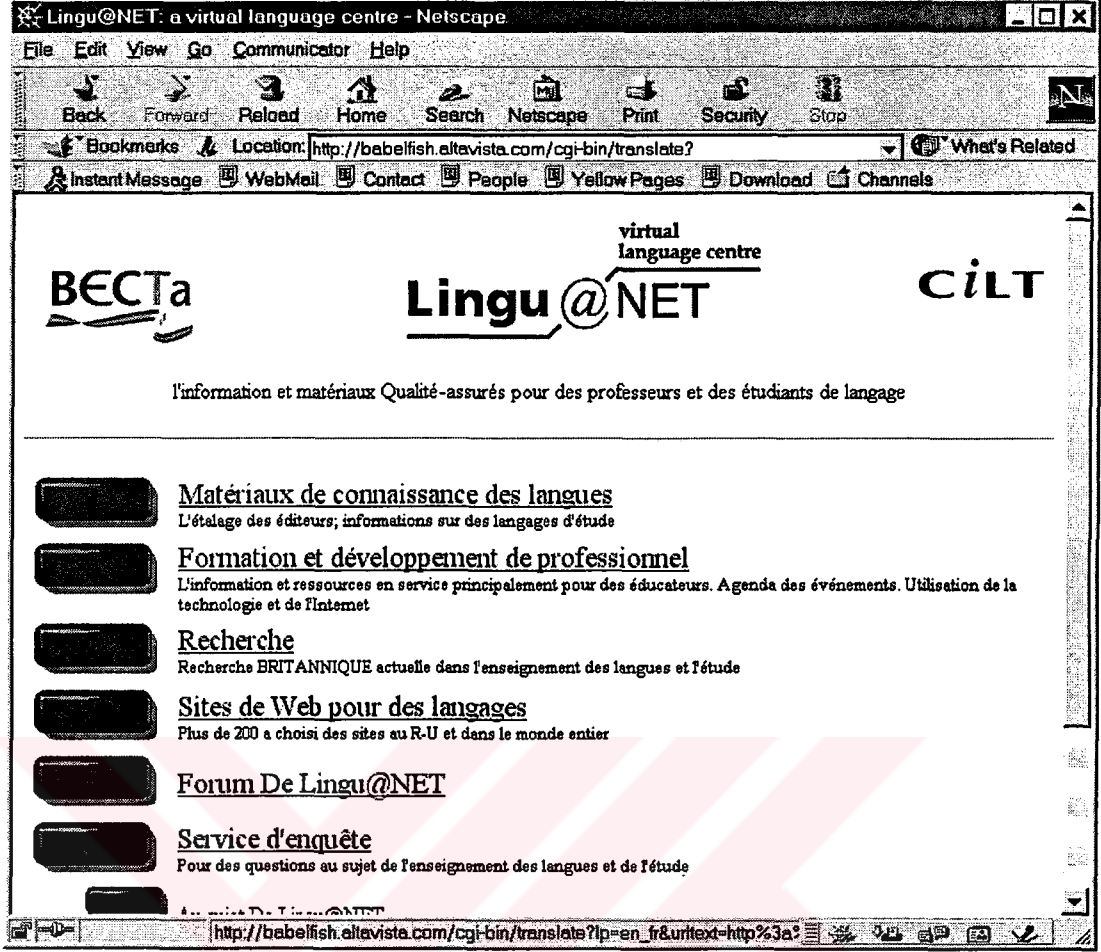
2.1.2.5.1.9 İnternet'te Dil Üzerine bir Ağ Projesi: Lingu@net Sanal Dil Merkezi

Örnek bir proje olarak kurulan Lingu@net, uluslararası dil eğitimi ağı, “National Council for Educational Technology” (NCET) ve “Centre for Information on Language Teaching and Research” tarafından oluşturulmuştur. Bu projenin genel amacı yabancı dil öğretmen ve öğrencileri için İnternet'te Web sunucusunda kaynak oluşturmaktır (bkz. Resim 21: Lingu@net Dil Eğitimi Ağı Web Sitesi).

Tel-lingua İnternet'in bütün avantajlarını sunmaktadır: 24 saat kaynaklara çabuk ulaşma, ve etkileşim. Lingu@net, kullanıcılara, zaman kazandıran, İnternet'i kullanmaya teşvik eden, ve bilgiye, çeşitli materyale ulaşmadaki güçlükleri ortadan

kaldırmaya yardım eden kaliteli bir hizmet vermeyi amaçlamaktadır. Lingu@net'te bulunan bütün bilgiler ücretsizdir.

Web üzerindeki bu sanal dil merkezi 3 farklı alanda hizmet vermektedir: kaynaklar, eğitim ve araştırma. Bu merkez İngiltere ve İngiltere dışındaki öğretmenlere, her yaştaki öğrenciye, velilere, okul müdürlerine çeşitli kaynaklar önermektedir. Bu merkezde, çeşitli kataloglar, yeni teknoloji destekli dil eğitimi ile ilgili dosyalar, web siteleri ve dil eğitiminde kullanılacak dokümanlarla ilgili yardımcı metin bağlantıları, kullanıcıların E-posta ile başvurabilecekleri on-line yardım hizmetleri bulunmaktadır. Kullanıcılar, pedagojik kaynaklara ulaşabilmekte, yeni teknolojilerin sağladığı eğitim-öğretim olanaklarından yararlanabilmekte, çeşitli tartışmalara, forumlara, katılabilmektedirler. Bu merkez çeşitli kişiler arasındaki diyalog ve bilgi alışverişini kolaylaştırmaktadır (Blamire, 1997: 162-164).

Resim 21: Lingu@net Dil Eğitimi Ağı Web Sitesi

2.2 Değerlendirme

Bu bölümde, Bilgi Teknolojisi bileşenlerinden, bilgisayarlar, çoklu ortam, CD-ROM, yabancı dil öğretimi için hazırlanan yazılımlar, İnternet, etkileşimli videonun özelliklerinden ve bu bileşenlerin yabancı dil öğretiminde kullanımı ve katkılarından söz edilmiştir.

Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı mevcut dil öğretim yöntemlerine yenilikler getirmektedir. Daha önceki teknolojilerde tam olarak yer almayan elektronik etkileşim, dil öğretimine ve öğrenimine esneklik getirmekte,

öğrencinin kendi ihtiyaçlarına, öğrenme hızı ve biçimine uygun bir dil öğretimi gerçekleştirmektedir. Ses, görüntü, ve etkileşimin bir arada yer aldığı bir ortamda gerçekleşen yabancı dil öğretimi daha zevkli ve kalıcı olmaktadır. Yabancı dil öğretimi için hazırlanmış yazılımlarda yer alan yazılar, yardımcı metin bağlantıları okuma anlamayı geliştirmekte bu yazılımlarda yer alan sesli ya da görüntülü unsurlar; alt yazılar ya da çeviriler ise dinleme anlama becerisini geliştirmektedir. Çeşitli soru-cevap alıştırmaları, sesin kaydedilebilme özelliği, benzetim tekniği kullanılarak hazırlanmış çeşitli alıştırmalar konuşma becerisine katkıda bulunmaktadır. Yine bu yazılımlar da yer alan çeşitli etkinlik ve alıştırmalarla yazı alıştırmaları da gerçekleşmektedir.

İnternet ise zaman ve yere bağımlılığı ortadan kaldırmakta, çeşitli ülkelerden birçok kişiyi tek bir ortamda buluşturabilmekte, böylelikle öğrenilen dili anadili olarak konuşan kişilerle konuşabilmek, yazılabilmek mümkün olabilmektedir. İnternet'te makalelere, yabancı dil eğitimi için hazırlanmış dokümanlara ulaşılmakta, öğretmen ve öğrencilere her konuda bilgi ve kaynak sunulmaktadır. İnternet ve E-Posta sayesinde öğretmen öğrenci ilişkilerinde de olumlu yönde gelişmeler olmakta, öğrenciler bilgisayarlarının birkaç tuşuna basarak öğrenimlerinde karşılaştıkları sorunlar konusunda öğretmenlerine danışabilmekte, ders notlarına ulaşabilmektedirler. Böylelikle öğrenci-öğretmen-kaynaklar arasındaki sınırlar ortadan kalkmaktadır.

İnternet üzerinde, benzetim tekniği de kullanılarak sanal dil öğretim merkezleri oluşturulabilmekte, sanal sınıflarda yabancı dil öğretimi gerçekleştirilebilmektedir.

Bütün bu özellikler, yabancı dil öğretimine yepyeni anlayışlar getirmektedir.

Bu bölümde söz edilen Bilgi Teknolojisi bileşenlerinin özelliklerini içeren yabancı dil öğretimi için hazırlanmış yazılımlar üçüncü bölümde incelenecek ve değerlendirilecektir.

3. BÖLÜM

YABANCI DİL EĞİTİM YAZILIMLARININ İNCELENMESİ

3.1 GİRİŞ

Bu bölümde yabancı dil öğretimi için hazırlanmış eğitim yazılımları incelenmiştir. Bu yazılımların ayrıntılı olarak incelenebilmesi amacıyla, araştırmacı tarafından bir inceleme formu hazırlanmıştır. Bu inceleme formu Ek3'te yer almaktadır.

3.2 Learn to Speak French

İncelenen Eğitim yazılımları arasında, “Yabancı Dil Eğitimi İçin Hazırlanmış Dil Eğitimi Yazılımlarını İnceleme Formu” ile değerlendirmede ideal eğitim yazılımları arasında sayılabilecek The Learning Company (<http://www.learningco.com>) firmasının “Learn To Speak French” yazılımı bu bölümde detaylı olarak tartışılmıştır.

Learn To Speak French'in ayırıcı özelliği, ses analizi yapabilmesi ve bu sayede konuşma benzetimi gerçekleştirebilmesidir. Yazılımın gerçekleştirilmesinde ses ve görüntü kayıtları için hedef dili anadili olarak konuşan kişiler kullanılmıştır.

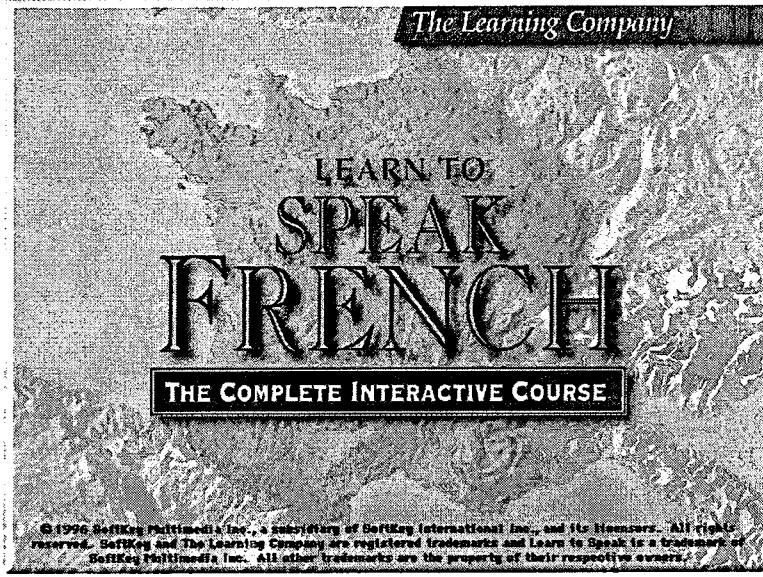
Kültürel filmler ile öğrencinin hedef dili, o dilin konuşulduğu ülkedeymişçesine öğrenmesi hedeflenmiştir.

Yazılım, Nisan 1998 de Smithsonian Enstitüsü tarafından Smithsonian “Bilgi Teknolojisi’nin en yaratıcı kullanımı” (“Most Innovative Use of Information Technology”) ödülüne layık görülmüştür.

Düzey olarak, yazılım başlangıç seviyesindeki yetişkinlere uygun olarak hazırlanmıştır. Yazılım iki CD, kullanım kılavuzu ve alıştırma kitabı ile beraber gelmektedir. Bu paket içerisinde otuz bölüm ve on film yer almaktadır. Bölümler içerisinde on iki adet alt başlık yer almakta, her üç bölüm sonunda kültürel içerikli bir film sunulmaktadır.

Bu başlıklar şu şekildedir:

1. Konunun özeti
2. Sözcük bilgisi
3. Yeni öğrenilen sözcüklerle ilgili test
4. Hikaye özeti
5. Hikaye
6. Dinleme-anlama çalışmaları
7. Boşluk doldurma
8. Eşleştirme
9. Kelime sıralama
10. İletişim becerileri
11. Oyunlar
12. Filmler

Resim 22: Yazılıma Giriş

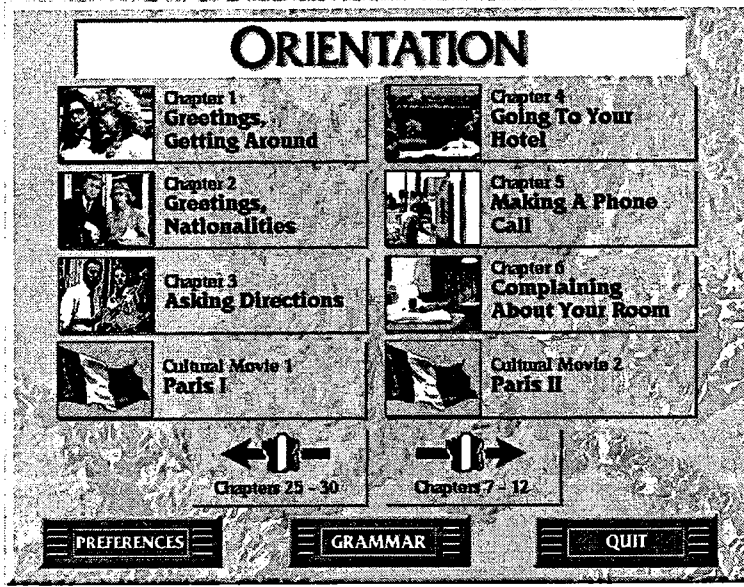
Konular ve verilecek materyale göre bu bileşenler birden fazla olarak da kullanılmıştır.

Yazılımda, dilbilgisi ve yeni sözcüklerin öğretiminde, boşluk doldurma, eşleştirme, sözcükleri doğru sıraya sokma, türü etkileşimli alıştırmalara yer verilmiştir.

Her bölüm için işleniş şu şekildedir:

3.2.1 Ana mönü

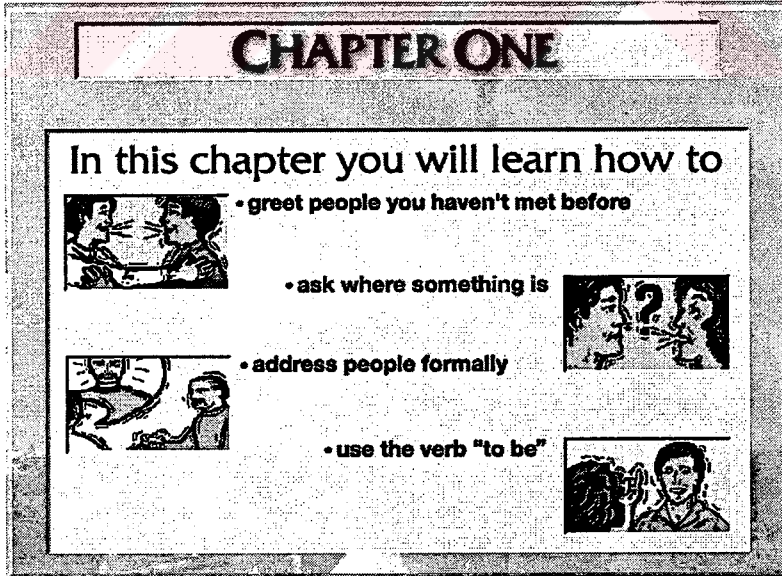
Yazılım açıldıktan sonra ekranda çeşitli bölüm isimlerinin yer aldığı ana mönü ekranda belirir. Kullanıcı bu bölümlerden birini seçerek öğrenimine başlar (bkz. Resim 23: Ana Mönü).

Resim 23: Ana Menü

3.2.2 Konunun özeti

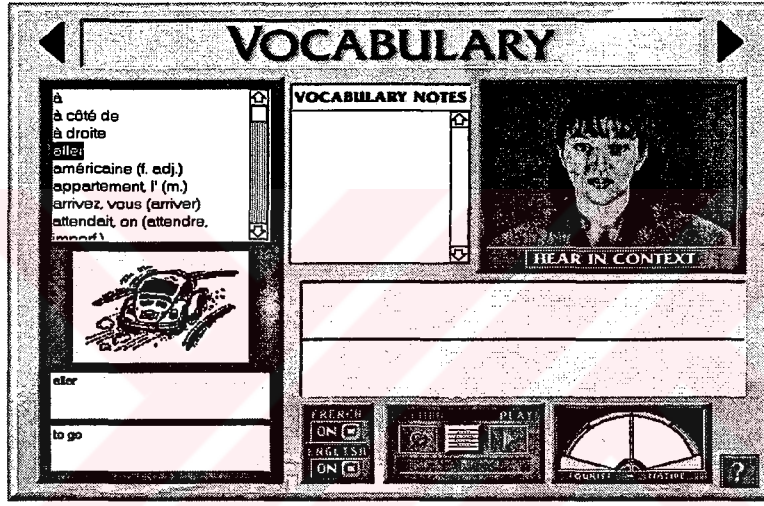
Seçilen bölüm için önce anlatılacak konuların ana hatları kısaca verilmektedir (bkz. Resim 24: İşlenecek bölümün özeti)

Resim 24: İşlenecek bölümün özeti

3.2.3 Sözcük bilgisi

Bölümde anlatılacaklar kısaca tanıtıldıktan sonra, bölüm ile ilgili kelimeler; anlamları, tanıtıcı resimleri, cümle içinde kullanılışları, telaffuzları ile öğretilmektedir Öğrenci isterse, ekranda beliren bir kişinin kurduğu cümlelerle bilmediği sözcüklerin bağlam içinde kullanılışlarına da ulaşabilmektedir. Sözcüklerin bağlam içinde kullanışı, istenilirse, Fransızca ya da İngilizce yazılı olarak ta ekranda görünmektedir.(bkz. Resim 25: Sözlük).

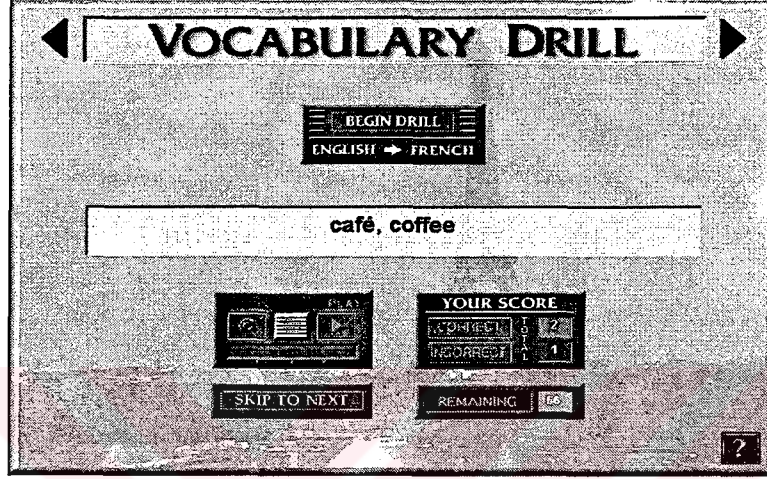
Resim 25: Sözlük

Bu bölümünde öğrenci telaffuzunu geliştirmek amacıyla kelimeleri seslendirebilmekte, sesini kaydedebilmekte ve sesini o sözcüğün doğru telaffuzu ile karşılaştırabilmektedir.

3.2.4 Yeni Öğrenilen Sözcüklerle ilgili Test

Bir önceki bölümde öğretilen, öğretilecek konuyla ilgili sözcüklerin anlam ve telaffuzunun sınanması amacıyla bir test bölümü yer almaktadır . Bu bölümde İngilizce olarak verilen sözcüklerin Fransızca karşılığının bulunması istenmektedir.

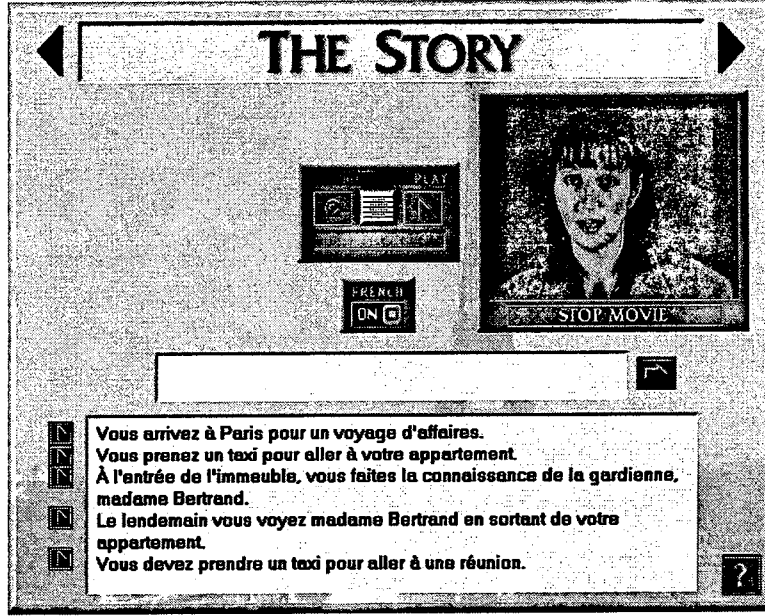
Öğrenci ekranda yazılı ve sesli olarak yer alan sözcüğün Fransızca karşılığını söyleyerek sesini kaydetmekte, daha sonra telaffuzunun doğru olup olmadığı kendisine söylenmektedir. Öğrenci kendi telaffuzunu sözcüğün orijinaliyle karşılaştırabilme olanağı da bulabilmektedir. Öğrenci, cevabını yazılı olarak ta verebilmektedir.(bkz. Resim 26: Telaffuz Testi)

Resim 26: Telaffuz Testi

3.2.5 Hikaye Özeti

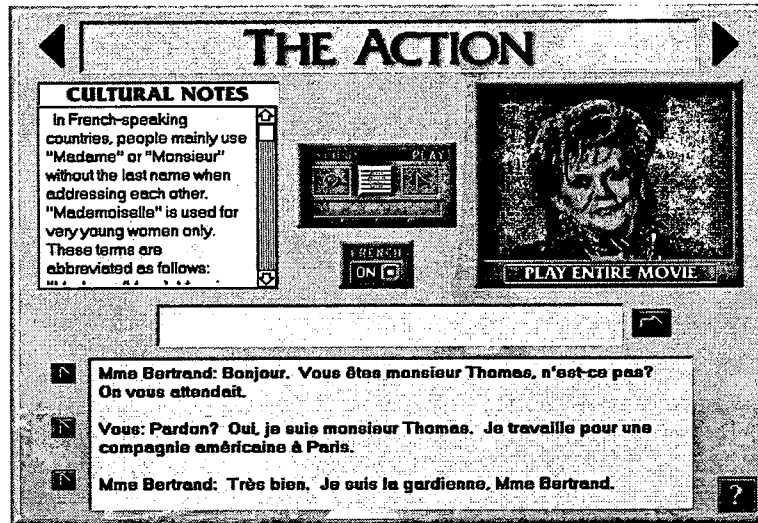
Bu bölümde, bir sonraki bölümde yer alacak diyalogların ana konusu hikaye şeklinde sözlü, istenirse yazılı olarak öğrenciye anlatılmaktadır. Öğrenci dilerse hikayeyi dinlerken, ekranda yazılı olarak görünen cümlelerde anlamını bilmediği sözcüklerin üzerine tıklayarak, bu sözcüklerin İngilizce karşılıklarına ulaşabilmektedir. İsteddiği cümleyi durdurup tekrar dinleyebilmekte, kendisi bu cümleyi söyleyip sesini kaydedebilmekte orijinaliyle karşılaştırabilmektedir (bkz.Resim 27: Hikayenin ana hatları).

Resim 27: Hikayenin ana hatları

3.2.6 Hikaye

Hikaye anlatıcı tarafından sesli veya öğrencinin ihtiyacına göre istenirse yazılı olarak anlatıldıktan sonra (bkz. Resim 27: Hikayenin ana hatları), hikaye ile ilgili konuşmaların yer aldığı, “Action” bölümüne geçilir. (bkz. Resim 28: Hikaye).

Resim 28: Hikaye

Bu bölümde, diyaloglar sesli ve görüntülü olarak ekranda görünebildiği gibi istenirse yazılı olarak ta ekranda görünebilmektedir. Bu bölümde yer alan kültürel notlar, diyalogları, metinleri anlamayı kolaylaştırmaktadır. Bu metinler üzerinde sadece belli bir noktaya ulaşmak, ses ve görüntüyü o noktadan itibaren izlemek ya da geri almak mümkündür. Bu bölümde de öğrenci anlamadığı sözcüklerin, ifadelerin, İngilizce karşılıklarına o sözcüğün üzerine tıklayarak ulaşabilmektedir.

3.2.7 Dinleme-Anlama Çalışmaları

LISTENING SKILLS

Mme Bertrand: Bonjour. Vous êtes monsieur Thomas, n'est-ce pas? On vous attendait.
Vous: Pardon? Oui, je travaille pour une compagnie américaine à Paris.
Mme Bertrand: Très bien. Je suis la gardienne, madame Bertrand.
Vous: Ah! Je comprends .

LE LENDEMAIN MATIN

Mme Bertrand: Tiens, bonjour, monsieur. Comment allez-vous ce matin?
Vous: Très bien merci , et vous ?
Mme Bertrand: Ça va.
Vous: Excusez -moi, mais où est la station de taxis?
Mme Bertrand: A droite , vous voyez ? Elle est à côté du café.
Vous: Du café?
Mme Bertrand: Il est là-bas.
Vous: Ah ouï! Je vois. Merci beaucoup.

BEGIN
LISTEN AGAIN
HIDE ANSWER

?

Resim 29: Dinleme-anlama becerileri

Dinleme-anlama becerilerinin geliştirilebilmesi amacıyla, hikaye sonrasında konuyla ilgili sözcük ve ifadelerin kazandırılmasına yönelik boşluk doldurma alıştırmalarına yer verilmektedir. Bu bölümde ekrandaki kişinin karışık olarak söylediği sözcük ve ifadelerin uygun yerlere yerleştirilmesi istenmektedir. Alıştırmaya başlamadan önce ve alıştırma sonrasında doğru cevapları öğrenmek

mümkün olabilmektedir. Alıştırma hakkında ihtiyaç duyulabilecek bilgilere sağ alt köşedeki yardım (?) simgesine basılarak ulaşılabilmektedir. Yazılımda her bölümde yardım almak bu simgenin üzerine tıklayarak mümkün olabilmektedir (bkz. Resim 29: Dinleme-anlama becerileri).

3.2.8 Boşluk Doldurma

Bu bölümde dilbilgisel yapılar ile ilgili boşluk doldurma alıştırmaları yer almaktadır. Alıştırma yapılırken ihtiyaç duyulabilecek dilbilgisi açıklamalarına da yer verilmektedir. İstenirse doğru cevaplar önceden izlenebilmekte, daha sonra boşluklar doldurulabilmektedir(bkz. Resim 30: Boşluk doldurma).

FILL IN THE BLANKS

Fill in the blanks using the correct form of "être".

Je américain.

Elle française.

Vous Monsieur Thomas?

Nous français.

Tu en retard (late).

Ils anglais.

Il professeur.

SHOW ANSWER

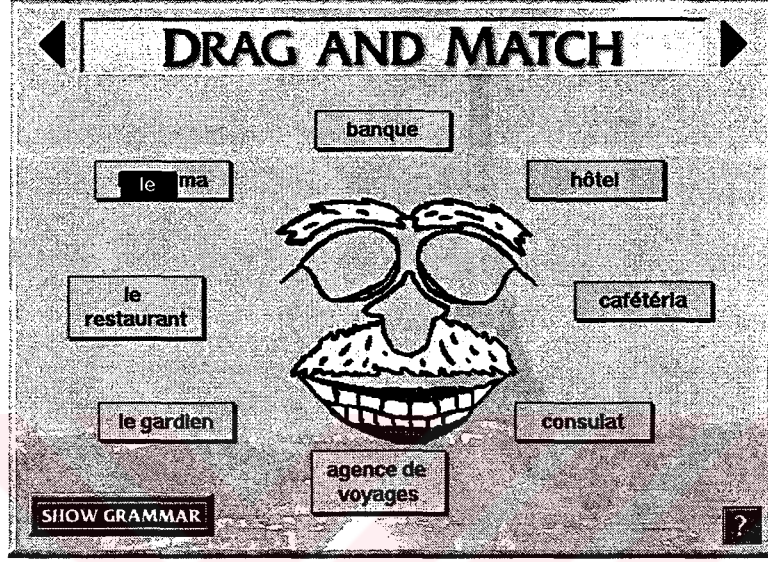
SHOW GRAMMAR

?

Resim 30: Boşluk doldurma

3.2.9 Eşleştirme

Dilbilgisi alıştırmaları kapsamında “eşleştirme” bölümü de yer almaktadır. Bu bölümde konuyla ilgili yapıların doğru ifadelerle eşleştirilmesi istenmektedir. Bu bölümde de dilbilgisi açıklamaları yer almaktadır (bkz. Resim 31: Eşleştirme).

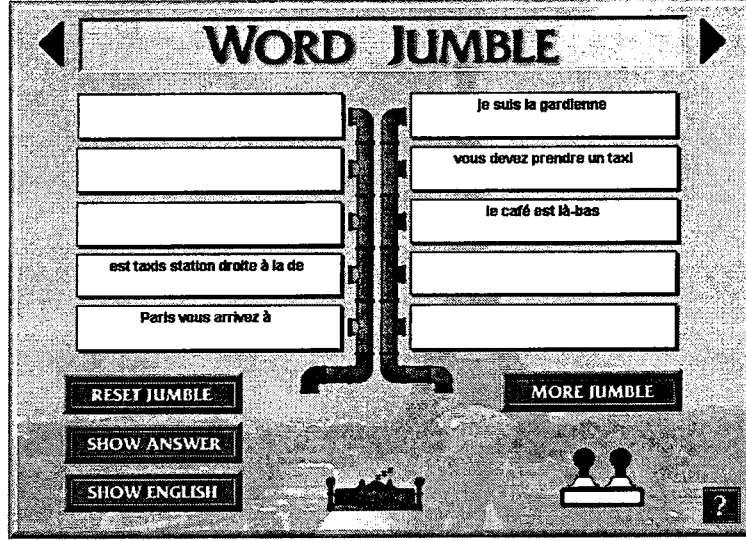
Resim 31: Eşleştirme

Bu bölümde de alıştırmalarda öğrencinin ihtiyaç duyabileceği dilbilgisi kuralları hakkında ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

3.2.10 Kelime sıralama

Bu bölümde, yeni sözcüklerin öğretilmesi amacıyla, bu sözcüklerle ilgili alıştırmalar yaptırılmaktadır. Bu alıştırmada, hikayede geçen cümlelerin sözcükleri karışık olarak verilir ve öğrenciden düzgün sıralamayı bulması istenir. İsteğe bağlı olarak, doğru cevapların önceden izlenmesi mümkün olmaktadır. Cümlelerin, İngilizce karşılıkları da isteğe bağlı olarak ekrana gelmektedir. Bu bölüm öğrencilerin

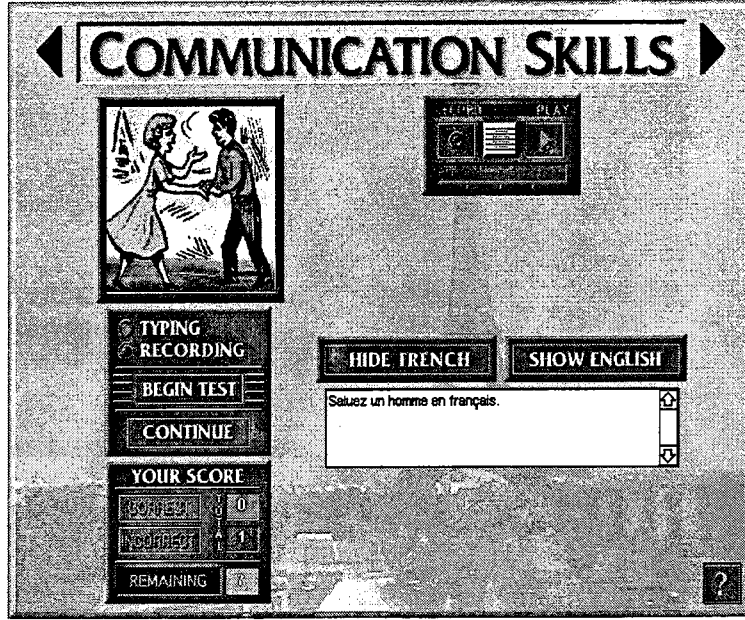
kendilerini doğru ifade etmelerini ve yeni sözcüklerin anlamlarını öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır (bkz. Resim 32: Kelime sıralama).

Resim 32: Kelime sıralama

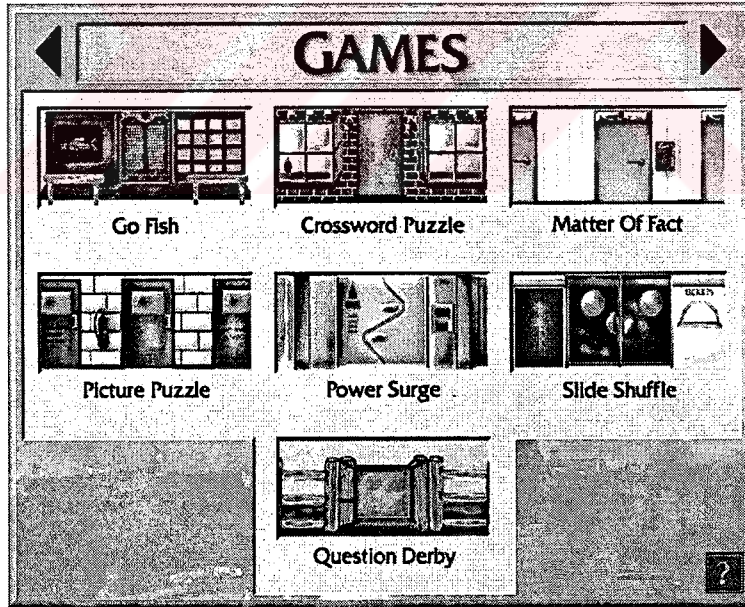
3.2.11 İletişim Becerileri

İletişim becerileri bölümünde, öğrencinin günlük yaşamda, öğrendiği yabancı dilde iletişim kurabilmesi için ihtiyaç duyacağı, selamlaşma, soru sorma, cevap verme gibi durumlar öğrenci tarafından sesli ve/veya yazılı olarak , ifade edilir (bkz. Resim 32). Yazılım öğrenciyi hedef dilde ne beklendiği konusunda yönlendirdiği gibi, cevaplar konusunda alternatifleri de vermekte/kabul etmektedir. Bu durumlar öğrenciye İngilizce olarak ve resimlerle açıklanabilmektedir. Öğrenci İngilizce yardım alma konusunda serbesttir (bkz. Resim 33: İletişim becerileri).

Resim 33: İletişim becerileri

3.2.12 Oyunlar

Resim 34: Oyunlar

Oyunlar bölümünde, öğrenciyi dinlendirirken bir yandan da öğrendiklerini kullanmasını sağlayacak oyunlar sunulmaktadır. Oyunların çeşitliliği sayesinde,

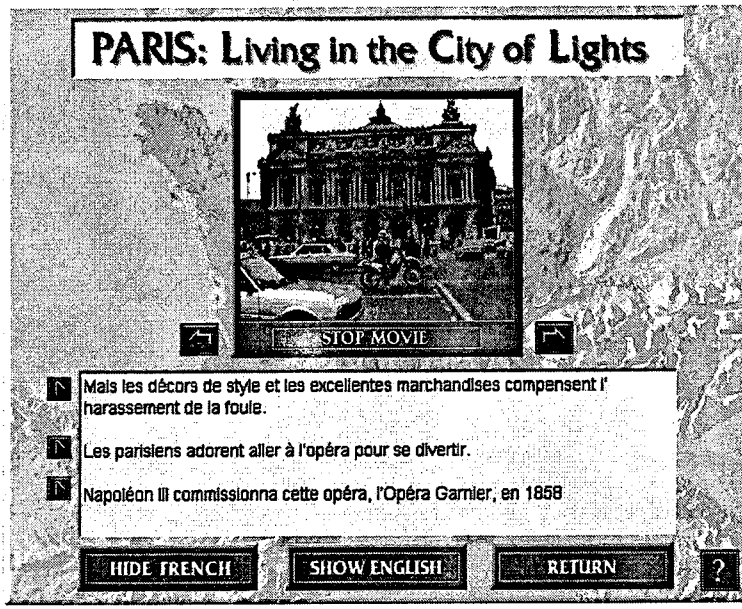
öğrenci kendi tercih ettiği oyunları zevkle oynayabilmektedir. Yazılımda yer alan oyunlara, bilmece, puzzle, hikayeyi doğru sıraya sokma, eşleştirme alıştırmalarını örnek olarak verebiliriz. Bu oyunlar yeni sözcüklerin, ifadelerin öğrenilmesini kolaylaştırmakta, yeni yapıları eğlendirerek öğretmekte, daha önce öğrenilenleri de tekrar etme olanağı sunmaktadır (bkz. Resim 34: Oyunlar ve Resim 35: Oyunlar II).

Resim 35: Oyunlar II

3.2.13 Filmler

Her üç bölüm sonunda yer alan kültürel içerikli bir film ile, öğrencinin öğrendiği dilin konuşulduğu ülkenin kültürü hakkında bilgi sahibi olmasını hedeflenmiştir. Bu filmler sesli ve görüntülü olarak izlenebildiği gibi, istenirse hedef dilde alt yazılı, İngilizce altyazılı olarak ta izlenebilmektedir(bkz. Resim 36: Filmler)

Resim 36: Filmler

3.2.14 Değerlendirme

Kullanım kolaylığı, ses, yazı ve görüntünün birlikte kullanılması yazılımı kullanıcı için oldukça cazip kılmıştır. Yazılımda yer alan oyunlar, çeşitli alıştırmalar ve bu alıştırmaların seviyeye uygunluğu, gerçek kişilerce sunulan diyaloglar, sesin kaydedilebilme özelliği, yazılımdaki sesli ve yazılı yardımlar, öğrenciyi güdülemeye yönelik ifadeler (örneğin, alıştırmalara doğru cevap verildiğinde “çok iyi” ifadesi kullanılmaktadır), iletişimsel etkinlikler, öğrenilen dilin konuşulduğu ülke kültürüne yönelik video filmler, dil öğretim/öğrenimini kolaylaştırmakta ve zevkli bir hale getirmektedir. Yazılımın ses tanıma ve analiz etme yeteneği sayesinde bilgisayar ile öğrenci arasındaki iletişim tamamen çift yönlü olabilmektedir. Yazılımın bu yanı, telaffuz konusunda turist ile hedef dili ana dili olarak kullananların konuşma biçimlerinin ayrımını yapabilmekte, öğrenci sesini kaydederek ifadeyi nasıl telaffuz ettiğini belirleyebilmekte, sesini dilediği kadar kaydederek o ifadenin en doğru

söyleniş biçimine ulaşabilmektedir. Bu sayede öğrenci dil becerilerini geliştirirken başarısını da belirleyebilmektedir. Yazılımda her bölümde yardım almak mümkün olabilmekte, konulardan sonra yer alan alıştırmalardaki dilbilgisi açıklamaları konuların anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bu yardımlar ve açıklamalar İngilizce olarak öğrenciye sunulmaktadır.

3.3 Langue Français

Yazılım, başlangıç düzeyden, en ileri seviyeye doğru aşama aşama ilerleyen beş CD-ROM'dan oluşmaktadır. Yazılımın öğretmen kitabı da bulunmaktadır. Yazılım, beş CD-ROM'dan oluşmakta, her CD 6 konu ve bu konulara yönelik çeşitli etkinlikleri içermektedir. Birinci CD-ROM'da yer alan konular şu şekildedir :

- M. Le Franc'ın bürosu
- Vincennes'daki evi
- Evinin Bahçesinde
- Julie'nin yaş günü
- Julie'nin ailesi ve arkadaşları

Her konu aşağıdaki öğelerden oluşmuştur:

- Konuya hazırlık
- Konunun resimli ve sesli sunumu
- Yazılı metin
- Beş çeşit alıştırma:
 - anlama testi
 - sözcük alıştırmaları

- dilbilgisi alıştırmaları
- telaffuz alıştırmaları
- öğrenilenlerin test edilmesi
- Alıştırmaların çözümleri
- Her konu için yaklaşık 100 yeni kelime içeren bir sözlük
- Alıştırmalarda eğitsel yardım şeklinde yer alan dilbilgisi dersleri

Yazılımın içindeki konuların çeşitliliği, öğretmene yazılımdaki etkinlikleri öğrencilerinin ihtiyaçlarına göre uygulama özgürlüğü getirmektedir.

3.3.1 Değişik etkinlikler

Yazılımda değişik etkinlikler başlığı altında, konuya hazırlık ve metinler bölümleri yer almaktadır.

3.3.1.1 Konuya hazırlık

Oyun ve etkileşimli bir şekilde konuyla ilgili bilgiler, yeni sözcükler, dilbilgisi konuları ve telaffuz çalışmaları 5 ekran sayfasında tanıtılmaktadır.

Bu bölümde konuyla ilgili sözcükler, edatlar, soru zamirleri vs. tanıtılmakta. Ekranda görünen resimlerin, üzerlerine tıklayınca bu resimlerde yer alan sözcükler, edatlar, zamirler, yazılı ve sesli olarak ekranda belirmektedir. Bütün bunlar ilgili konuya göre seçilerek bu bölümde sırayla yer almakta, yeni sözcüklerin yapıların tanıtımı yapıldıktan sonra, her konu ile ilgili telaffuz öğretimi yapılmaktadır. Örneğin ilk konuda önemli olan “article” konusunun vurgulanması ise öncelikle “masculin” sözcükler, daha sonra “féminin” sözcükler, ekranda yer almaktadır. Daha sonra telaffuz öğretime geçilmektedir. Telaffuz konularının tanıtımı genelde bir şema ile

yapılmaktadır, bu da öğrencinin dudak, dil gibi organlarını doğru kullanmasına yardım etmektedir.

3.3.1.2 Metinler

Bu bölüm iki amaçla oluşturulmuştur.

- Bir önceki konuda öğrenilen bilgilerden hareketle yeni sözcüklerin kazandırılması: Her metin, ikinci metinden itibaren eski öğrenilenleri tekrar kullanarak, yeni bir konudan bahsetmektedir. Konular çeşitlidir ve temel söz varlığının öğretilmesini hedeflemiştir.
- Yeni dilbilgisi yapılarının öğretimi: Her konunun sonunda öğrencinin yeni bir dilbilgisi yapısını öğrenmesi hedeflenmiştir.

Bu bölümde çeşitli çalışmalar yaptırılabilir:

a) Dinleme-anlama

Yazılımda çizgi film şeklinde görüntülenmiş metinler yer almaktadır. Öğrenci, metni görüntüleyen resimler ekranda sırayla yer alırken, kesintisiz olarak metni dinleyebilir. Böylece, metni genel olarak anlayabilir. Öğrenci isterse, resimlerin üzerine, ya da **pause** tuşuna tıklayarak parça parça da metni izleyip, dinleyebilir. Bu şekilde öğrenci metni daha kolay anlayabilmektedir.

b) Yazılı metnin incelenmesi

Bu etkinlik öğrenciye sözlü olarak sunulanları, yazılı olarak da görebilme olanağı sağlamaktadır. Metni yazılı olarak görmek, öğrenciye, metni okumayı, yazılı olarak gördüğü metni sesli olarak tekrar dinleyebilmeyi, kendi sesini kaydedip aslıyla karşılaştırabilmeyi sağlar. Öğrenci bilmediği kelimelere sözlük ve yardımcı metin

tekniki ile ulaşabilmekte, öğrenmek istediği tüm kelimeleri dilerse basabilmekte, böylece kişisel bir sözlük oluşturabilmektedir.

3.3.2 Alıştırmalar

Yazılımda çok çeşitli alıştırmalar bulunmaktadır, bu alıştırmalar sırayla yapılabildiği gibi öğrencilerin ihtiyaçlarına göre öğretmen tarafından da seçilebilir.

Metinde geçen yeni kelimeler ve dilbilgisi konularıyla ilgili 5 grup alıştırma vardır:

a) Anlama testi:

Bu test öğrencinin konuyu genel olarak anlayıp anlamadığını test edebilmek için hazırlanmıştır. Daha çok eşleştirme türünde alıştırmalar yer almaktadır. **Metni yeniden izleme** tuşu ile öğrenci isterse daha önceden işlenen konuyu resimli, yazılı ve sesli olarak izleyebilmekte, dilbilgisi konusunda yardımlar alabilmektedir. Bu seçenek, öğrenciye alıştırmayı doğru yapıp yapmadığını kontrol etme olanağı sağlamaktadır.

b) Sözcük alıştırmaları:

Bu bölüm, her zaman yeni öğrenilen sözcük türleri ile ilgili alıştırmalarla başlar. Bu bölümde yeni öğrenilen sözcüklerle ilgili, doğru yanlış, boşluk doldurma, çoktan seçmeli alıştırmalar bulunmaktadır. Bu alıştırmaların sonunda öğrencinin yeni sözcükleri kavraması ve bu sözcükleri cümle içerisinde kullanması beklenmektedir.

3.3.2.1 Dilbilgisi Alıştırmaları

Bu bölümde öğrenilen yeni dilbilgisel yapılarla ilgili, eşleştirme, karışık cümleleri doğru sıraya sokma, çoktan seçmeli, boşluk doldurma türü alıştırmalar yer almaktadır. Bu alıştırmalar, öğrencinin **Yardım** tuşuna basarak ulaşabileceği

pedagojik yardımlarla desteklenmiştir. Bu yardımlar, ilgili konularda gerçek dilbilgisi açıklamalarını içermektedir. Yapılan bu açıklamaları öğrenci alıştırmaları yapmadan önce dikkatlice okumalıdır.

3.3.2.2 Telaffuz Alıştırmaları

5 CD-ROM'un tümünde telaffuz öğretimi yapılmaktadır. Öğrencinin, konuya hazırlık bölümünde yer alan şemayı iyice incelemesi, daha sonra eğitsel yardım da yer alan açıklamaları okuması ve telaffuz alıştırmalarında iyice anlayana kadar öğrendiklerini uygulaması gereklidir.

Bu alıştırmalarda öğrenci kendi sesini kaydedip, örneklerde yer alan seslerle karşılaştırabilmektedir. Bu alıştırmalarda konularda öğrenilen yeni sözcüklerinde tekrarı yapılmaktadır. Bu bölümde yine seslendirilen sözcüklerin yapısıyla ilgili eşleştirme, çoktan seçmeli, alıştırmalar yer almaktadır. Örneğin, bir sesin kapalı mı yoksa genizden mi çıktığının öğrenci tarafından bulunması istenmektedir.

3.3.2.3 Öğretilenlerin test edilmesi

Öğrenilen konunun sonunda, o konuda öğrenilenlerle ilgili çoktan seçmeli, boşluk doldurma şeklinde bir sınav bulunmaktadır. Bu bölüm öğrencinin bazı zor ya da önemli konuları tekrar gözden geçirmesini ve bu konuların unutmamasını sağlamaktadır.

3.3.3 Alıştırma Tipleri

Yazılımda yer alan alıştırmaları aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

3.3.3.1 Çoktan seçmeli alıştırmalar

Bu tür alıştırmalar her konuda çalışmaya olanak sağlamaktadır; metnin, bir resmin, anlaşılması, bir dilbilgisi kuralının anlaşılması vb.

3.3.3.2 Eşleştirme alıştırmaları

Bu tür alıştırmalarda birleştirilmek üzere hazırlanmış iki liste bulunmaktadır; soru-cevap ya da yeniden oluşturulmak üzere hazırlanmış cümlelerin bir bölümü. Bu alıştırmalar daha çok yeni yapıların, ifadelerin, sözcüklerin öğretimi ile ilgili alıştırmalardır.

3.3.3.3 Boşluk Doldurma türü alıştırmalar

Bu tür alıştırmalar, bir cümle ya da metni tamamlayabilmek için hazırlanmış listeden doğru ifadenin, sözcüğün, seçilmesini içermektedir.

3.3.3.4 Cümle öğelerini sıraya sokma

Bu alıştırma, karışık olarak ekranda beliren cümlenin öğelerini doğru sıraya sokmayı içerir. Sil tuşu istenildiğinde yeniden başa dönmeyi olanaklı kılar.

3.3.3.5 Metnin öğelerini sıraya sokma

Bu alıştırmalar, metnin anlaşılmasını kolaylaştırmakta, zaman uyumu, bağlaçlar gibi özelliklere de öğrencinin dikkatini çekmektedir.

3.3.3.6 Tablo Doldurma

Bu alıştırma türü daha çok fiil çekimleri ile ilgilidir. Verilen talimatlar doğrultusunda öğrencinin ilgili tabloyu doldurması istenir.

3.3.3.7 Kelime seçimi

Verilen başlık doğrultusunda öğrencilerden yapısal ya da telaffuz olarak benzeyen kelimelerin işaretlenmesi istenir.

3.3.4 Değerlendirme

Yazılımdaki alıştırmaların çeşitliliği, öğretilecek konulara önceden öğrenciyi hazırlaması, kullanım kolaylığı, konuların basitten zora doğru sıralanması, sözcüklerin telaffuzu ile ilgili bilgiler verilmesi ve bu konuda alıştırmaların yer alması, öğretilen konularla ilgili alıştırmaların çeşitliliği, istenildiğinde bir sözcükten hareketle o sözcüğün açıklamasına ulaşılabilmesi (yardımlı metin tekniği ile), çizgi film şeklinde yer alan diyalogların konunun anlaşılmasını kolaylaştırması, yazılımın olumlu yönleridir. Yazılımın öğretmen kitabında yazılımın sınıfta kullanımıyla, alıştırmalarla ilgili çok ayrıntılı bilgiler yer almakta, bu bilgiler, öğretmene yol göstermektedir. Yazılımda yer alan alıştırmaların yazılı olarak öğretmen kitabında bulunması kullanım kolaylığı getirmektedir. Yazılım sınıf ortamında kullanılabilceği gibi, bireysel olarak ta kullanılabilir. Yazılımda yer alan yardımlar kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Yazılımda videoya yer verilmemiştir, bu yazılımın eksik yönü olarak belirtilebilir.

3.4 Apprenez Le Français

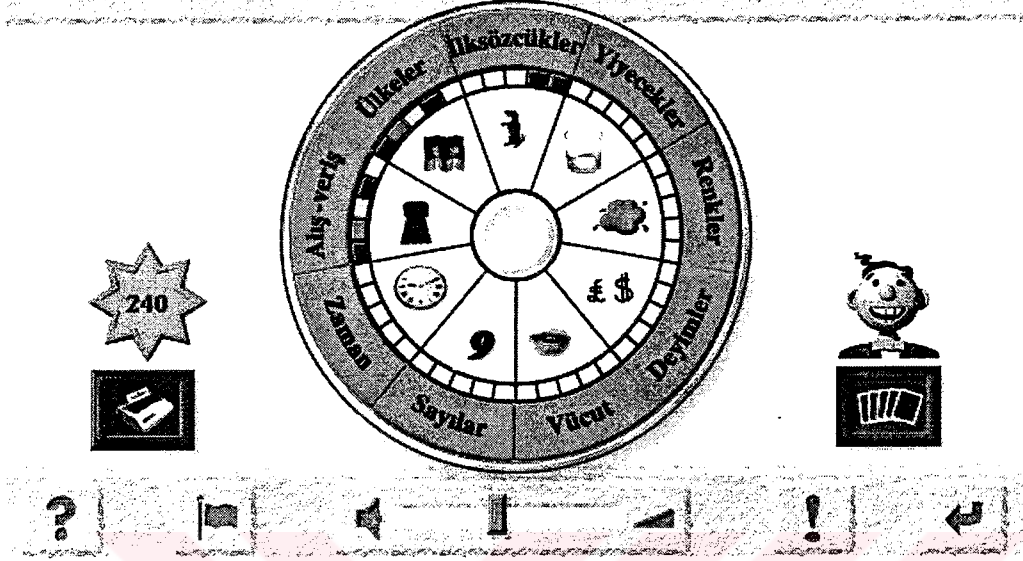
Bir CD-ROM'dan oluşan bu yazılım Fransızca'yı hiç bilmeyenlere yönelik hazırlanmıştır. Bu yazılımda daha çok kelime ve telaffuz alıştırması yaptırılmaktadır. Kullanıcı hazırlanmış çeşitli konulardan kendisine uygun olan bir tanesini seçerek dil öğrenimine başlar. Yazılımda yer alan konuları şu şekilde sıralayabiliriz (bkz. Resim

37: Apprenez Le Français, Ana Mn):

1. İlk sözcükler
2. Yiyecekler
3. Renkler
4. Deyimler
5. Vücut
6. Sayılar
7. Zaman
8. Alışveriş
9. lkeler

Fransızca öğreniyorum

sebnem

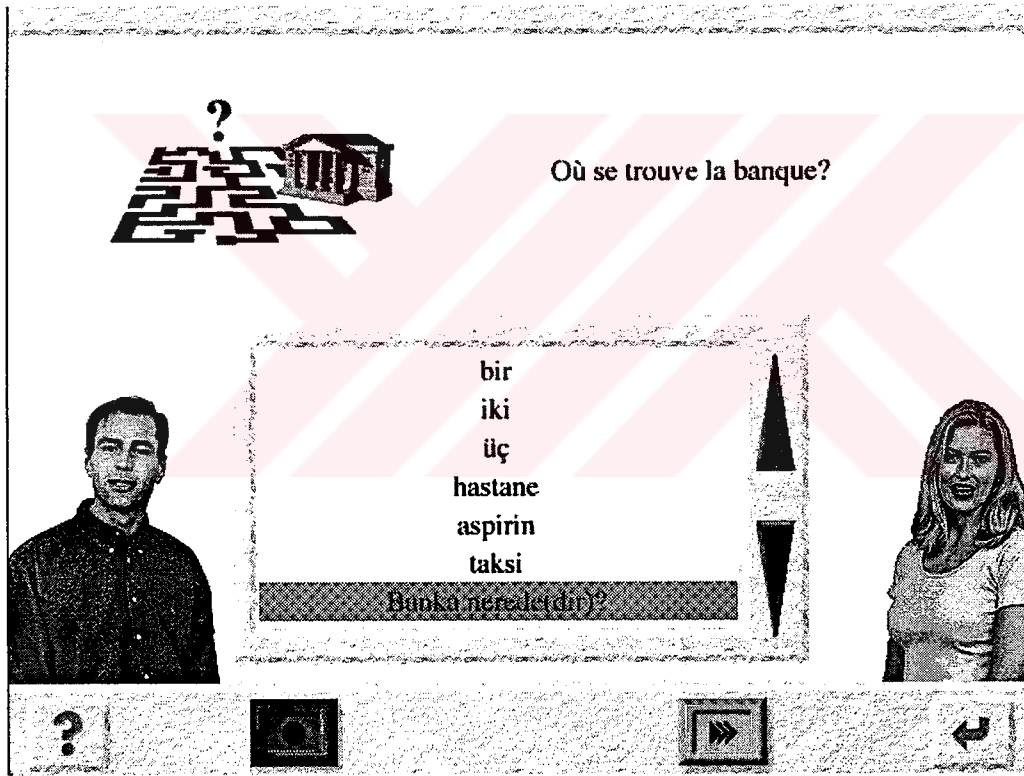
Resim 37: Apprenez Le Français, Ana Menü

Öğrenci yukarıda sıralanan konulardan birini seçmekte serbesttir. Yazılımlı kullanmada , seçtiği bölümde ne yapması gerektiği konusunda , ihtiyaç duyabileceği yardımlar birçok dilde kendisine sunulmuştur. Bu yardımlar yazılı olarak ve başlangıçta sesli olarak kullanıcıya sunulmuştur. Kullanıcıya seçtiği konuyla ilgili olarak birçok etkinlik önerilmektedir bu etkinliklerin başlıkları her bölüm için aynıdır. Bu etkinlikleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Sözcük alıştırmaları
2. Konuşma alıştırmaları
3. Kolay oyun
4. Zor oyun
5. Hafıza oyunu

3.4.1 Sözcük alıştırmaları

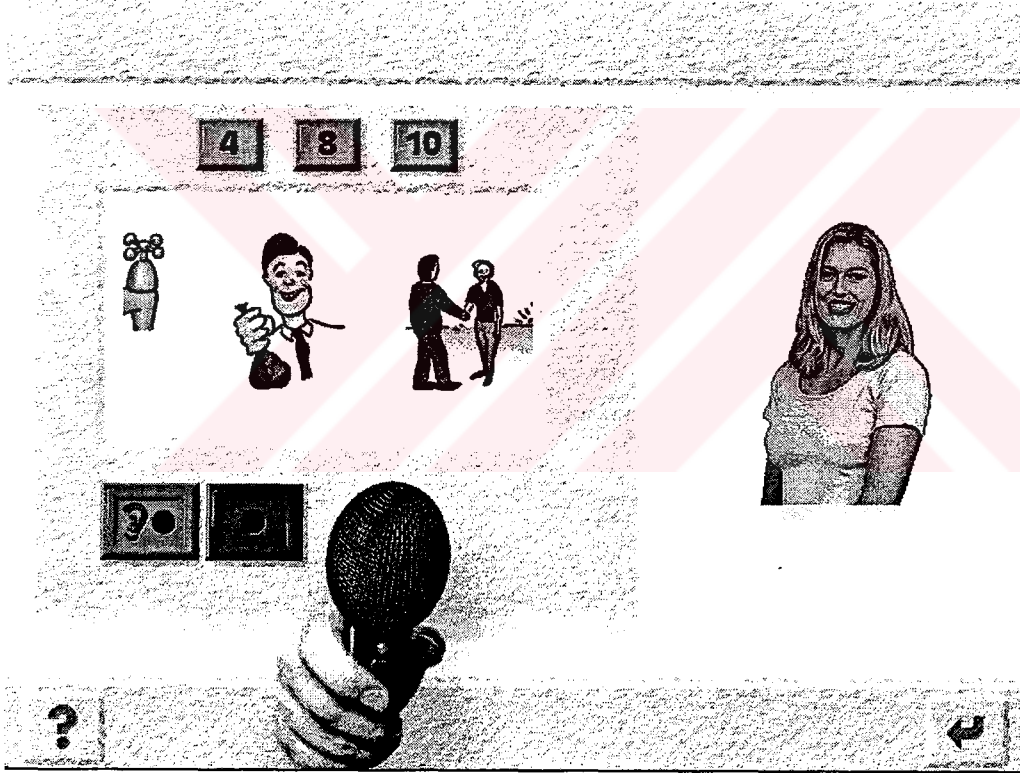
Bu etkinlikte öğrenciye birçok yeni sözcük öğretilmektedir. Ekranın yukarısında öğrencinin seçtiği konuyla ilgili yer alan resimlere tıkladığında ekranda o sözcüğün yazılı hali, seçilen dilde karşılığı, ekranda bulunan canlı bir kişi tarafından telaffuzu öğrenciye sunulmaktadır. Öğrenci seçtiği bir kelimeyi isterse tekrar tekrar ekranda görüp, telaffuzunu dinleyebilmektedir. Bilgisayarında mikrofon varsa, kendi sesini kaydedip orijinaliyle karşılaştırabilmektedir (bkz. Resim 38: Sözcük Alıştırmaları).

Resim 38: Sözcük Alıştırmaları

3.4.2 Konuşma alıştırmaları

Telaffuz öğretimine dayalı bu bölümde, ekranda görünen resimlerin telaffuzunu dinleyen kullanıcı hemen ardından kendisi de aynısını söylemeye çalışarak sesini kaydedebilmekte ve daha sonra orijinaliyle karşılaştırmaktadır. Bu bölümde kullanıcıya kelimelerin orijinal telaffuzunu dinlemeden, kendi sesini kaydetme ve daha sonra orijinal telaffuzuyla karşılaştırma olanağı, sözcükleri başka bir kişinin ağzından tekrar dinleme olanağı da sunulmuştur (bkz. Resim 39: Konuşma Alıştırmaları).

Resim 39: Konuşma Alıştırmaları

3.4.3 Kolay Oyun

Bu bölümde öğrenciye daha önce öğrenilen sözcüklerle ilgili oyunlar oynatılmaktadır. Öncelikle, ekranda resimleri ve telaffuzlarıyla beraber sözcükler sırayla izlenmektedir. Daha sonra bu sözcüklerin arasından seçilen bir tanesinin ismi söylenmekte, ekrandaki sözcükler arasından öğrenci bu sözcüğü doğru olarak işaretlemektedir. Doğru olarak bulduğu her sözcük için öğrenci puan almaktadır (bkz.

Resim 40: Kolay Oyun).

Resim 40: Kolay Oyun

3.4.4 Zor Oyun

Bu bölümde kullanıcıların, ekranda yer alan resimlerden, sesli ve yazılı olarak belirtilen bir tanesini bulmaları istenir. Bu oyunun zorluğu öğrencilere ekranda

görünen nesnelere isimlerinin liste olarak önceden verilmemesidir. Seçilen sözcükler tamamen öğrencinin ilgili konuda öğrendikleriyle sınırlıdır. Öğrenci bu bölümde de bildiği her sözcük için puan toplamaktadır (bkz. Resim 41: Zor Oyun).

Resim 41: Zor Oyun

3.4.5 Hafıza Oyunu

Bu bölüm ekranda varolan sanal bir kişi ile beraber oynanmaktadır. Bu kişinin resminin üzerine tıkladığında oyun başlamaktadır. Bu bölümde CD-ROM'da yer alan konu başlıkları ile ilgili sözcüklerle kolay ve zor olmak üzere iki tür oyun yer almaktadır. Kağıt oyunu şeklindeki bu oyunlardan kolay olanı seçildiğinde, bir oyun masasının başına oturmuş sanal kişi üzerinde seçilen konuyla ilgili nesnelere resimleri olan oyun kağıtlarını açık olarak masaya koyar ve ne olduklarını söyler ve daha sonra öğrenciden bu kağıtların arasından belirlediği bir tanesini bulmasını ister.

Kağıtlar önünde açık olarak durmaktadır, eğer öğrenci doğru kağıdı bulabilirse puan alacaktır. Zor oyun seçildiğinde ise öğrenci istediği konuda bu konuyla ilgili sözcüklerle oyun oynayabilmektedir. Bu oyunda yine oyun kağıtları üzerindeki sözcükler önce açık daha sonra kapalı ve karışık olarak masaya dizilmekte öğrenciden belirlenen bir tanesini bulması istenmektedir. Öğrenci yine doğru bildiği takdirde puan alacaktır.

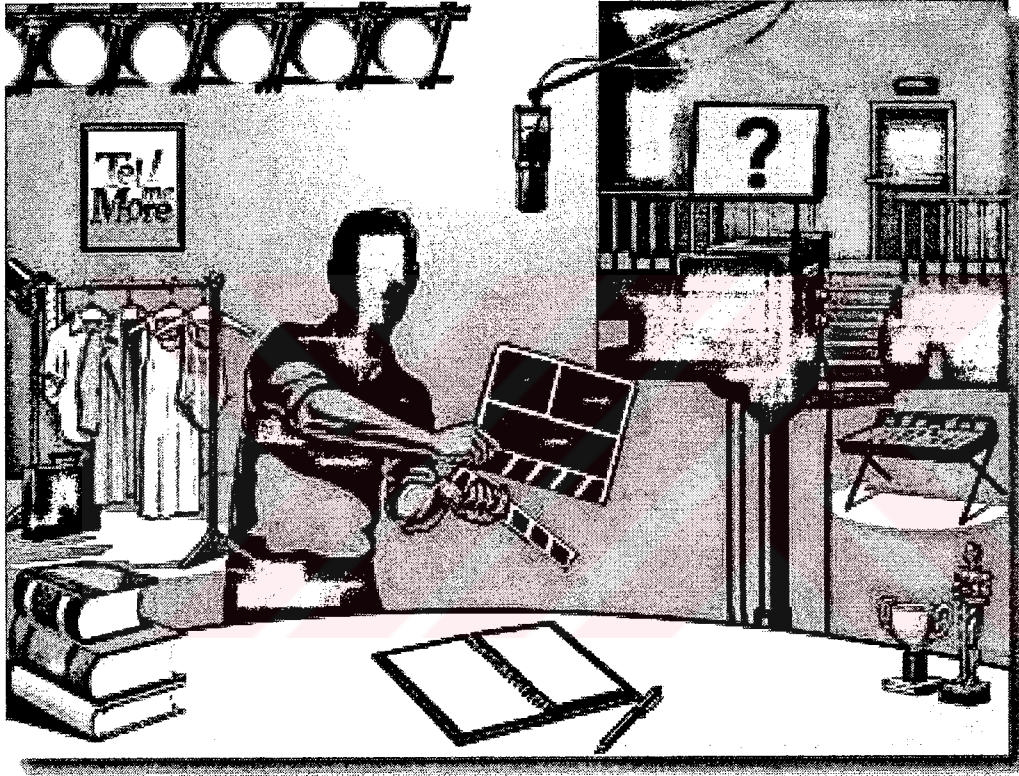
Oynanan tüm oyunlardan 1800 puan alması hedeflenmektedir.

3.4.6 Değerlendirme

Daha çok telaffuz ve sözcük öğretimine dayalı bu yazılımda dil öğretiminde gerekli olan yazı, konuşma ve okuma öğretimine önem verilmemektedir. Ses, yazı, canlandırmalar yer almakta, oyunlar öğrenimi zevkli bir hale getirmektedir. Dilin konuşulduğu ülke kültürüne değinilmemekte, videoya yer verilmemektedir. Yazılımda öğrencinin ana dili ile yapılan yardımlar, yazılımın kullanımını kolaylaştırmaktadır. Öğretilen konularla ilgili fazla alıştırmaya seçeneği bulunmamakta, öğretilenler daha çok oyunlarla pekiştirilmektedir, bu oyunlar, öğrenciyi yazı yazmaya yönlendirmemektedir. Dil öğrenimine yeni başlayan bir kişiye yönelik seçilmiş konularda yer alan sözcüklerin anlamlarının açıklaması resimlerle, gerekirse öğrencinin ana diliyle yapılması bu sözcüklerin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Sesin kaydedilebilme özelliği, öğrencinin isterse sözcükleri tekrar tekrar farklı kişilerden dinleyebilmesi yazılımın olumlu özellikleridir.

3.5 Tell Me More

Yabancı dil eğitimcilerinden oluşan bir grup tarafından hazırlanmış bu yazılım, dil öğretiminde önemli olan, sözlü ve yazılı anlatım, anlama, telaffuz, sözcük dağarcığı ve dilbilgisi öğelerinin öğretimini içermektedir (bkz. Resim 42: Ana mönü).

Resim 42: Ana mönü

Yazılım her seviyedeki kullanıcı için etkileşimli bir ortamda seslerini kaydedebilme ve telaffuz becerilerini sınama olanağı sağlamaktadır.

Yazılımda çeşitli seçeneklerin bulunduğu bir mönü yer almaktadır. Bu seçenekleri şöyle sıralayabiliriz :

- Telaffuz

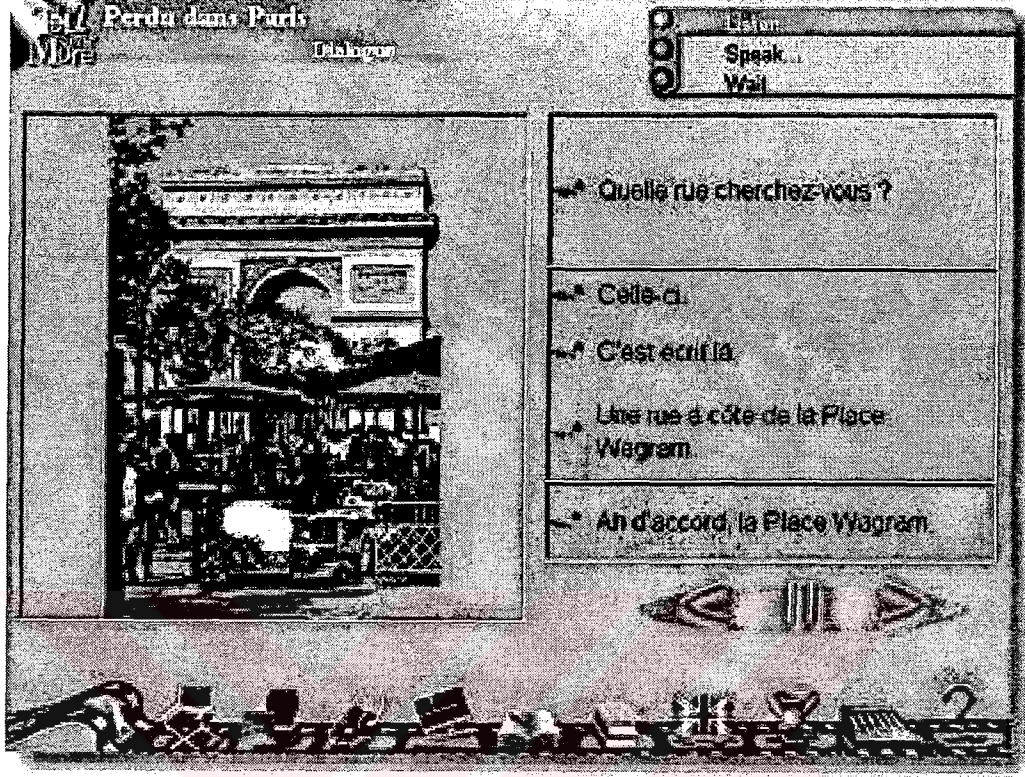
- Ders seçimi
- Sözlük ve dilbilgisi açıklamaları
- Diyaloglar
- Alıştırmalar
- Yardım
- Video
- Seçenekler
- Ders raporu
- Çıkış

3.5.1 Kendi senaryonu seç

Kullanıcı kendi seçtiği bir senaryoda, bir oyuncu olmakta ve yazılımda yer alan etkileşimli bir diyalogda her cümle ve bu cümlenin sözcükleri ile telaffuz çalışmaları yapabilmektedir. Diyaloglarda, “dinle, konuş, bekle” den oluşan üç komut bulunmakta, öncelikle kullanıcı dinle komutunu seçerek diyalogları dinleyebilmekte, daha sonra konuş komutuyla ekranda görünen ve cevaplarının çoktan seçmeli olarak yer aldığı soruyu cevaplayabilmektedir.

Konuş bölümünde öğrenciden, ekranda görülen sorunun cevabının, çoktan seçmeli seçenekler arasından bulunarak doğru telaffuz edilmesi istenir. Daha sonra yazılım öğrencinin cevabını değerlendirmektedir. Yazılım doğru cevabı yeşille belirler. (bkz. Resim 43: Diyaloglar). Seçilen cevaba göre diyaloglardaki senaryo dallanarak devam eder. Eğer yazılım cevabı anlamazsa, o bölümü tekrar gösterir. Öğrencinin cümleyi tekrar telaffuz etmesi istenir. Örnek telaffuz, öğrenciye bu

konuda yardım etmektedir. Diyalogların konuşma hızı, öğrenci tarafından ayarlanabilmektedir.

Resim 43: Diyaloglar

Diyalogların metinlerinin anlaşılamadığı durumlarda, araç çubuğundaki (toolbar) çeviri simgesine tıklayarak, yardım almak mümkün olabilmektedir.

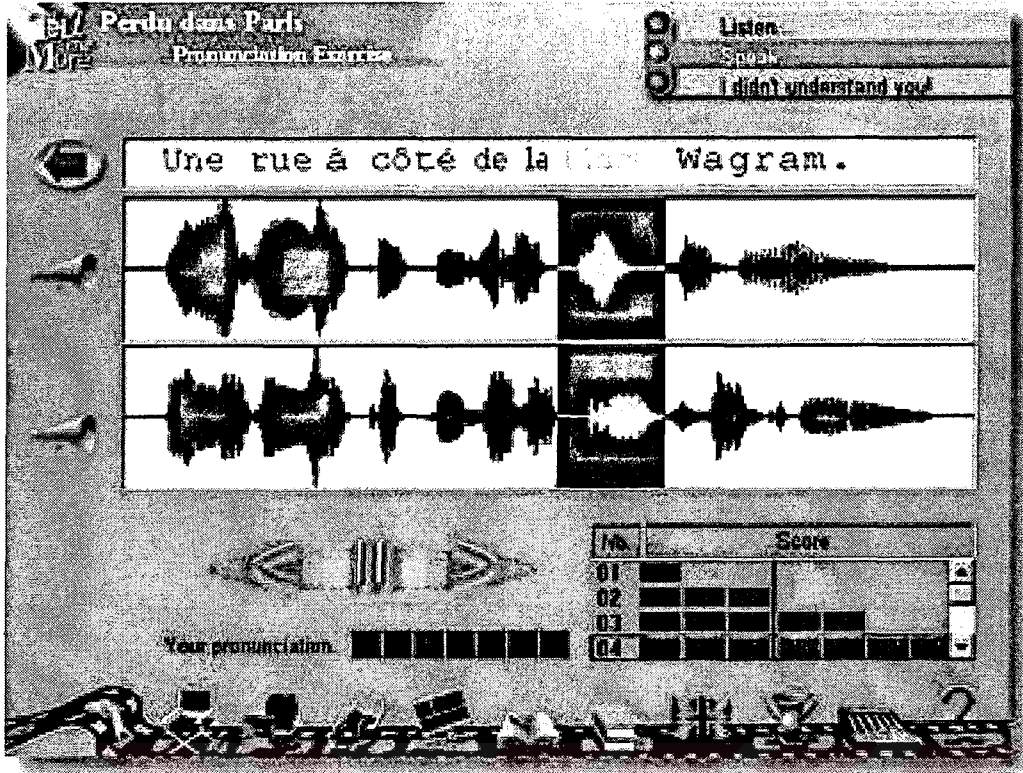
Diyaloglar, öğrencilerin dinleme-anlama, okuma-anlama becerilerini geliştirmektedir. Öğrenciye verilen seçeneklerden sadece bir tanesi doğrudur, ve devam edebilmek için doğru cevabı bulmak gereklidir.

3.5.2 Telaffuz

Bu bölümde telaffuz alıştırmaları bulunmaktadır. Öncelikle, söylenen cümlenin dikkatlice dinlenmesi ve ekranda görülen sesin analizini gösteren grafiğe dikkat edilmesi gereklidir.

Öğrenci, ekranda yazı ile görünen ve seslendirilen cümleyi tekrar eder. Yazılım, kullanıcının telaffuz etmedeki başarısını 1-7 puan arasında bir puan ile değerlendirmektedir. Telaffuz konusuna önem veren yazılım, bu konuda öğrencilere çeşitli olanaklar sunmaktadır, bunları şu şekilde örneklendirebiliriz:

- Kullanıcının daha önce yaptığı alıştırmaların saklanabilmesi; böylece öğrenci eski denemelerini dinleyerek bu konuda kaydettiği ilerlemeleri belirleyebilmektedir.
- Ses dalgalarının görüntülenmesi; özgün telaffuz ile kullanıcının seslendirdikleri aynı anda ekranda görüntülenerek, öğrenciye aralarındaki farklılıklar, cümle ya da sözcüğün neresinde hata yapıldığı belirtilmektedir.

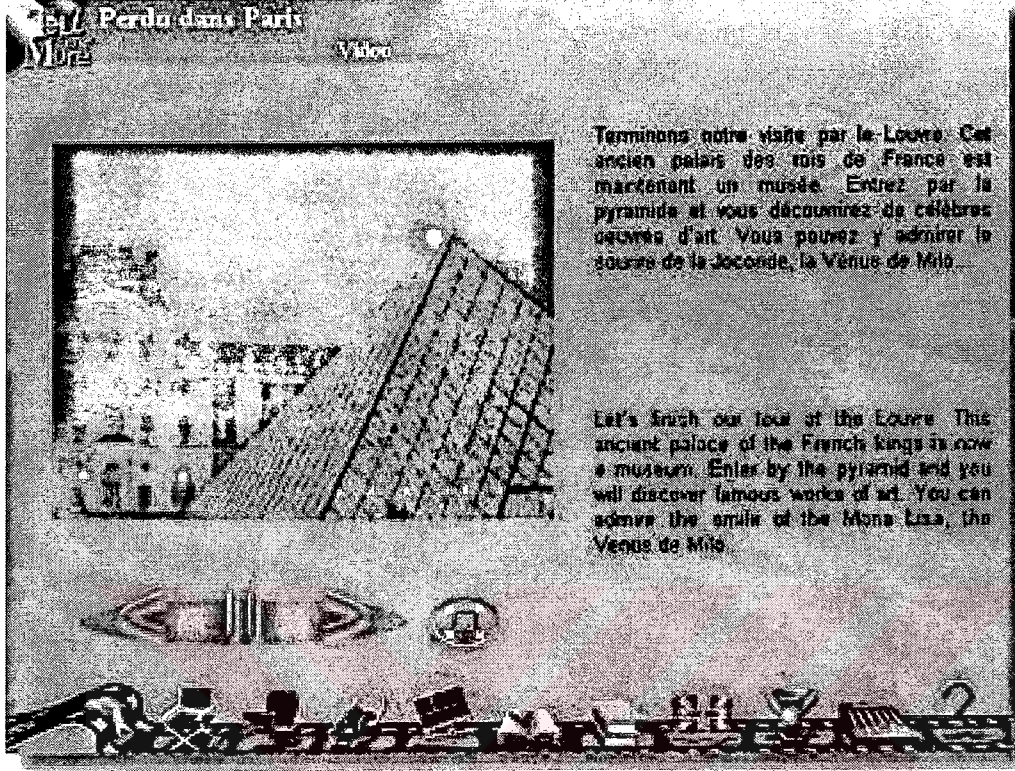
Resim 44: Telaffuz hataları

- Gerekirse tek bir sözcüğün telaffuzunu dinleyebilmek mümkün olabilmektedir. (bkz. Resim 44: Telaffuz hataları)
- Yazılım, seçilen bir sesçil yapının kullanıldığı başka örnekler üzerinde çalışma imkanı vermektedir. Örneğin: "p" sesi ile, trompé(e), rond-point, port, poste, Paris sözcükleri üzerinde çalışabilmektedir.

3.5.3 Video

Yazılımda, dinleme-anlama becerisini videoyla da geliştirmek mümkün olabilmektedir. Seyredilen kültürel içerikli filmlerde, metinlerin çevirisine ulaşılabilmektedir. Bu bölümde seyredilen videoyla ilgili anlamaya yönelik sorular

bulunmaktadır. Bu sorular istenilen seviyeye göre ayarlanabilmektedir (bkz. Resim 45: Video)

Resim 45: Video

3.5.4 Alıştırılmalar

Yazılımda diyaloglarda geçen sözcükler ve dilbilgisel yapılarla ilgili alıştırmalar yer almaktadır. Bu alıştırmaları şu şekilde sıralayabiliriz:

3.5.4.1 Sözcük eşleştirme

Bu alıştırmalarda, liste halinde yer alan sözcüklerin eş ve zıt anlamlılarının bulunması istenmektedir.

3.5.4.2 Sözcükleri, sıralama

Bu alıştırmalarda, karışık bir halde bulunan sözcüklerin sıralanması istenmektedir

3.5.4.3 Boşluk doldurma

Bu alıştırmalarda, ekrandaki metnin boşluklarının yazılım tarafından verilen uygun ifadelerle tamamlanması istenmektedir.

3.5.4.4 Adam asmaca oyunu

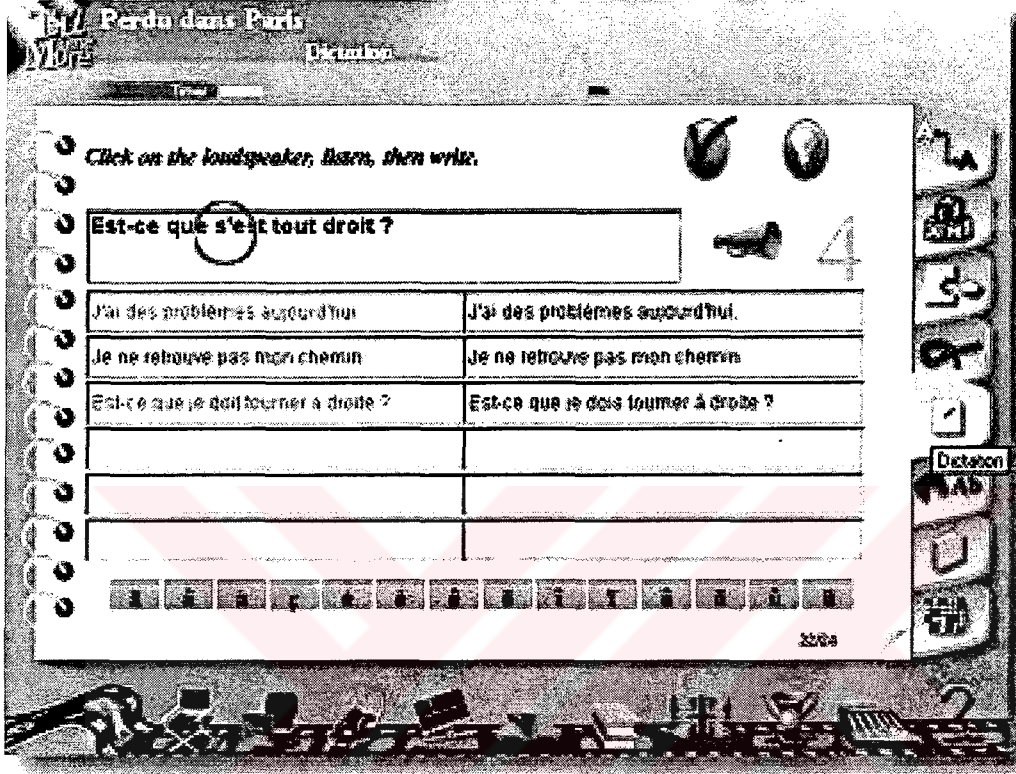
Bu alıştırmalarda, ekranda tanımının yer aldığı sözcüğün ne olduğu, doğru harfler seçilerek bulunmaya çalışılır (bkz. Resim 46: Adam asmaca oyunu).

Resim 46: Adam asmaca oyunu

3.5.4.5 Dikte alıştırmaları

Bu alıştırmalarda, öğrencilerin dinledikleri cümleleri boşluklara yazmaları istenmektedir (bkz. Resim 47: Dikte Alıştırmaları).

Resim 47: Dikte Alıştırmaları

3.5.4.6 Resim kelime eşleştirme

Bu alıştırmalarda, ekrandaki resimlerle, ilgili sözcüğün eşleştirilmesi ve o sözcüğün telaffuz edilmesi istenmektedir.

3.5.4.7 Çapraz bulmaca

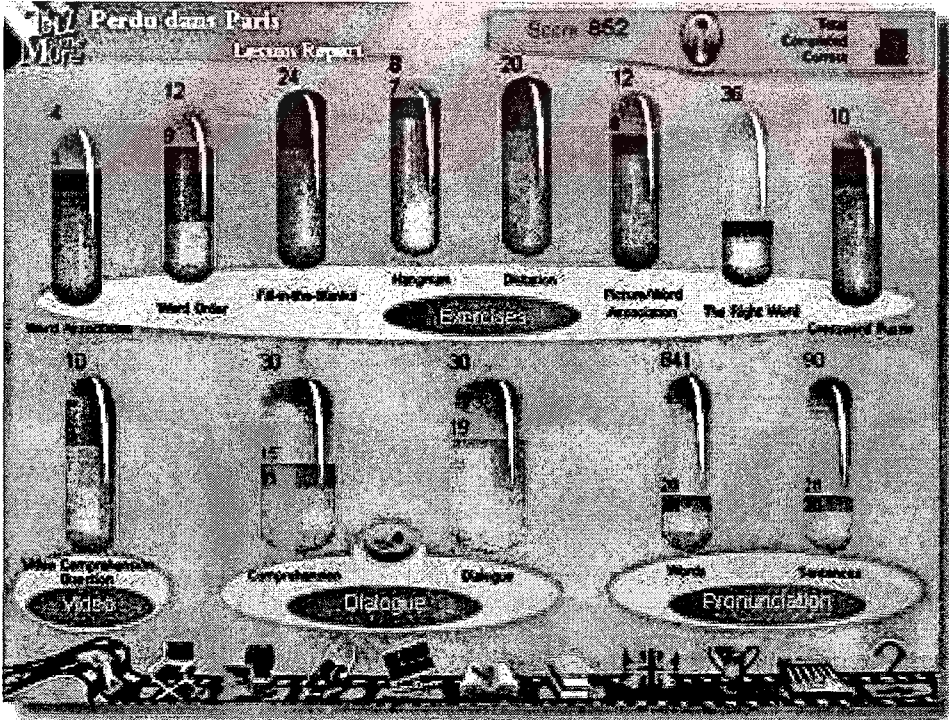
Bu alıştırmalarda, ekranda yer alan harfleri kullanarak bulmacanın çözülmesi istenmektedir. Bu alıştırmada bilinmeyen sözcüklerin çevirilerine ulaşmak, bulunan sözcükleri kaydetmek mümkündür.

3.5.4.8 Doğru kelimeyi bulma

Bu alıştırmalarda, ekranda tanımı verilen ifadeye uygun sözcüğün bulunması ve telaffuz edilmesi istenmektedir.

3.5.5 Ders Raporu

Bu bölümde, öğrencilere diğer bölümlerde yer alan puanlar gösterilerek öğrencinin genel başarı oranı belirlenmektedir (bkz. Resim 48: Ders Raporu).

Resim 48: Ders Raporu

3.5.6 Sözlük ve Dilbilgisi Açıklamaları

Yazılımın kullanımı sırasında, öğrenciye her an başvurulabilecek geniş bir sözlük bölümünün yanı sıra, dilbilgisi açıklamalarının karikatürlerle desteklendiği, ve yapıların metnin içinde yer aldığı, bir başka bölümde sunulmaktadır. Öğrenciler ayrıca istedikleri sözcüğün telaffuzuna da ulaşabilmektedirler. Bütün bölümler tamamlandığında, tekrar ana bölüme dönülmektedir.

3.5.7 Değerlendirme

Yazılımda bir öğretmen kitabı, ve kullanıcı için açıklamaların bulunduğu yönlendirici bir kitap bulunmaktadır. Yazılımda, telaffuz öğretimine önem verilmesi, rahat kullanımı, benzeri yazılımlarda yer alan alıştırma türlerinin yanında dikte alıştırmalarının da bulunması, eğlenceli oyunları içermesi, ve sözlük bölümü yazılımın önde gelen özellikleri olarak göze çarpmaktadır. “Tell me More”, kullanıcılarının öğretmen kontrolünde çalışmasına olanak verebilmek için öğretmenlere çeşitli imkanlar sağlamaktadır. Bunlar arasında, öğretilecek materyalin seçilerek çıktı alınabilmesi ve eğitimde geleneksel öğretime benzer şekilde kullanılabilmesini, ve istatistiksel analizlerin yapılabilmesini sayabiliriz.

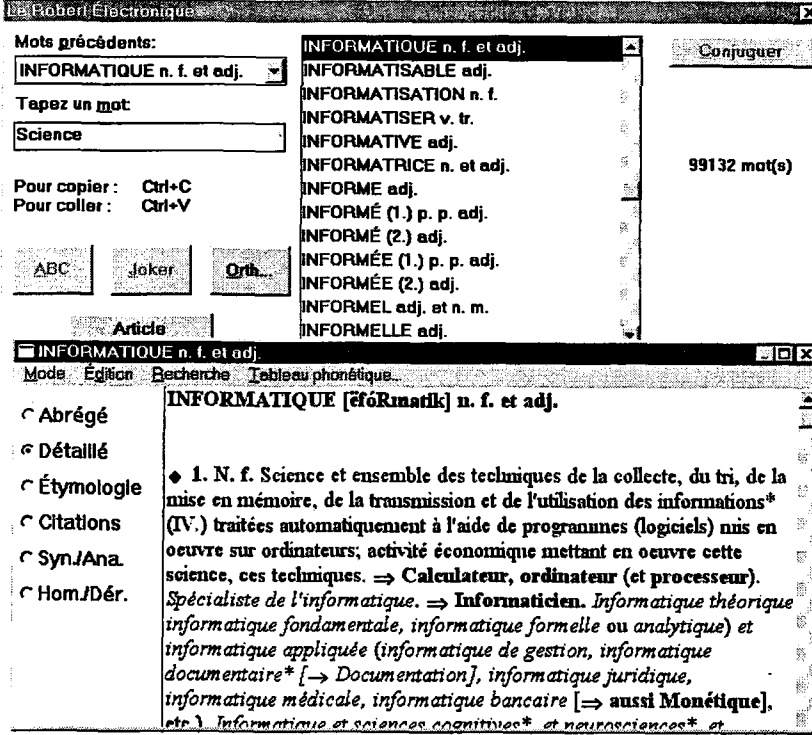
Bu analizlerde öğrencinin o dersi ne kadar sürede tamamladığı, yaptığı alıştırmalar, bu alıştırmalardaki başarı yüzdeleri, ders için kullandığı zaman ve derslerin tekrarı, ya da ilerleyen derslerle öncekilerin karşılaştırılması ve bu şekilde öğrencinin başarı grafiğinin belirlenmesi yer almaktadır.

3.6 Le Robert Eléctronique

Bu elektronik sözlük Büyük Robert sözlüğünün 9 cildini tek bir CD-ROM'da toplamıştır. Öğretmen ve öğrenciler için büyük bir kaynak oluşturmaktadır (bkz. Resim 49: Le Robert Eléctronique).

Bu sözlükte yer alan özellikleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- 100.000 sözcük içeren sözcük listesine ulaşma
- İki şekilde başvurulabilen, 80.000 tanıma ulaşma:
 - Sözcüğün yapısını ve asıl anlamını veren kısa tanım
 - Sözcüğün her anlamı için, örnekler, diğer tanımları ve örnekler, dilbilgisel yorumlar, açıklamalar içeren detaylı tanım
- Her sözcüğün eş anlamına ulaşma
- Her sözcüğün, zıt anlamına, ulaşma
- Sözcükleri açıklayan, metin alıntılarına iki şekilde ulaşma:
 - Sözcük tanımında yer alan metin alıntılarına ulaşma
 - Sözlük genelinde o sözcüğün geçtiği diğer alıntılara ulaşma
- Her sözcüğün kökenine ulaşma
- Her sözcüğün telaffuzunun yer aldığı, telaffuz karakterlerini içeren tabloya ulaşma
- Sesleri belli işaretlerle göstererek, bir sözcüğün telaffuzundan hareketle, o sözcüğün yazılımına ulaşma
- Sözlükte yer alan kaynakçaya ulaşma
- Şimdiki zamanda tüm fiillerin çekimlerine ulaşma

Resim 49: Le Robert Électronique

3.6.1 Değerlendirme:

Seçilen her sözcükle ilgili ayrıntılı ve kısa açıklamaların yer aldığı bu sözlükte kullanıcı, bir sözcüğün tanımından diğerine rahatlıkla geçebilmektedir. Sözlükte bilgilere ulaşma süresi birkaç dakikaya indirilmiştir. Sözcüklerin eş ve zıt anlamları liste halinde verilmiştir. Basılı sözcüklerde iç içe yazılan tanımlarda gözden kaçabilen eş ve zıt anlamlar, ekranda çok net bir şekilde görülmektedir. Sözlükte yer alan metin alıntıları, sözcüklerin bağlam içinde kullanılışlarını göstermektedir. Metin alıntılarında, yazar adı, eser adı, ya da herhangi bir sözcükten hareketle ulaşabilmek mümkün olmaktadır. Sözlükte metin alıntılarında yer verilmesi, sadece araştırılan sözcük hakkında değil, çeşitli yazarların eserleri hakkında da bilgi sahibi olunmasını sağlamaktadır. Yazılışı bilinmeyen bir sözcüğe de, o sözcüğün ilk

harfleri, son harfleri, ” *” tuşu ve joker komutu aracılığıyla ulaşılabilir. Fransızca'nın yazıldığı gibi okunmaması, basılı sözlüklerde tanım aranırken zorluk yaratmaktadır, sözlüğün anahtar harflerden yola çıkılarak aranan sözcüğe ulaşılabilme özelliği bu zorluğu ortadan kaldırmaktadır. Sözcük tanımlarında yer alan sözcüklerin de anlaşılabilmesi durumunda kullanıcı bu sözcüklerin üzerine tıklayarak tanımlarına ulaşabilmektedir. Böylelikle öğrenci hızlı bir şekilde anlamını araştırdığı sözcüğün tanımına ulaşabilmekte ve bu tanımları anlayabilmek için zorluk çekmemekte, tanımları daha iyi anladığı için güdülenmektedir. Fransızca'daki fiil çekimleri özneye göre değişiklik göstermektedir. Öğrenciler cümle kurarlarken bu konuda zorluk çekmektedirler. Bu sözlükte anlamlarına ulaşılan fiillerin şimdiki zamanda çekimlerinin sunulması bu sözlüğün olumlu yönlerinden bir tanesidir. Sözlüğün bir diğer özelliği sözlükte yer alan açıklamaların, eş anlamların, alıntılarının, tanımlarının vb. kullanıcının yazmakta olduğu başka bir dokümana kopyalanabilir olmasıdır.

Sözlüğün MS-DOS, MACINTOSH, WINDOWS, için üç farklı sürümü (versiyonu) bulunmakta, ve kullanıcı kitapçığında bu üç sürümün kullanımı ayrı ayrı açıklanmaktadır. Kullanımının kolay, bilgiye ulaşabilmenin ise çok hızlı olduğu bu sözlük herkes için büyük bir kaynak oluşturmaktadır.

4. BÖLÜM

Türkiye'deki Uygulamalar

4.1 GİRİŞ

Bu bölümde Bilgi Teknolojisi ile ilgili M.E.B'nin hazırlamış olduğu projelerden ve yabancı dil öğretimi konusunda pilot uygulamaların yapıldığı Fethiye Kemal Anadolu Lisesi'nden söz edilmiştir.

4.2 Milli Eğitim Bakanlığı Projeleri

Ülkemizde teknolojinin getirdiği kolaylıklardan yararlanabilmek için, Milli Eğitim Bakanlığının bir takım projeleri vardır. Günümüzde mevcut eğitim programlarının çağın hızına ayak uydurması, modern, aydın, bilgili, kültürlü bireyler yetiştirilmesi gereklidir. Ülkemizde giderek öğrenci sayısı, buna bağlı olarak okul öğretmen sayısı da artış göstermektedir, bu artış Milli Eğitim Bakanlığınca şu şekilde belirlenmiştir: (bkz. TABLO 1: MEB Okul ve Öğrenci sayıları Tablosu)

TABLO 1: MEB Okul ve Öğrenci sayıları Tablosu*

	OKUL SAYISI			ÖĞRENCİ SAYISI			ÖĞRETMEN SAYISI		
	1923	1996	Artış	1923	1996	Artış	1923	1996	Artış
EĞİTİM KADEMESİ	1924	1997	(Kat)	1924	1997	(Kat)	1924	1997	(Kat)
OKULÖNCESİ	80	7,200	89	5,880	228,898	38	136	10,059	73
İLKOKUL	4,894	46,292	8	341,941	6,853,273	19	10,238	216,548	20
ORTAOKUL	116	9,891	84	9,894	2,609,514	263	1,054	68,029	64
LİSE TOPLAMI	43	5,641	130	3,799	2,225,342	585	838	141,431	168
GENEL LİSE	23	2,522	109	1,241	1,252,189	1,008	513	69,058	134
MES.TEK.LİSE	20	3,119	155	2,558	973,153	379	325	72,373	222
TOPLAM	5,133	69,024	12	361,514	119,17,027	32	12,266	436,067	35
YAYGIN EĞİTİM		5,435	-		989,707	-		39,434	-
GENEL TOPLAM	5,133	74,459	13	361,514	129,06,734	34	12,266	475,501	37

*MEB Web Sitesinden alınmıştır (<http://www.meb.gov.tr>)

Bilgisayar ve Bilgi Teknolojisi'nin hızla yaşamımıza girdiği günümüzde, eğitimin modernleştirilmesi, daha çağdaş bir hale getirilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığınca birtakım projeler hazırlanmıştır. Bu projelerden, Bilgi Teknolojisi ve Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı ile ilgili olanlar Milli Eğitim Bakanlığınca şu şekilde belirlenmiştir:

Proje 1

Bilgisayar Deneme Okullarının Yaygınlaştırılması Projesi

Projenin amacı

21.yüzyılın ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilebilmesi amacıyla teknoloji kullanımını yaygınlaştırmak,

Ülke genelindeki mevcut bulunan tüm eğitim kurumlarının eğitim-öğretim ortamlarını modern teknolojiler ile donatarak öğrencilerin çağdaş bir ortamda eğitim ve öğretim yapmalarını sağlamak,

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında yürütülen bilgisayar deneme okullarının başarıyla sonuç vermesi üzerine bu okulların ülke genelindeki tüm okullara yaygınlaştırılmasını sağlamaktır.

Projenin maliyeti 2.475.688.000 ABD Dolarıdır. Bunun 240.128.000 ABD Doları Türk Hükümeti katkısı, 2.235.560.000 ABD Doları dış kaynaktır.

Proje ile;

Bir bilgi iletişim aracı olan bilgisayarların ülke genelindeki bütün okullarda kullanımına fırsat vererek öğrencilerin, bilgiye hızlı ve kolay erişmelerinin sağlanması,

Ülke genelindeki bütün okullarda; bilgi iletişim aracı olan bilgisayarların, eğitim ortamlarında araç olarak kullanımının sağlanması,

Eğitim teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak, eğitim ortamlarında kullanılan çağdaş araç ve gereçleri işe koşmak suretiyle, öğrencilerin özellikle soyut kavramların öğrenilmesindeki karşılaştıkları güçlüklerin, bilgisayar desteğiyle en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Proje 2

Bilgi İletişimi Projesi

Projenin amacı

Projenin amacı Türkiye üzerinde, proje kapsamına alınan eğitim kurumlarının, hem ülke hem de dünya çapında her türlü bilgi iletişiminin sağlanmasıdır.

Projenin maliyeti 243.500.000 ABD Dolarıdır. Bunun 21.300.000 ABD Doları Türk Hükümeti katkısı, 222.200.000 ABD Doları dış kaynaktır.

Proje kapsamına alınan eğitim kurumlarının;

Verdikleri hizmetlerin kalitesinin ve hızının artırılması,

Gereksiz işlemlerden ve kırtasiyecilikten arındırılarak iş akışı ve verimliliğinin sağlanması,

Yönetim ve denetim işlemlerinde düzenli, detaylı bilgi akışını hızlandırarak, sorunların kaynağında çözülmesinin sağlanması,

İnternet yoluyla her tür istedikleri bilgiye anında ve kolayca ulaşabilmelerinin sağlanması hedeflenmektedir.

Proje 3

Eğitim Teknolojisi'nin Düzeyini Yükseltmeye ve Bilgisayar Ortamlı Eğitim İle Uzaktan Eğitimin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Fizibilite Çalışmaları

Projenin amacı

Yüksek teknolojiye sahip ve bilgisayar ortamlı eğitimin öğrenme üzerindeki etkisini araştırmak üzere bir dizi ön çalışma yapılacaktır. Şimdiye kadar yapılmış bilgisayar ortamlı eğitim çalışmaları; çoklu ortamlı eğitimin yararları;

Bilgisayar ortamlı eğitim ve eğitim teknolojisinde gelişmelere yönelik alternatif yaklaşımların savunması ve Tasarımı için analitik bir temel oluşturmak amacıyla bilgisayar ortamlı eğitimin maliyet-fayda analizleri çıkartılacaktır.

Eğitimde verimliliği artırmak amacıyla, her eğitim kademesine uygun bilgisayar ortamlı eğitime yönelik en az üç alternatifli program önerilecek ve her öneri için maliyet-etkinlik değerlendirilmesi yapılacaktır.

Bilgisayar ortamlı eğitimde öğrencilerin tercih ettikleri öğrenme yöntemleri araştırılacaktır.

Uzaktan eğitimde, bilgisayar kullanımının ve uzaktan eğitimin etkinliği değerlendirilecek ve fayda-maliyet analizi çıkartılacaktır.

Velilerin bilgisayar ortamlı eğitime ve eğitim teknolojisindeki gelişmelere bakışına ve yukarıdaki hususlara bağlı olarak, eğitim teknolojisi seviyesinin yükseltilmesi ve bilgisayar ortamlı eğitimin yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmak amacıyla bir proje tanımı hazırlanacaktır.

Bu fizibilitenin toplam maliyeti 80.000.000.000 TL olup Türk Hükümeti tarafından karşılanacaktır.

Proje 4

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi

Projenin amacı

Türk millî eğitimi için kalkınmayı ve gelişmişliği beraberinde getiren Millî Eğitimi Geliştirme Projesi İkraz Anlaşması, Hükümetimiz ile Dünya Bankası arasında 18 Mayıs 1990 tarihinde imzalanmış ve 10 Temmuz 1990 tarih ve 20570 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak, proje uygulamalarında gecikmeler meydana gelmiştir. 30 Haziran 1997 tarihinde kapanacak olan proje, plânlama çalışmalarının tamamlanamaması nedeniyle bir yıl süreyle uzatılmıştır. 90.2 Milyon Doları İkraz, 87 milyon Doları Hükümetimiz katkısı olmak üzere, projenin toplam maliyeti 177.2 Milyon ABD dolarıdır.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi ile; Bakanlığımıza bağlı ilk ve ortaöğretim okul ve kurumlarında niteliği artırarak öğrenci başarısının yükseltilmesi, görevli öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde niteliğin artırılması, bu okulların günümüzün gelişen teknolojisine uygun araç-gereçlerle donatılması, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilâtında görevli yöneticilerin yönetim, işletmecilik beceri ve uygulamalarının geliştirilmesi suretiyle etkili kaynak kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Projenin, üç temel amacı vardır. Bunlar;

İlk ve ortaöğretimde niteliği artırarak öğrenci başarısını gelişmiş ülkeler ortalamasına yaklaştırmak,

Öğretmen eğitiminde niteliği ve geçerliliği artırarak gelişmiş ülke standartlarına ulaştırmak,

Millî Eğitim Bakanlığı'nda yönetim ve işletmecilik beceri ve uygulamalarını geliştirerek kaynak kullanımında ekonomik ve etkili olmayı sağlamaktır.

Temel Eğitim Pilot Projesinin ve Anne-Çocuk Eğitimi Programının Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamına alınmasından sonra, projeye dördüncü amaç olarak "Sekiz yıllık temel eğitimin ve okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması" da ilave edilmiştir.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesinde önemli bir yer tutan müfredat laboratuvar okulları modeli; geniş kapsamlı bir literatür taraması sonucunda geliştirilen bir modeldir. Bu model, Türk ve yabancı eğitimcilerle, Millî Eğitim Bakanlığı personeli, il düzeyinde müdürler, öğretmenler ve destek personeli ile yapılan görüşmelerden sonra ortaya çıkmıştır.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi, sadece okulların onarım, donatım projesi değil, aynı zamanda okulun yaşantısını değiştirmeyi, eğitim sisteminde standartlaşmayı sağlamayı hedefleyen yeniden yapılanma projesidir.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında program alanında;

Program geliştirme modeli hazırlanmıştır. Bu model, genel öğretime yönelik ders alanları program geliştirme çalışmalarında kullanılmak üzere ilgili birimlere tavsiye edilmiştir.

Model doğrultusunda ilköğretim (1-2-3 sınıflar) Hayat Bilgisi, ortaöğretim (lise 1-2-3. sınıflar) Biyoloji dersleri öğretimi programları geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

Yabancı diller (İngilizce-Fransızca-Almanca) dersi öğretim programı geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır. 6. sınıflarda denenmektedir.

İlköğretim (1-8. sınıflar) Matematik dersi öğretim programı geliştirme çalışmaları tamamlanarak, yeni program alanda test edilmektedir. 11 dersin program geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Araştırma alanında; 13 eğitim araştırması tamamlanmış, 7 eğitim araştırması devam etmektedir.

Türkiye’de ilk defa eğitimde standart başarı testleri uygulanmaktadır. Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında amaç, farklı sınıf düzeylerinde (5-8-11. sınıflar) ve farklı konu alanlarında (Türkçe-Matematik-Sosyal Bilimler-Fen Bilimleri) öğrencilerin neler bildiğini, hangi zihinsel becerilere sahip olduğunu, eksikliklerin neler olduğunu tespit etmektir.

Ölçme ve değerlendirme alanında 3.720 test maddesini içeren soru bankası oluşturulmuştur. Ülke genelinde 500.000 öğrenciye Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri ile ilgili standart başarı testleri uygulanmıştır.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında; 7 coğrafi bölgede, 23 ilde seçilen 147 ilköğretim okulu, 53 genel lise ve Anadolu lisesi, 8 Anadolu öğretmen lisesi olmak üzere toplam 208 proje okulu seçilmiştir. Bu kapsamda;

Müfredat Laboratuvar Okulları Modeli (MLO) geliştirilmiştir.

MLO modelinde yer alan MLO standartları, MLO özellikleri ve MLO ilkelerini içeren MLO tanıtım kasetleri hazırlanmıştır.

MLO’larda yürütülecek çalışmaların hangi esaslar doğrultusunda denetleneceğine açıklık kazandırmak amacıyla denetim esasları hazırlanmıştır.

MLO’ların bulunduğu 23 ilde, proje kapsamında yapılacak çalışmaların koordinasyonunu sağlamak amacıyla, İl MLO Koordinasyon Kurulu kurulmuştur.

MLO’larda kurulacak olan fen laboratuvarlarının donanımı, ekipmanı ve kullanıma yönelik okullara rehberlik yapmak amacıyla, Fen Laboratuvarları Kılavuzu hazırlanmıştır.

MLO’larda plânlı ve sürekli gelişimi sağlamak için okul gelişim modeli geliştirilmiştir.

Eğitim Teknolojisi Kılavuzu, MLO Yönetmeliği çalışmaları devam etmektedir.

Eğitimde kalitenin artırılabilmesi amacıyla insan kaynaklarını geliştirmeyi hedefleyen hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsamında, MLO’ların il, ilçe yönetimleri, müfettişler, okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik çeşitli alanlarda 4.829 kişiye eğitim verilmiştir.

Proje (MEGP) kapsamında, okul binalarının aydınlık, temiz ve çarpıcı renklerle yeni bir görünüme sahip olması sağlanarak, yeni yerler oluşturulmuş; MLO’lara yeni bir anlayış ile donanım ve ekipman desteği sağlanmıştır.

Proje 5

Uzaktan ve Bilgisayar Ortamlı Eğitim Projesi

Projenin amacı

Projenin maliyeti 6.986.376.000 ABD Dolarıdır. Bunun 4.247.687.000 ABD Doları Türk Hükümeti katkısı, 2.738.680.000 ABD Doları dış kaynaktır.

İki faz halinde gerçekleştirilecek projenin 1. fazında ülke genelindeki mevcut bulunan okulöncesi ve ilköğretim kurumlarının, 2. fazda ortaöğretim kurumlarının, eğitim ortamları modern eğitim teknolojileri ile donatılarak, öğrencilerin çağdaş bir ortamda eğitim ve öğretim görmeleri sağlanacaktır.

Ülke genelindeki öğrencilerin ve ailelerinin birer bilgisayar sahibi olmaları sağlanarak bilgisayarların eğitim amaçlı kullanımı teşvik edilecektir.

Okul çağı nüfusu içinde yer almakla birlikte yüz yüze eğitim olanağı bulamayan çocuklar ile okul çağı dışına çıkmış fakat bu eğitimi alamamış, bütün vatandaşlar, modern iletişim teknolojilerinden yararlanmak suretiyle Uzaktan eğitim sistemi içinde ilköğretim olanağına kavuşturulacaktır.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında yürütülen bilgisayar deneme okullarının başarıyla sonuç verirse bu okullar ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.

Proje 6

Yabancı Dil Eğitimi Geliştirme Projesi

Projenin amacı

Projenin amaçları;

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yabancı dil ağırlıklı program uygulayan liselerde öğrenim gören öğrencilerin modern eğitim teknolojileri ve hazırlanacak eğitim öğretim materyalleri ile en iyi biçimde eğitim görmelerini sağlamak,

Avrupa Konseyine üye ülkelerde yaşayan insanlara, ülkemiz hakkındaki tüm bilgileri en iyi şekilde verecek, ortaöğretim düzeyindeki öğretmen ve öğrencilere, Avrupa Boyutu Atlas'ı hazırlamak,

Proje okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin alan bilgilerini yenilemektir.

Proje kapsamında, 7 coğrafi bölgeden 120 proje okulu seçilmiştir. Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca hazırlanarak, kitap ve CD haline getirilecek eğitim materyalleri ve Avrupa Boyutu Atlas başlangıçta seçilen proje okulları ve tüm ortaöğretim okulları tarafından kullanılacaktır.

Ekim 1996 tarihinde Avrupa Konseyi Sosyal Kalkınma Fonu'na sunulmak üzere, Hazine Müsteşarlığı'na gönderilen proje, aradan geçen süre göz önünde alınarak güncelleştirilmektedir. Ayrıca, proje maliyetinin Avrupa Birliği Akdeniz Fonu'ndan (MEDA) alınacak hibe ile karşılanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu projelerde, öğrencileri 2000 li yıllara hazırlayabilmek için, eğitimde;

- Niteliğin geliştirilmesi
- Bölgeler arasındaki eğitime yönelik nitelik ve nicelik farklılıklarının giderilerek, fırsat ve imkan eşitliğinin sağlanması
- Öğrencilerin yeteneklerini geliştirme
- Onları düşünmeye ve etkin kılmaya teşvik edecek olan ders programlarının çeşitlendirilmesi
- Okullarda görsel, işitsel eğitim araç gereçleriyle, bilgisayar destekli yeni eğitim teknolojilerinin kullanılması
- Öğretmenlerin etkin ve verimli olmasını sağlayacak, meslek içerisinde bilgi ve tecrübelerini geliştirecek hizmet içi eğitim çalışmalarına yönlendirilmesi

hedeflenmiştir (MEB, 1999).

Bu projelerde de belirlendiği gibi ülkemizde eğitimin birçok alanında olduğu gibi dil öğretiminde de Bilgi Teknolojisi araçlarından ve bu araçların eğitim öğretime getirdiği kolaylıklardan yararlanma hedeflenmektedir. Mevcut klasik eğitim anlayışının değiştirilmesi konusunda adımlar atılmıştır. Çeşitli eğitim yazılımlarının bulunduğu CD-ROM'lar ve kitaplar hazırlanmaktadır ve bu konuda bazı ilköğretim okullarında ve liselerde pilot çalışmalar başlatılmıştır.

4.3 Örnek Okul Çalışması

Araştırmamızda bu pilot çalışmaların yapıldığı ve dil öğretiminde bilgisayar ve eğitim yazılımlarının kullanıldığı Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi'ne gidilmiş ve bu okulda okuyan 12-14 yaş grubu öğrencilerin ve İngilizce

öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı ve dil öğretimine katkıları konusunda görüşleri alınmıştır.

Bu okulda yabancı dil olarak İngilizce, ikinci yabancı dil olarak ta Almanca ya da Fransızca öğretimi yapılmaktadır. Öğrenciler, İngilizce ve diğer derslerde eğitim yazılımlarından yararlanmaktadırlar. Okulda, İnternét, Çoklu Ortam destekli eğitim yazılımları ve CD-ROM'lar öğretmen ve öğrencilerin kullanımına açıktır.

4.4 Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu seçilen okulun İngilizce öğretmenleri ve 12-14 yaş grubu ilköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Okulda 6 İngilizce öğretmeni görev yapmaktadır. Ocak 1999 da ki bu araştırmamızda, 5 İngilizce öğretmenine ve 60 ortaokul öğrencisine anket uygulanmıştır.

4.5 Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın genel amaçları doğrultusunda öğretmen ve öğrencilere yönelik iki ayrı anket hazırlanmıştır. Anketlerin hazırlanması sırasında uzman görüşü alınmıştır. Anketlerin geçerlilik ve güvenilirliğinin çözümlenmesi için çalışma grubundan rastlantısal olarak seçilen bir grup öğrenciye, ön uygulama yapılmıştır. Bu ön uygulama sonrasında yeniden uzman görüşüne başvurulmuş, anket son halini almıştır. Araştırmanın veri kaynağını, Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi, İngilizce öğretmenleri, 7. ve 8. sınıflardan 60 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma gruplarından ortaokul öğrencilerine uygulanan anket, kişisel ve Bilgi Teknolojisi'nin kullanımı ile ilgili bilgi ve görüşler olmak

üzere iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğrencinin kimliği ile ilgili bilgiler tespit edilmiş, ikinci bölümde ise Bilgi Teknolojisi araçlarının derslerde ve bireysel olarak kullanımı hakkında bilgi toplanmıştır.

İngilizce öğretmenlerine uygulanan ankette ise, kişisel bilgiler, kurumsal bilgiler, Bilgi Teknolojisi'nin kullanımı ile ilgili bilgi ve görüşler ve öneriler olmak üzere dört bölüm bulunmaktadır. İlk bölümde, öğretmenlerin kimliğiyle ilgili bilgiler tespit edilmiş, ikinci bölümde, öğretmenlerin çalıştığı kurumda Bilgi Teknolojisi araçlarının kullanımıyla ilgili genel bilgiler, üçüncü bölümde, öğretmenlerin kendi derslerinde bu araçları kullanıp kullanmadığı, hangi araçları, ne amaçla, nasıl, hangi süreyle kullandığı, bu araçların kullanımı ile ilgili izlenimlerinin neler olduğu belirlenmiştir. Son bölümde ise öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi hakkında görüşleri ve çalışmamızla ilgili önerileri alınmıştır.

4.6 Verilerin Çözümlemesi

Anketten elde edilen verilerin değerlendirilmesinde yüzde hesaplamasından yararlanılmış, birden fazla maddenin işaretlenebildiği soruların değerlendirmesinde, maddeler kendi aralarında değerlendirilmiştir.

5. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

5.1 Giriş

Bu bölümde sırasıyla, araştırmaya katılan İngilizce öğretimine ait verilerin çözümlene sonuçlarını gösteren tablolar ve yorumları, 12-19 yaş grubu ilköğretim öğrencilerine ait verilerin çözümlene sonuçlarını gösteren tablolar ve yorumları yer almaktadır.

5.2 Öğretmen Anketleri

Bu bölümde Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi İngilizce öğretmenlerine uygulanan anketlerden toplanılan verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Anketlerin değerlendirilmesinde SPSS for Windows 6.1.3 sürümü kullanılmıştır.

Anket 5 İngilizce öğretmenine uygulanmıştır. Kurumdaki İngilizce öğretmenlerinin sayısının (6) çok düşük olması sebebiyle, anket daha fazla öğretmene uygulanamamıştır. Öğretmen anketine katılanların sayısının düşük olması nedeniyle anket sonuçları genellenememektedir.

Öğretmenlerin kişisel bilgiler bölümüne verdikleri yanıtların dağılımını gösteren tablolar şu şekildedir:

TABLO 2: Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullara Göre Dağılımı

Okul Türü	N	%
Kolej	-	-
Anadolu Lisesi	5	100
Diğer	-	-
Toplam	5	100

Ankete katılan tüm öğretmenler Anadolu Lisesinde görev yapmaktadır.

TABLO 3: Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

Branşlar	N	%
İngilizce	5	100
Fransızca	-	-
Almanca	-	-
İtalyanca	-	-
Diğer	-	-
Toplam	5	100

Anket okuldaki İngilizce öğretmenlerine uygulanmıştır.

TABLO 4: Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Meslekteki Kıdem Süreleri	N	%
3-5 yıl	1	20
6-10 yıl	1	20
11-15 yıl	1	20
16 ve daha çok	2	40
Toplam	5	100

Ankete katılan öğretmenlerin %40'ı 16 yıl ve üstü olarak değişen mesleki deneyime sahiptir, diğer öğretmenlerin mesleki deneyimleri, % 20'sinin 3-5 yıl, %20'sinin 6-10 yıl ve %20'sinin 11-15 yıl olmak üzere eşit olarak dağılım göstermektedir.

TABLO 5: Öğretmenlerin Unvanlarına Göre Dağılımı

Mesleki Unvanlar	N	%
Öğretmen	5	100
Okutman	-	-
Öğretim görevlisi	-	-
Diğer	-	-
Toplam	5	100

Ankete katılan eğitimcilerin tamamı Anadolu Lisesinde "Öğretmen" olarak çalışmaktadırlar

TABLO 6: Öğretmenlerin Haftalık Ders Yüklerine Göre Dağılımı

Haftalık Ders Yüğü	N	%
3-6 saat	-	-
6-10 saat	-	-
11-15 saat	-	-
15 saat üstü	5	100
Toplam	5	100

Öğretmenlerin tamamının ders yükünün 15 saatin üzerinde olduğu belirlenmiştir.

TABLO 7: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinin Sürelere Göre Dağılımı

Ders Süreleri	N	%
40 dakika	5	100
45 dakika	-	-
50 dakika	-	-
60 dakika	-	-
Diğer	-	-
Toplam	5	100

Anketlerin uygulandığı okulda ders sürelerinin 40 dakika olduğu belirlenmiştir.

TABLO 8: Öğretmenlerin Ders Verdikleri Sınıflara Göre Dağılımı*

Ders Verilen Sınıflar	N
Hazırlık	1
6.Sınıf	1
7.Sınıf	1
8.Sınıf	2
Lise 1	2
Lise 2	2
Lise 3	3

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, frekans ve yüzdeler belirtilmemiştir.

Ankete katılan 5 öğretmenden birer kişi hazırlık, altıncı ve yedinci sınıflara, ikişer kişi sekizinci sınıf, lise bir ve ikinci sınıflara, ve üçü de lise üçüncü sınıflara ders vermektedirler. Öğretmenlerden bazıları birden fazla sınıfa girmektedir.

TABLO 9: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Dağılımı

Bilgi Teknolojisi Eğitimi alınmış mı?	N	%
Evet	3	60
Hayır	2	40
Toplam	5	100

Ankete katılan öğretmenlerden % 60'ı Bilgi Teknolojisi konusunda eğitim aldıklarını, %40'ı ise bu konuda eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir.

TABLO 10: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Eğitim Yerlerine Göre Dağılımı

BT Eğitimi Alanların, eğitimi aldıkları yerler	N	%
Görev yerinde	3	100
Yurt içinde	-	-
Yurt dışında	-	-
Toplam	3	100

Ankete katılan öğretmenlerin %60'ı (Bilgi Teknolojisi konusunda eğitim alanların tümü) eğitimlerini çalıştıkları kurumda aldıklarını belirtmişlerdir

TABLO 11: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Eğitimi Aldıkları Yılları Gösteren Dağılım

Bu eğitimlerin alındığı tarihler (öğretim yılı)	N	%
1995-1996	-	-
1996-1997	-	-
1997-1998	3	100
Diğer	-	-
Toplam	3	100

Öğretmenlerden Bilgi Teknolojisi konusunda ders aldıklarını belirten üçü de, bu dersleri 1997-1998 öğretim yılı içerisinde aldıklarını belirtmiştir.

TABLO 12: Bilgi Teknolojisi Konusunda Eğitim Alan Öğretmenlerin Alınan Eğitimin Süresine Göre Dağılımı

Alınan eğitimin süresi	N	%
1 hafta ya da daha az	-	-
1-2 hafta	-	-
2 haftadan fazla	3	100
Toplam	3	100

Bilgi Teknolojisi konusunda ders alan öğretmenlerin tamamı, iki hafta süreli derslere katılmışlardır.

TABLO 13: Öğretmenlerin Kullanıma Açık Olan Bilgi Teknolojisi Araçlarına Göre Dağılımı*

Kullanılan teknolojik araçlar	N	%
Eğitim yazılımları	5	100
CD-ROM	3	60
Çoklu ortam destekli PC'ler	4	80
İnternet	5	100
Hiçbiri	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Ankete katılan öğretmenlerin, tümü (%100) İnternet ve Eğitim Yazılımlarının, % 80'i çoklu ortam destekli PC'lerin, % 60'ı CD-ROM'ların öğretmenlerin kullanımına açık olduğunu belirtmiştir.

TABLO 14: Öğretmenlerin, Öğrencilerin Kullanımına Açık Bilgi Teknolojisi Araçlarının Hangileri Olduğu Konusunda Verdikleri Cevapları Gösteren Dağılım*

Öğrenci kullanımına açık teknolojik araçlar	N	%
Eğitim yazılımları	4	80
CD-ROM	2	40
Çoklu ortam destekli PC'ler	4	80
İnternet	3	60
Hiçbiri	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin %80'i eğitim yazılımlarının ve çoklu ortam destekli PC'lerin, %40'ı CD-ROM'ların, % 60'ı ise İnternet'in öğrencilerin kullanımına açık olduğunu belirtmiştir.

TABLO 15: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanımına İlişkin Dağılım

Bilgi Teknolojisi kullanılıyor mu?	N	%
Evet	5	100
Hayır	-	-
Toplam	5	100

Öğretmenlerin tümü (%100) Bilgi Teknolojisinden faydalandıklarını belirtmişlerdir.

TABLO 16: Öğretmenlerin Kullandıkları Bilgi Teknolojisi Araçlarını Gösteren Dağılım*

Faydalanılan araçlar	N	%
Eğitim yazılımları	5	100
CD-ROM	1	20
Çoklu ortam destekli PC'ler	4	80
İnternet	1	20
Diğer	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin tümü (%100) dil öğretiminde eğitim yazılımlarından faydalandıklarını, %20'si CD-ROM'lardan, %20'si İnternet'ten ve % 80'i çoklu ortam destekli PC'lerden yararlandıklarını açıklamışlardır. Biraz ilerde analizi yapılacak olan, Tablo 19: Öğretmenlerin Derslerinde Kullandıkları Bilgi Teknolojisi Araçlarına Göre Dağılımı tablosunda "İnternet'in derslerde kullanılmadığını" belirten cevaplarla, bu tablodaki İnternet kullanımı ile ilgili cevapları karşılaştırsak, bazı öğretmenlerin İnternet'i ders içinde değilse de, ders hazırlama, bilgi toplama, araştırma yapma ya da benzeri çalışmalarda kullandıkları sonucunu çıkarabiliriz.

TABLO 17: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Amaçlarına Göre Dağılımı*

Kullanım amaçları	N	%
Dersin kalıcılığını sağlamak için	4	80
Ders konusu ile ilgili destekleyici materyal toplamak için	2	40
Dersi daha eğlenceli kılmak için	4	80
Derslerde öğrencilere belli becerileri kazandırmak için	2	40
Derslerde öğretilmesi hedeflenen konuya ön hazırlık yapmak için	1	20
Öğretilen konularla ilgili alıştırmalar yapmak için	5	100
Diğer	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin tümü (%100'ü) bu araçları öğretilen konularla ilgili alıştırma yapmak, %80'i dersin kalıcılığını sağlamak, %80'i dersi daha eğlenceli kılmak, %40'ı ders konusu ile destekleyici materyal toplamak, %40'ı derslerde öğrencilere belli becerileri kazandırmak, %20'si ise derslere ön hazırlık yapmak için kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 14'ün analizi, öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi araçlarından yararlanmalarında ilk sırayı (% 100) "alıştırma yapmanın" aldığını göstermektedir. Ders alıştırmalarının öğrenci için geleneksel yöntemde uzun ve sıkıcı gelebileceği açıktır. Ancak bu soruya verilen cevapları öğrenci anketleri ile karşılaştırdığımızda, Bilgi Teknolojisi araçları kullanıldığında öğrencilerin bu tür uygulamalardan zevk aldıkları ve olumlu buldukları anlaşılmaktadır. Yine aynı analiz içerisinde yer alan, "Ders konusu ile ilgili destekleyici materyal toplamak için" ve "Derslerde öğretilmesi hedeflenen konuya ön hazırlık yapmak için" maddelerine verilen cevaplar (sırasıyla %40 ve %20) bu araçlardan fazla yararlanılmadığı ortaya çıkarmaktadır. Bu da öğretmenler arasında İnternet kullanımının yeterince yaygınlaşmadığını göstermektedir. Oysa İnternet, ders hazırlama aşamasında elektronik kütüphaneler, elektronik makaleler, yazışma listeleri gibi birçok kaynağı öğretmenlerin hizmetine sunmaktadır. Öğretmenlerin bu konuda daha bilinçlenmesi gereklidir.

TABLO 18: Öğretmenlerin Derslerinde Kullandıkları Bilgi Teknolojisi Araçlarına Göre Dağılımı*

Derslerde etkin olarak kullanılan araçlar	N	%
Eğitim yazılımları	3	60
CD-ROM'lar	1	20
Çoklu ortam destekli PC'ler	4	80
İnternet	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin %60'ının derslerinde eğitim yazılımlarını, %20'sinin CD-ROM'ları, %80'inin çoklu ortam destekli PC'leri kullandıkları, İnternet'i ise hiç kullanmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 18'de görüldüğü gibi, öğretmenler Bilgi Teknolojisi'nin sağladığı olanaklardan mümkün olduğunca yararlanmaya çalışmaktadır. Ancak CD-ROM (%20) ya da İnternet kullanımı (%0) gibi seçeneklerin henüz yaygınlaşmamış olmasının sebebi, bu teknolojilerin daha pahalı olması ve bu özelliklere sahip bilgisayarların henüz okullar tarafından finanse edilememesidir. Çoklu ortam destekli bilgisayarlar CD sürücüler içeriyor olsalar da, CD-ROM üzerinde gelen yazılımları uygun bir şekilde

kullanmak için ağ ortamında CD sunucu görevi üstlenen güçlü bilgisayarların olması, ya da her bilgisayar için birer CD ve bunların yazılım lisanslarının temini gerekebilmektedir.

TABLO 19: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Sürelerini Gösteren Dağılım*

Kullanım süreleri	N	%
Tüm ders boyunca	2	40
5-10 dakika	1	20
10- 20 dakika	1	20
Konu anlaşılana kadar	1	20
Toplam	5	100

Öğretmenlerin %40'ı bu araçları tüm ders boyunca, %20'si 5-10 dakika, %20'si 10-20 dakika, %20'si konu anlaşılana kadar kullanmaktadır. Bu analizde de, Bilgi Teknolojisi araçlarının ders içinde kullanımı konusunda bir tutarlılığın henüz oluşmadığı gözlemlenmektedir. İdeal şartlarda hangi aracın, hangi süre ile kullanılacağı, öğrencilerin seviyesi, dersin amacı, ders süresi, öğrenci sayısı ve öğrencilerin yaşları gibi etkenler ile orantılıdır.

TABLO 20: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Sıklığını Gösteren Dağılım*

	EĞİTİM Yazılımları		CD-ROM		Çoklu Ortam		İnternet	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Kullanım sıklığı								
Hergün	-	-	-	-	-	-	-	-
Haftada 2-3 kez	1	20	-	-	-	-	-	-
Haftada bir	2	40	1	20	3	60	-	-
Ayda 2-3 kez	-	-	-	-	1	20	-	-
Ayda bir	-	-	-	-	-	-	1	20
Kullanılmıyor	2	40	4	80	1	20	4	80

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Bu tabloya göre öğretmenlerin, %20'si haftada 2-3 kez, %40'ı haftada bir olmak üzere %60'ı derslerinde eğitim yazılımlarını kullanmakta, %40'ı ise bu araçları derslerinde kullanmamaktadır.

Öğretmenlerin %20'si CD-ROM'ları derslerinde haftada bir kullandıklarını belirtmiş, %80'i ise kullanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin %60'ı hafta da bir, %20'si ayda 2-3 kez olmak üzere, %80'i derslerinde çoklu ortam destekli PC'leri kullandıklarını belirtmiş, %20'si ise bu aracı kullanmadıklarını belirtmiştir.

Öğretmenlerin %20'si derslerinde İnternet'i kullandıklarını, %80'i ise kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 17'de, en sık kullanılan aracın Eğitim yazılımları olduğu, onu çoklu ortam destekli PC'lerin takip ettiği, CD-ROM'lar ve İnternet'in ise neredeyse hiç kullanılmadığı gözlemlenmiştir.

TABLO 21: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Şekillerini Gösteren Dağılım*

Araçların derslerde kullanımı	N	%
Derse giriş olarak	2	40
Dersin sunumunda	5	100
Dersin değerlendirilmesinde	2	40
Diğer	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Tablo 21'de, tüm öğretmenlerin dersin sunumunda Bilgi Teknolojisi olanaklarından faydalandıklarını, %40'ının ise derse giriş olarak ve dersin değerlendirmesinde kullandıkları belirlenmiştir.

TABLO 22: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanmadan Önce Nasıl Hazırladıklarını Gösteren Dağılım*

Araçların kullanımı ile ilgili hazırlık	N	%
Konuyla ilgili alıştırmalar hazırlayarak	3	60
Bir hazırlık yapmıyorum	2	40
Diğer	-	-
Toplam	5	100

Ankete katılanlardan %40'ı bu araçları derste kullanmak için herhangi bir ön hazırlık yapmadıklarını, %60'ı ise konuyla ilgili alıştırmalar hazırladıklarını belirtmişlerdir.

TABLO 23: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanım Amaçlarını Gösteren Dağılım*

	Eğitim Yazılımları		CD-ROM		Çoklu ortam destekli PC'ler		İnternet	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Becerilerin kazandırılmasına yönelik çalışmalar								
Dinleme-anlama alıştırmaları	2	40	1	20	2	40	-	-
Konuşma öğretimi	2	40	-	-	1	20	-	-
Sözcük, telaffuz ile ilgili alıştırmalar	1	20	-	-	-	-	-	-
Okuma öğretimi ile ilgili alıştırmalar	3	60	-	-	-	-	-	-
Yazı öğretimiyle ilgili alıştırmalar	1	20	-	-	-	-	-	-
Kullanılmamaktadır	-	-	4	80	3	60	5	100

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Tablo 23'teki analiz sonuçlarına göre, öğretmenler, Bilgi Teknolojisi araçlarının kullanımında yoğun olarak eğitim yazılımlarından yararlanmaktadır. Dinleme-anlama alıştırmalarında ve konuşma öğretiminde %40'ı, sözcük, telaffuz ile ilgili alıştırmalarda %20'si, okuma öğretimi ile ilgili alıştırmalarda %60'ı, yazı öğretimiyle ilgili alıştırmalarda %20'si eğitim yazılımlarından yararlanmaktadır. CD-ROM'ları (öğretmenlerin %20'si) ve çoklu ortam desteğini (öğretmenlerin %40'ı) ise daha çok dinleme anlama çalışmaları için kullanmaktadır. Gerçekten, CD-ROM'lar yüksek kapasiteleri sebebiyle, hedef dilde video filmler ve canlandırmalar gibi dinleme anlama becerisini geliştirecek materyali kolaylıkla içerebilmektedir. Çoklu ortam destekli PC'leri öğretmenlerin %20'si konuşma öğretiminde kullanmaktadırlar. İnternet'in derslerde herhangi bir becerinin geliştirilmesi amacıyla kullanılmadığı belirlenmiştir.

TABLO 24: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarının Dil Becerilerini Geliştirebilmesi Konusunda Verdikleri Cevapları Gösteren Dağılım

Beceriler geliştirilebilir mi?	Dinleme-anlama		Konuşma		Okuma-anlama		Yazma	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Evet	5	100	2	40	4	80	2	40
Hayır	-	-	3	60	1	20	3	60
Katılıyorum	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	5	100	5	100	5	100	5	100

Tablo 24'ün analizinde öğretmenlerin tümünün dinleme/anlama becerisinin geliştirilmesinde Bilgi Teknolojisi araçlarının faydası olduğunu düşündükleri, okuma-anlama becerisi için bu yüzdenin %80 olarak belirtildiği, konuşma ve yazma becerileri için ise olumlu görüşlerin %40'lara düştüğü gözlemlenmiştir.

TABLO 25: Öğretmenlerin Yabancı Dil Derslerinde Bilgi Teknolojisi Araçlarını Kullanımıyla Öğrencilerin Dersteki Durumları Hakkındaki Görüşleri

Öğrencilerin derslerdeki durumu	N	%
Etkin/İlgili	5	100
Pasif/İlgisiz	-	-
Toplam	5	100

Öğretmenlerin tümü (%100), bu araçların kullanıldığı derslerde öğretmenin rolünü yönlendirici ve danışman olarak belirtmiştir.

TABLO 26: Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanıldığı Derslerdeki Durumlarıyla İlgili Görüşlerinin Dağılımı

Öğretmenin dersteki durumu	N	%
Etkin	-	-
Pasif	-	-
Yönlendirici ve danışman	5	100
Toplam	5	100

Öğretmenlerin tümü (%100) araçların kullanımı ile beraber, öğretmenlerin konularının değiştiğini, derslerde yönlendirici ya da danışman haline geldiklerini belirtmişlerdir.

TABLO 27: Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanımının Öğrencilere Önerilmesiyle İlgili Görüşlerinin Dağılımı

Araçlar öneriliyor mu?	N	%
Evet	5	100
Hayır	-	-
Fikrim yok	-	-
Toplam	5	100

Öğretmenlerin tümü (%100), öğrencilerine dersle ilgili çalışmalarında ve ödev hazırlarken bu araçları kullanmalarını önermektedir.

TABLO 28: Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Araçları Kullanılan ve Kullanılmayan Yabancı Dil Derslerini Karşılaştırmalarına İlişkin Dağılım

Araçlarla öğrenim	N	%
Daha kolaydır	5	100
Daha zordur	-	-
Aynıdır	-	-
Toplam	5	100

Tablo 28’te, Bilgi Teknolojisi araçlarının öğrenmeyi hızlandırıcı rolü incelenmiş, analiz sonucu, öğretmenlerin tümü (%100) öğretilmesi istenilen konuların öğrenciler tarafından daha kolay öğrenildiği konusunda görüş birliğine varmışlardır.

TABLO 29: Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi Konusundaki Önerilerinin Dağılımı

Görüşler	N	%
Olumlu Görüşler	1	20
Olumsuz Görüşler	-	-
Görüş belirtmeyenler	4	80
Toplam	5	100

Anket sonunda yer alan öneriler bölümünde katılımcıların %20 si (bir kişi) olumlu olarak görüş bildirmiş, diğer katılımcılar herhangi bir görüş bildirmemişlerdir.

5.2.1 Yorum

Öğretmen anketinin sonuçlarına göre, tüm öğretmenlerin mesleklerinde tecrübeli oldukları gözlenmiştir. Anketler incelendiğinde, öncelikle Bilgi Teknolojisi konusunda öğretmenlerin yeterli eğitim almadıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin bir kısmının Bilgi Teknolojisi konusunda sadece 21 saat eğitim gördüğü belirlenmiştir. Bu süre, bu konuda yeterli bilgi sahibi olabilmek için çok yetersizdir. Öğretmenlerin bu teknolojiden daha verimli bir biçimde yararlanabilmeleri için bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmaları, bu teknolojinin sunduğu olanaklardan ders öncesi ve ders sırasında sistemli olarak yararlanmaları gereklidir. Bu teknolojiden en doğru şekilde yararlanmalarının nasıl olması gerektiğinin bilincinde olmalıdırlar, bu da ancak eğitimle sağlanabilir. Bilgi Teknolojisi yabancı dil eğitiminde birçok yenilikler sunmaktadır. Yabancı dil öğretimi için hazırlanan yazılımlar, bilinçli bir şekilde uygulandığında ve belirlenen ders hedeflerine uygun yazılımlar seçildiğinde dil öğretiminde oldukça başarılı sonuçlar elde edilebilmekte, ancak öğretmenlerin bu teknolojiden nasıl yararlanılacağı konusunda öğrencileri yönlendirmesi gerekmektedir. Öğretmenler yazılımların 4 temel becerinin kazandırılması konusunda farklı görüşlere sahiptirler. Bu konuda da öğretmenin bilgisine, tecrübesine ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmen bu teknolojileri kullanırken dersinin hedeflerine uygun bir şekilde öğrencilerini yönlendirmeli, dersinin amacına uygun yazılımlar kullanılmalıdır. Ankete verilen cevaplara göre öğretmenlerin bir kısmının derslere girerken hazırlık yapmadıkları belirlenmiştir. Oysa ki daha verimli bir öğretim için öğretmenlerin derslere girmeden önce bir ön hazırlık yapmaları gereklidir. Anketin uygulandığı okulda Bilgi

Teknolojisi araçlarının öğrencilerin kullanımına açık olduğu belirlenmiştir. Buna göre öğretmenler ödev verirken de öğrencilerinin bu araçlardan yararlanmalarını sağlamaktadırlar, böylelikle öğrenciler yabancı dillerini sınıf dışında da geliştirebilmektedirler. Yine anket sonuçlarına göre, bu teknolojinin kullanıldığı derslerde konuların öğrenciler tarafından daha kolay öğrenildiği belirtilmiştir (bkz. tablo 28 ve tablo 41). Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı konusunda görüşleri genel olarak olumludur, Bilgi Teknolojisi ile yapılan yabancı dil derslerinin pilot uygulamalar olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu araçların kullanımında bazı eksiklerin olması doğal karşılanabilir. Bu araçların kullanımları yaygınlaştıkça, öğretmen ve öğrenciler için çok daha yararlı olacaklardır.

5.3 Öğrenci Anketleri

Bu bölümde Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi ilköğretim öğrencilerine uygulanan anketlerden toplanılan verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Ankete 60 öğrenci katılmıştır.

TABLO 30: Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş grupları	N	%
7-12	-	-
12-19	60	100
Diğer	-	-
Toplam	60	100

Ankete, 12-19 yaş grubu arasında 60 öğrenci katılmıştır.

TABLO 31: Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Okullara Göre Dağılımı

Öğrenim görülen okul	N	%
Kolej	-	-
Anadolu Lisesi	60	100
Diğer	-	-
Toplam	60	100

Öğrencilerin tümü (%100) Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi öğrencileridir.

TABLO 32: Bilgisayar Kullanıcısı Öğrencilerin Dağılımı

Bilgisayar kullanıcıları	N	%
Evet	42	70
Hayır	18	30
Toplam	60	100

Katılımcıların %70 i kendilerini bilgisayar kullanıcısı olarak tanımlamışlar, %30'u ise bilgisayar kullanıcısı olmadıklarını belirtmişlerdir.

TABLO 33: Öğrencilerin Bilgisayar Kullanım Tecrübelerine Göre Dağılımı

Bilgisayar deneyimi	N	%
1 yıldır	13	21.7
2 yıldır	13	21.7
3 yıl ve üstü	16	26.7
Hiç yok	18	30.0
Toplam	60	100

Bilgisayar kullanıcısı olan öğrencilerin (%70), bilgisayar kullanımı tecrübelerinin farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin %26.7 sinin 3 yıl ya da daha fazla süredir, %21.7'sinin 2 yıldır, yine %21.7'sinin 1 yıldır bilgisayar kullanıcısı oldukları belirlenmiştir.

TABLO 34: Öğrencilerin “Okul Dışı CD-ROM Kullanıyor musunuz?”

Sorusuna Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Okul dışında da CD-ROM lar kullanılmaktadır	N	%
Evet	18	30
Hayır	42	70
Toplam	60	100

Öğrencilerin %30’ u okul dışında da yabancı dil öğretimine yönelik CD-ROM’lardan yararlanmaktadır. Diğer öğrenciler ise (%70) okul dışında CD-ROM’lardan yararlanmadıklarını belirtmişlerdir.

TABLO 35: Öğrencilerin Öğrenmekte Oldukları Yabancı Dile Göre Dağılımı*

Öğrenilen yabancı dil	N	100
İngilizce	60	100
Fransızca	16	26.7
Almanca	42	70
Diğer	2	3.3

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin tümü İngilizce öğrenmekte, İngilizce'nin yanında %26.7' si Fransızca, %70'i Almanca dersleri almakta, %3.3'ü de (ankette iki kişi tarafından İspanyolca olarak cevaplandırılmış) bu diller dışında yabancı diller de öğrenmektedir.

TABLO 36: Öğrencilerin Haftalık Yabancı Dil Ders Saatlerini Gösteren Dağılım

Görülen yabancı dil derslerinin haftalık süresi	N	%
5-10 saat	60	100
10-15 saat	-	-
15-20 saat	-	-
20 ve daha çok	-	-
Toplam	60	100

Öğrencilerin tamamı haftada 5-10 saat arasında yabancı dil dersi görmektedir.

TABLO 37: Derslerde Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanımını Gösteren Dağılım*

Derslerde kullanılan araçlar	Eğitim Yazılımları		CD-ROM'lar		İnternet		Çoklu Ortam		Hiçbiri		Diğer	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	42	70	21	35	4	6.7	9	15	6	10	-	-

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin %70'i yabancı dil derslerinde eğitim yazılımlarının, %35 i CD-ROM'ların, %15'inin Çoklu Ortam destekli PC'lerin, %4'ünün İnternet'in kullanıldığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %10'u (6 kişi) derslerinde hiçbir Bilgi Teknolojisi aracının kullanmadığını belirtmişlerdir.

TABLO 38: Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanım Sıklığını Araçlara Göre Gösteren Dağılım*

	Eğitim Yazılımları		CD-ROM		Çoklu Ortam		İnternet	
	N	%	N	%	n	%	n	%
Hergün	8	13.3	2	3.3	7	11.7	-	-
Haftada 2-3 kez	21	35	2	3.3	-	-	-	-
Haftada bir	9	15	1	1.7	3	5	-	-
Ayda 2-3 kez	1	1.7	1	1.7	1	1.7	-	-
Ayda bir	9	15	17	28.3	4	6.7	4	6.7
Kullanılmamaktadır	12	20	37	61.7	45	75	56	93.3

* Bu soruda birden fazla seçenek işaretlenebildiğinden, her şık için frekans ve yüzdeler kendi içinde değerlendirilmiştir.

Ankete verilen cevaplara göre, öğrencilerin %13.3'ü hergün, %35'i haftada 2-3 kez, %15'i haftada bir, %1.7'si ayda 2-3 kez, %15'i ayda bir eğitim yazılımlarının

yabancı dil derslerinde kullanıldığını, %20'si ise bu araçların kullanılmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %3.3'ü hergün, yine %3.3'ü haftada 2-3 kez, %1.7'si haftada bir, %1.7'si ayda 2-3 kez, %28.3'ü ayda bir CD-ROM'ların yabancı dil derslerinde kullanıldığını, %61.7'si ise bu araçların yabancı dil derslerinde kullanılmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %11.7'si hergün, %5'i haftada bir, %1.7'si ayda 2-3 kez, %6.7'si ayda bir yabancı dil derslerinde çoklu ortam destekli PC'lerin kullanıldığını, %75'i ise bu araçların yabancı dil derslerinde kullanılmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %6.7'si'ü İnternet'in yabancı dil derslerinde ayda bir kullanıldığını, %93.3'ü ise kullanılmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin verdikleri cevaplara göre, derslerde haftada 2-3 kez (%35.0) Eğitim yazılımları kullanılmakta, CD-ROM'lar ise ayda bir kez kullanılmaktadır (%28.3). Çoklu ortam destekli PC'lerin kullanımı konusunda yanıtlar arasında tutarlılık olmamakla beraber, öğrencilerin %75'i bu araçların kullanılmadığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde İnternet kullanımı da gözlemlenmemiştir.

Öğrencilerin ankete verdiği cevaplardan bu araçların yabancı dil derslerinde düzenli olarak kullanılmadığı sonucunu çıkarabiliriz.

TABLO 39: Bilgi Teknolojisi Araçlarının Kullanıldığı Derslerin İşlenişine İlişkin Görüşleri Gösteren Dağılım

Araçların kullanıldığı dersler	N	%
Sıkıcıdır	1	1.7
Zevkli geçmektedir	51	85
Diğer derslerden pek farklı değildir	8	13.3
Toplam	60	100

Bilgisayar kullanımının yer aldığı dersler, öğrencilerin büyük kısmına (%85.0) göre zevkli geçmektedir. Bu soruya sadece 1 öğrenci “sıkıcıdır” şeklinde yanıt vermiş, 8 öğrencide (%13.3) bu derslerin diğerlerinden farklı olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir.

TABLO 40: Bilgi Teknolojisi Araçlarının Yabancı Dil Öğrenimine Katkılarına

İlişkin Görüşleri Gösteren Dağılım

Araçların dil öğrenimine katkısı	N	%
Olumludur	58	96.7
Olumsuz	2	3.3
Toplam	60	100

Bilgisayarın dil öğretimine katkısı katılımcıların %96.7 gibi büyük çoğunluğunun fikrine göre olumludur. Öğrencilerin %2'si ise olumsuz görüş belirtmişlerdir. Bir önceki soruya verilen cevaplar ile karşılaştırıldığında, önceki soruda “bilgisayar kullanılan bir dersin kullanılmayan derse göre farklı olmadığını” düşünen öğrenciler bile bu soruda bilgisayar kullanımının olumlu olduğunu belirtmişlerdir.

5.3.1 Yorum

Öğrencilere uygulanan ankette elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin çoğunluğunun bilgisayar kullanıcısı olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin bilgisayar kullanıcısı olmaları, yabancı dil öğretiminde bu teknolojiden yararlanma konusunda kolaylık sağlamaktadır. Okul dışında yabancı dil eğitimi konusunda hazırlanmış CD-ROM'lardan yararlanan öğrencilerin bulunması bu teknolojiye öğrencilerin ilgi duyduklarını göstermektedir. Öğrenciler yabancı dil derslerinde Bilgi Teknolojisi'nin kullanılması konusunda olumlu görüşlere sahiptirler. Bu konuda yaptıkları

yorumlarda bilgisayarın öğrenimlerini zevkli hale getirdiğini, telaffuzlarını geliştirdiğini, oyunlarla öğrenilebildiklerini ve derslerinde daha fazla kullanılmasını istediklerini belirtmişlerdir. Anket sonuçlarına göre Bilgi Teknolojisi araçlarının yabancı derslerinde kullanımı sistemli değildir, bu araçlarının kullanım sıklığı konusunda öğrencilerin cevapları tutarsızlıklar göstermektedir. Anket sonuçlarına göre, öğrenciler de öğretmenler gibi, yabancı dil derslerinde daha çok eğitim yazılımlarının kullanıldığını belirtmişlerdir.

6. BÖLÜM

Sonuç

6.1 Genel Değerlendirme

Sürekli ilerleyen teknoloji, günümüzde mevcut dil öğretim yöntemlerinin dil öğretiminde yetersiz kaldığını göstermektedir. Geleneksel olarak adlandırabileceğimiz dil öğretim yöntemleri “öğrenen” değil “bilen” bireyler yaratmaktadır. (SEBİT <http://www.sebit.com.tr>). Bireylerin öncelikle öğrenmeyi öğrenmesi gereklidir. Ezbere dayalı, nedeninin, nasılının araştırılmadığı bilgiler unutulmaya mahkumdur. Bilgisayar ve buna bağlı olarak bilgi teknolojileri ve yeni teknolojiler sayesinde, bireylerin hizmetine engin bilgiler sunulmaktadır. Ders kitabı artık ana kaynak olmaktan çıkmakta, zamana ve yere bağımlı öğretim ve öğrenim biçim değiştirmekte, öğretim-öğrenim, görsel, işitsel, yazılı çok çeşitli kaynakların bulunduğu sanal eğitim ortamlarında gerçekleşebilmektedir. Artık öğrencilerin gereksinimleri, öğrenme tarzları da değişmektedir. Her şeyi öğretmenden bekleyen, pasif olarak öğrenen öğrenci yeni teknolojilerin ona sunduğu olanaklar doğrultusunda yerini, öğrenmede etkin olan, kendi öğrenme sorumluluğunu alan, araştırmacı ve bilgiyi keşfeden bir öğrenciye bırakmaktadır (Duman, 1998: 3).

Bu araştırmada, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Teknolojisi'nin genel özellikleri, Bilgi Teknolojisi araçları ve bu araçların yabancı dil öğretiminde kullanımı ve katkıları tanıtılmıştır. Bu katkıları şu şekilde sıralayabiliriz:

Çağımızda yaşam tarzımızı, düşünme biçimimizi, alışkanlıklarımızı değiştiren bilgisayarlar, eğitim alanında da büyük yenilikler getirmiştir. Hazırlanan dil öğretim yazılımları, kitap, ses kaseti ya da videodan oluşan mevcut dil öğretim sistemlerinde bulunan özellikleri kendinde toplamakla kalmayıp, benzetim, etkileşim gibi yeni tekniklerle de dil öğretim/öğrenimini zevkli ve çağdaş bir hale getirmektedirler. Bu yazılımlar her yaştan, her seviyeden kişiye hitap etmektedirler.

Bilgi Teknolojisinde yer alan çoklu ortam özellikleri; videolar, sabit ve hareketli resimler, canlandırmalar, benzetim ortamları, işitsel öğeler, etkileşim, dil öğretiminde öğrencinin güdülenmesini artırmakta, öğrencileri dersin bir parçası durumuna getirmekte ve öğretmene yeni roller vermektedir. Öğretmen öğrenmede öğrenciye yardımcı olan, yazılımda yer almayan ya da fazla değinilmemiş bilgileri anlatan bir kişi konumundadır. Çoklu ortam özelliklerini taşıyan yazılımlarda öğrenciler konuları, görerek, duyarak ve kendileri yönlendirerek öğrenmektedirler.

Önceki araştırmaların sonuçları, öğrencilerin etkileşimli ortamlarda daha iyi öğrendiklerini göstermektedir.

TABLO 41: Öğrenme Yöntemleri ve Kavrama Oranları

Yöntem	Kavrama yüzdesi
Okuma	10
Dinleme	20
Bir resme bakma	30
Film izlemek	50
Bir sunuşu izlemek	50
Gösteri izlemek	50
Tartışmaya katılmak	70
Konuşma yapmak	70
Dramatik unsurlar katarak sunuş yapmak	90
Gerçek bir olayı simüle etmek	90
Etkileşimli çoklu ortam	90
Bir projeyi hayata geçirmek	90

(SEBİT – <http://www.sebit.com.tr>)

Etkileşimli çoklu ortamda yer alan bilgilerin yardımcı metin şeklinde sunumu, gezinti (navigation) sistemi, kullanıcıyla yazılım arasında etkileşimli bir ilişki oluşturur. Bu ortamda yer alan resimler, canlandırmalar, fotoğraflar, videolar ve ses, öğrencinin ilgisini kağıt üzerindeki bilgiler ve resimlerden çok daha fazla çekmektedir. Ses, resim ve yazının bir arada kullanımı, dinleme-anlama ve okuma-anlama çalışmalarının yapabilmesine olanak sağlar.

Çoklu ortamın özellikleri kullanılarak hazırlanmış yazılımlarda oyunlara yer verilmesi, öğrencinin güdülenmesini arttırmakta ve bilgilerin öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Eğitim yazılımlarında yer alabilen birçok dildeki açıklamalar, dil öğretimini kolaylaştıran başka bir özelliktir. Öğrenci zorluk çektiği konularda, anadilinde yardım alabilmekte ve sesin kaydedilebilme özelliği ile telaffuzunu geliştirebilmektedir. Yazılımlarda yer alan videolarla da o dilin konuşulduğu ülke kültürü hakkında bilgiler verilebilmektedir. Dil öğretimi için hazırlanan yazılımların öğretim/öğrenimin amacına uygun olarak seçilmesi gereklidir.

Ezbere, zaman ve yere bağımlı geleneksel yöntemin aksine öğrenmede bilgiye ulaşamama sorununu ortadan kaldıran Bilgi Teknolojisi öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. İnternet ve buna bağlı olarak, E-Posta, tartışma grupları, WWW (World Wide Web), elektronik kütüphaneler, dosya transferleri, bilgiye ulaşmayı sağlayan arama motorları, dil öğretim-öğreniminde bilgiyle öğrenci arasındaki sınırları ortadan kaldırmaktadır. Bilgi Teknolojisi, öğrenciye, bilgi kaynağını, öğrenim ortamını, hızını ve şeklini seçebilme özgürlüğü getirmektedir. Bilgi Teknolojisi sayesinde, geçmiş yıllarda insanların hayal bile edemeyeceği birçok şey gerçekleşebilmektedir. Öğrenilen dilin konuşulduğu ülkeye gidemeyen öğrenci ya da öğretmen, evden, iş yerinden, okuldan, ya da taşınabilir bilgisayarlarla bulunulan herhangi bir yerden, İnternet sayesinde o ülkeyle ilgili her konuda bilgi edinebilmektedir. E-Posta, tartışma grupları, IRC ile o ülkedeki ya da dünyanın dört bir yanından o dili konuşan çeşitli kişilerle sohbet edebilmekte, ulaşılması çok zor olan kaynaklara elektronik kütüphaneler ya da arama motorları aracılığıyla ulaşabilmektedir.

Türkiye’de Bilgi Teknolojisi konusunda Milli Eğitim Bakanlığı, bir takım projeler hazırlamıştır. Eğitimi ve yabancı dil eğitimini çağdaşlaştırmayı hedefleyen bu projelerin pilot uygulamalarına başlanmıştır. Bu pilot uygulamaların yapıldığı okullardan Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesinde uygulanan anketlerin değerlendirilmesiyle aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır :

Bilgi Teknolojisi’nin yabancı dil öğretiminde kullanımı konusunda yapılan ankette, öğretmenlerin çoğunluğunun 2 haftadan fazla bir süre okullarında bu konuda eğitim aldığı saptanmıştır.

Öğretmen ve öğrencilerin, İnternet, çoklu ortam, CD-ROM’lar gibi Bilgi Teknolojisi araçlarını kullanma imkanına sahip olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin, Bilgi Teknolojisi araçları arasından yoğun olarak eğitim yazılımlarını kullandıkları, bu araçların kullanım sıklığı, derslerde kullanım süreleri ve kullanım amaçlarının ise öğretmenden öğretmene değiştiği belirlenmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde, okullarında bulunan İngilizce eğitim yazılımlarının her seviyeye uygun olmadığı bu nedenle öğretmenlerin bu yazılımları her sınıfta uygulayamadıkları belirlenmiştir.

Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi araçlarını daha çok, dersin sunumunda ve öğretilen konuyla ilgili alıştırmaya yapmak, dersin kalıcılığını sağlamak, dersi eğlenceli kılmak amacıyla kullandıkları belirlenmiştir.

Öğretmenler bu araçların yabancı dil öğretiminde kullanımıyla dört temel beceriden dinleme anlama ve okuma anlama becerilerinin diğer becerilere oranla daha çok geliştirilebileceğini belirtmişlerdir.

Öğretmenler bu araçların kullanıldığı derslerdeki rollerini yönlendirici ve danışman olarak belirlemişlerdir.

Öğretmenlerin Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil derslerinde kullanımı ve öğrencilerin bu teknolojiyle işlenen derslerdeki durumları ve konuların kavranması ile ilgili görüşleri genel olarak olumludur.

Öğrencilerin çoğunluğunun bilgisayar kullanıcısı olduğu saptanmıştır. Öğrenciler, derslerinde daha çok eğitim yazılımlarının kullanıldığını belirtmişlerdir.

Öğrenciler arasında, ders dışında da yabancı dil öğretimi için hazırlanmış CD-ROM'ları kullananların bulunduğu gözlenmiştir.

Öğrencilere göre, Bilgi Teknolojisi araçlarıyla yapılan dersler ilgi çekicidir. Öğrenciler anketin sonunda bu teknolojinin yabancı dil öğretimine katkıları ile ilgili sorularda:

- bu araçlarla öğrenmenin zevkli olduğunu
- bu araçların telaffuzlarını geliştirdiğini
- bu araçların ilgilerini çektiğini
- ders dışında da bu teknolojiden yararlandıklarını ve eğitim yazılımlarının derslerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

Görülüyor ki, bu araçlar derslerde kullanıldığında öğrencilerin motivasyonu artmakta, öğretilen bilgilerin kavranması daha kolay olmaktadır.

Bu şekilde ulaştığımız noktada Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanılmasının yararları şu şekilde belirlenebilir:

- Görsel öğretim yöntemleri öğrenmeyi zevkli bir hale getirir.
- Öğrenciler, sınıf içindeki ortalamanın dengeli olmadığı durumlarda, bu şekilde bir çalışmayla, kendisinden yavaş ya da hızlı öğrenen öğrenciler olmadan, kendi hızlarına göre bir çalışma yapabilirler.
- Ders sonrasında verilen testlerle ölçme ve değerlendirme yapılabilir.

- Öğrencinin, bilgisayar kullanırken zorluk çekmeyeceği bir ortam yaratılmıştır.
- Bilgi Teknolojisinde yer alan bilgiler çok çeşitli ve ayrıntılıdır.
- Uygulamaları ders öncesi takip etmek derse hazırlanırken ne çalışacağını bilemeyen öğrenciye uygun bir çalışma şeması hazırlamakta ve derse iyi bir hazırlık yapabilmesini sağlamaktadır.
- Uygulamaları ders sonrası takip etmek, derste öğrenilenlerin tekrarını ve kalıcı olmasını sağlamaktadır.
- Ders dışı ödevler hazırlanırken, kaynak taraması daha kolay ve güncel kaynaklardan yapılabilmektedir.
- Eğitim zamanı kısaltmakta, kalıcılık artmaktadır.
- Bu uygulamaları öğrenci istediği yerde kullanabilir. Örneğin, evinde.
- Öğrenci bu uygulamaları istediği zaman kullanabilir. Bu zaman yetersizliği nedeniyle kütüphanelere, dersanelere ve benzeri yerlere gidemeyenlere, bir yandan eğitim görüp bir yandan çalışanlara büyük kolaylık sağlamaktadır.

6.2 Öneriler

Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir:

Bilgi Teknolojisi öğretim ve öğrenimde bilgiye ulaşmada bir araç durumundadır. Bu teknolojiden en doğru şekilde yararlanabilmek için öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bütün öğretmenlerin, bilgisayar kullanmayı bilmesi ve İnternet'ten yararlanması gereklidir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin Bilgi Teknolojisi'ni nasıl kullanması, bu teknolojiden nasıl en doğru şekilde yararlanılması gerektiğini bilmesi

gereklidir. Bu nedenle bu teknolojinin yabancı dil öğretiminde kullanımı konusunda, öğretmen ve öğrencilere yönelik eğitim programları oluşturulmalıdır. Öğretmen ve öğrencilerin öğretim ve öğrenimde alışkanlıkları değiştirilmelidir. Yabancı dil öğretiminde bu teknolojinin örgün ve yaygın eğitimde daha fazla kullanımı sağlanmalıdır.

Bu teknolojilerin yabancı dil öğretiminde kullanımı konusunda mevcut dil eğitim programları gözden geçirilmeli, yeni eğitim programları oluşturulmalıdır. Bu tür çalışmalar içerisinde Bilgi Teknolojisi uzmanları kadar eğitimciler, akademisyenler ve bu çalışmalardan doğrudan etkilenecek olan öğrenciler de yer almalıdır.

Mevcut dil öğretimi için hazırlanmış eğitim yazılımları geliştirilmeli, okullarda bilgisayar laboratuvarları oluşturulmalı, bu laboratuvarlarda görev alacak kişiler yetiştirilmelidir.

Bilgi Teknolojilerinin yabancı dil eğitimde kullanımı konusunda standartlar tam anlamıyla oluşturulmamıştır. Çeşitli yaklaşımlar ve bunların yabancı dil öğretimine katkıları incelenmiş olsa da, incelenmemiş birçok farklı yöntemin, kaynağın, yazılımın öğrencilerin kullanımında ve ulaşabileceği noktalarda olduğu düşünülerek, Bilgi Teknolojisi bileşenlerinin öğrenmede kolaylık sağlayabileceği gibi öğrenimi zorlaştırabileceği, hatta öğrenciyi yanlış yönlendirebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Bu konu ile ilgili gelecek çalışmalarda, farklı yaklaşımlar uygulanarak öğrencinin yaşayabileceği sıkıntılar (çok fazla kontrol altında tutulmak, çok fazla bilgi içerisinde yolunu kaybetmek ya da bu bilgilere çok kısa sürede kontrolsüz bir şekilde ulaşmanın yaratacağı bilişsel yorgunluk, demotivasyon gibi) araştırılmalıdır.

Belli bir temele ve amaca dayanan araştırmalar yapılmalıdır. Bilginin nasıl verileceği, ne kadar verileceği, hangi sürede verileceği, hangi aşamalarda ne tür kaynaklardan yararlanılabileceği saptanmalı ve ulaşılan sonuçlar eğitsel teknikler ile desteklenmelidir. Bu tür eğitimde ideal sınıf ortamının kaç kişiden oluşması gerektiği saptanmalıdır. Benzer şekilde, ideal sınıf ortamında hangi araçların bulunması gerektiği saptanarak, okullarda bu tür araçların hangi koşullarla öğrencilerin kullanımına açık olması gerektiği araştırılmalıdır...

Bu tür eğitimlerin maliyetlerinin yüksek olacağı, geleneksel öğretime oranla hem öğrenci hem de öğretmen için daha fazla çalıştırma gerektirebileceği, varolan tekniklerin istenilen konunun, istenilen şekilde sunumuna her zaman olanak sağlayamayacağı gibi sorunlar araştırılmalı ve bu dezavantajlar mümkün olduğunca kabul edilebilir sınırlara çekilebilmelidir. Bilgi Teknolojisi'nin genellikle birebir - kaynağın tek, kaynağı kullananların tek olduğu- yaklaşımlarda (yabancı dil eğitimi için hazırlanmış CD-ROM'lar gibi) daha yoğun olarak kullanılması (CALL- Computer Assisted Language Learning / Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi gibi), sınıf içi -kaynağın tek, kaynağı kullananların çok olduğu- kullanımlarda uygulanabilecek yöntemlerin kısıtlı olmasına yol açmaktadır. Bu nedenle bu teknolojilerin sınıf içinde de daha etkili kullanım yöntemleri araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akkoyunlu, B., 1993, "Bilgi Teknolojisi ve Eğitim", **Bilgi Teknolojileri Seminer Notları**, s.1-13.

Alkan, Cevat, **Eğitim Teknolojisi**. Atilla Kitabevi, Ankara, 1995

Alkan, Cevat, **Eğitim Teknolojisi**, Anı, Ankara, 1997.

Anderson, J., 1988, "Apprentissage des Langues et Ordinateur", **Le Français Dans Le Monde**, s. 6-19.

Austin, R., Mendlick, F., 1993, "E-Mail in Modern Language Development", **ReCALL**, S. 9, Nov. 1993, s. 19-23.

Berchaud, M., 1996, "Enseignant, Autoformation et Multimedia", **Le Français dans le Monde**, S. 281, s.60-62.

Blamire, R., 1997, "Linguanet, un Centre de Langues Virtuel", **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.162-164.

Bush M., 1988, "De L'E.A.O. à L'E.A.V.O. des Langues Etrangères à l'Ecole de l'Air Américaine", **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.167-168.

Chevalier, Y., Derville, B., Perrin, D., 1997, "Vers une Conceptualisation des Apprentissages Assistés?", **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.132-137

Courter, G., Marquis, A., (1998). **Bilgisayar Öğretim Kılavuzu**. (çev. C.Akın). İstanbul: Alfa Basın Yayın Dağıtım.

Cupertino, "Öğrenmeyi Öğretin", **Milliyet gazetesi**, 4-12-1998, s.7.

Çağıltay, Kürşat., **İnternet**, Metu Press, Ankara, 1997.

De Marguerie, **Des Medias Dans Le Cours de Langue**. Clé International, 1981

Demirel, Özcan, **Eğitim Terimleri Sözlüğü**, Ankara 1987.

- Demirel, Özcan, **İlkeler Yöntemler Teknikler**, Usem Yayınları, Ankara1993.
- Demirel, Özcan, et.al., **Eğitim Teknolojisi Ders Notları**, Ankara, 1994.
- Demirel, Özcan, **Genel Öğretim Yöntemleri**, Usem Yayınları, Ankara1996.
- Develotte C., 1997 ,“Lecture et cyberlecture”, **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.94-104.
- Dieuzeide, Henri, **Les Nouvelles Technologies**, Nathan, Paris,1994.
- Duman, A., 1998, “İnternet, Öğrenme, Eğitim ve Türkiye”, **Cumhuriyet Bilim ve Teknik Dergisi**, sayı 613.
- Espinasse, C., 1997, “D’une Pédagogie en Réseau à l’Utilisation des Réseaux Électroniques”, **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.159-161..
- Furstenberg, G., 1988, “Quand une Pédagogie Rencontre une Technologie”, **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.158-166.
- Furstenberg, G., 1997, “ Scénarios d’Exploitation Pédagogique”, **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.64-65
- Goonac’h, D., **Théories d’apprentissage et Acquisition d’une Langue Etrangere**. Crédif/Hatier, 1987
- Hill, B., **Developments in Interactive Video**. Lochee, 1987.
- Ingraham, B., Emery,C., **France Interactive: A Hypermedia Approach to Language Teaching**, ETTI 1992
- Kıvırcık, C. (Ed.), 1998, “İnternet’e Başlarken”, **AdNet İnternet Dergisi**, Sayı 21, s.60-61.
- Labelle, F., 1988, “Micro Ordinateur: Pour un Enseignement Interactif”, **Le Français Dans Le Monde**, Özel Sayı, s.110-111
- Lancien, Thierry, **Le Multimédia**, **Clé International**, 1998.

- Lancien, Thierry, *Technique de Classe*, **Clé International**, 1986
- Laufer, R., Scavetta, D., **Que sais-je?**, Puf, Paris, 1995.
- Laurillard, 1995, “Multimedia and the changing experience of the learner”, **British Journal of Educational Technology**, C. 26, S.3, s.179-189.
- Leslé, F., Macarez,N., **Le Multimédia**, Puf, Paris, 1998.
- Magnin, M., 1997, “E-Mail et La Classe Française de Composition”, **Journal De Donguei**, Temmuz, S.3
- Malandain, J., 1996, “Une Leçon De Français Avec Des Jeux Electronique”, **Le Français Dans Le Monde**, S.284, s. 63-65.
- Mangenot F., 1996, “Ordinateur Et Communication”, **Le Français Dans Le Monde**, S. 266, s.65-69.
- Mathieson, A.B. 1993, “Electronic Communication Media and Second Language Learning”, **On-CALL**, , C. 7, S. 3, s.15-20.
- Milli Eğitim Bakanlığı, 1998 **Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı**, Ankara, 1998
- Milli Eğitim Bakanlığı, 1999 **Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı**, Ankara, 1999
- Monet, Dominique, **Le Multimédia**, Flammarion, 1998.
- Moreau B., Maryse Q. , 1997, “Enseignement à Distance Champs d’Expérimentation et Perspectives”, **Le Français Dans le Monde**, Özel Sayı, s.144-149.
- NCET ,“Multimedia Authoring for Schools”, **NCET Information Sheet**, July 1996.
- NCET , “CD-ROM Company Disc Read Only Memory”, **NCET Information Sheet**, Jan. 1997.
- NCET , “Electronic Communications”, **NCET Information Sheet**, Jan. 1998.
- Oudart, P., 1996, “Langue Français Et Multimedia”, **Le Français Dans Le Monde**, S. 281, s.36-37

Özçağlayan, Mehmet, **Yeni İletişim Teknolojileri ve Değişim**, Alfa, İstanbul,1998.

Picciotto Michael, **Making the most of Satellites and Interactive Video**, CiLT, 1991

Pothier, M., 1997, “ **Hypermédia et Autonomie**”, **Le Français dans le Monde**, Özel Sayı, s.85-93.

Sarıhan, Tan, **Herkes İçin İnternet**, Desnet, İstanbul, 1998

Tüzel, T., (Ed.), 1997, “Yabancı Dil Eğitim Programları”, **CHIP Bilgisayar Kültürü Dergisi**, S.5, s.54-66.

ÖZET

Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Araştırmada, Bilgi Teknolojisi bileşenleri olarak, Bilgisayar, çoklu ortam, CD-ROM'lar, yabancı dil eğitimi için hazırlanan yazılımlar, İnternet ele alınmış ve bu bileşenlerin yabancı dil öğretimine katkıları tartışılmıştır. Fransızca'nın Yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan yazılımlardan birkaç örnek incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bu amaçla, yabancı dil eğitimi yazılımlarının teknik ve eğitsel içerik açısından incelenebilmesi ve değerlendirilebilmesini sağlayan bir form geliştirilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitimi çağdaştırmayı ve Bilgi Teknolojisi olanaklarının yaygın kullanımını hedefleyen projeler yürütülmektedir. Bu projelerden "Yabancı Dil Eğitimi Geliştirme Projesi" çerçevesinde pilot okul olan Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesinde, geliştirilen "Yabancı Dil Eğitiminde Bilgi Teknolojisi'nin Kullanımı" anketi İngilizce öğretmenleri ve 60 öğrenci üzerinde uygulanmıştır.

Yabancı dil öğretiminin doğru, hızlı ve kalıcı olmasında Bilgi Teknolojisi kaynaklarının hangilerinin nasıl ve hangi aşamalarda kullanıldığı ve kullanılabileceği araştırılmış, varolan teknolojiler incelenmiştir.

Bilgi Teknolojisi bileşenleri ve bunların yabancı dil öğretiminde kullanımının araştırılmasının, ileride yapılacak çalışmalara kaynak olması amaçlanmış ve bu çalışmalarının hangi konularda olabileceğine ilişkin önerilere araştırmada yer verilmiştir.

ABSTRACT

The purpose of the study is to explore the use of Information Technology in Foreign Language Teaching. Information Technology components, Computers, Multimedia, CD-ROMs, Foreign Language Teaching software and Internet are taken into account and positive affect of these components to Language Teaching is studied. Various software developed for French Teaching are evaluated. In order to do that, a form which can ease the technical and pedagogic evaluation of the product is developed.

Ministry of Education (M.E.) carries out projects that aim to modernize the current education system and to enforce widespread use of Information Technology features. A questionnaire, "Use of Information Technology in Foreign Language Teaching" is developed and applied to English language teachers and 60 students of "Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi", which is selected as a pilot high school for M.E.'s "Improvement of Foreign Language Teaching" project.

This study explores the features of Information Technology components, which components of Information Technology can be used and at which steps they can be used in order to achieve a right, fast and a durable foreign language education.

In order to help further studies in this topic, this study aims to prepare a background where Information Technology components and their use in Foreign Language teaching are explored. The document includes suggestions for subjects of interest for further research in this topic.

RESUME

Explorer l'utilisation de la technologie de l'information dans l'enseignement de langue étrangère constitue le sujet de l'étude. Les ordinateurs, le multimédia, les CD-ROMS, le logiciel d'enseignement de langue étrangère et l'Internet en tant que composants de technologie de l'information sont pris en considération et l'influence positive de ces composants à l'enseignement des langues étrangères est étudié. Le divers logiciel développé pour l'enseignement du français comme langue étrangère est évalué. Dans ce but, une forme qui peut assurer la recherche technique et pédagogique des logiciels d'enseignement de langue étrangère est développée.

Le Ministère de l'Education Nationale met des projets à exécution qui visent à moderniser le système éducatif actuel et à imposer l'utilisation répandue des dispositifs de technologie de l'information. Un questionnaire, " utilisation de technologie de l'information dans l'enseignement des langues étrangères" est développé et appliqué aux professeurs d'anglais et à 60 étudiants de Fethiye Kemal Mumcu Anadolu Lisesi, qui est choisi comme lycée pilote dans le cadre du " projet d'amélioration de l'enseignement de la langue étrangère".

Dans cette étude on explore les dispositifs des composants de technologie de l'information qui peuvent être employés et à quelles étapes elles peuvent être employé afin de réaliser une éducation durable de langue étrangère.

Afin d'aider d'autres études dans cette matière, cette étude vise à préparer un fond où des composants de technologie de l'information et leur utilisation dans l'enseignement de langue étrangère sont explorés. Le document inclut des suggestions pour des sujets d'intérêt pour davantage de recherche dans cette matière.

EKLER

EK 1. Öğretmen Anketi

Değerli Öğretmenler,

Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Öğretimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim. “Yabancı Dil Öğretiminde Bilgi Teknolojisi'nin Yeri” konulu bir tez hazırlamaktayım. Tezime kaynak oluşturabilmesi açısından bir anket çalışması yapmaktayım. Hazırladığım anket beş bölümden oluşmaktadır. Ankette yer alan terminoloji ile ilgili açıklamalara son bölümde yer verilmiştir. Ankette yer alan sorulara vereceğiniz cevaplar ve önerileriniz çalışmama yardımcı olacak ve yön verecektir. Ankette size uygun gelen cevabı lütfen (X) işareti ile cevaplayınız.

Yardımlarınıza şimdiden teşekkür eder, başarılı bir öğretim yılı dilerim.

Şebnem SUNENGİN ÇAKIR*

*Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Dil Öğretimi Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yabancı Dil Öğretiminde Bilgi Teknolojisi'nin Kullanımı Anketi

I. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Görev yaptığınız okul

- (A) Kolej
- (B) Anadolu Lisesi
- (C) Diğer (lütfen belirtiniz).....

2. Branşınız

- (A) İngilizce
- (B) Fransızca
- (C) Almanca
- (D) İtalyanca
- (E) Diğer

3. Meslekteki kıdeminiz

- (A) 3-5 yıl
- (B) 6-10 yıl
- (C) 11-15 yıl
- (D) 16 ve daha çok

4. Unvanınız

- (A) Öğretmen
- (B) Okutman
- (C) Öğretim görevlisi
- (D) Diğer (lütfen belirtiniz).....

5. Haftalık ders yükünüz kaç saattir ?

- (A) 3-6 saat
- (B) 6-10 saat
- (C) 11-15 saat
- (D) Diğer (lütfen belirtiniz)

6. Derslerinizin süresi aşağıdakilerden hangisidir?

- (A) 40 dakika
- (B) 45 dakika
- (C) 50 dakika
- (D) 60 dakika
- (E) Diğer (lütfen belirtiniz).....

7. Ders verdiğiniz sınıflar

- (A) Hazırlık
- (B) 6. Sınıf
- (C) 7. Sınıf
- (D) 8. Sınıf
- (E) Lise 1
- (F) Lise 2
- (G) Lise 3

8. Bilgi Teknolojisi konusunda eğitim aldınız mı?

- (A) Evet
- (B) Hayır

9. Cevabınız evet ise

- (A) Nerede : Çalıştığım kurumda / Yurtiçinde / Yurtdışında

(B) Ne zaman : 1995-1996 öğretim yılı / 1997-1998 öğretim yılı / Diğer (lütfen belirtiniz)

(C) Süresi : 1 hafta ya da daha az / 1-2 hafta / 2 haftadan daha fazla

II. BÖLÜM

KURUMSAL BİLGİLER

10. Kurumunuzda aşağıdaki teknolojik araçlardan hangilerini kullanma imkanınız var?

- (A) Eğitim yazılımları
- (B) CD-ROM
- (C) Çoklu ortam destekli PC'ler
- (D) İnternet
- (E) Hiçbiri

11. Kurumunuzda aşağıdaki teknolojik araçlardan hangileri öğrencilerin kullanımına açık?

- (A) Eğitim yazılımları
- (B) CD-ROM
- (C) Çoklu ortam destekli PC'ler
- (D) İnternet
- (E) Hiçbiri

III. BÖLÜM

Bilgi Teknolojisinin Kullanımı ile ilgili Bilgi ve Görüşler

12. Yabancı dil öğretiminde dersinizi işlerken Bilgi Teknolojisinden yararlanıyor musunuz?

- (A) Evet

(B) Hayır

Cevabınız hayırsa niçin?

.....

.....

.....

.....

Cevabınız evet ise lütfen aşağıdaki soruları cevaplayınız.

13. Yabancı dil öğretiminde aşağıdaki araçlardan hangilerinden faydalanıyorsunuz?

(A) Eğitim yazılımları

(B) CD-ROM

(C) Çoklu ortam destekli PC'ler

(D) İnternet

(E) Diğer (lütfen belirtiniz)

14. Bu araçları ne amaçla kullanıyorsunuz?

(A) Dersin kalıcılığını sağlamak için

(B) Ders konusu ile ilgili destekleyici materyal toplamak için

(C) Dersi daha eğlenceli kılmak için

(D) Derslerde öğrencilere belli becerileri kazandırmak için

(E) Derslerde öğretilmesi hedeflenen konuya ön hazırlık yapmak için

(F) Öğretilen konularla ilgili alıştırmalar yapmak için

(G) Diğer (lütfen belirtiniz).....

15. Bu araçlardan derslerinizi işlerken etkin olarak kullandıklarınız hangileridir?

(A) Eğitim yazılımları

(B) CD-ROM'lar

(C) Çoklu ortam destekli PC'ler

(D) İnternet

16. Bu araçları derslerde kullanım süreniz ne kadardır?

(A) Tüm ders boyunca

(B) 5-10 dakika

(C) 10- 20 dakika

(D) Konu anlaşılana kadar

17. Bu araçları ne sıklıkla kullanıyorsunuz?

(lütfen √ işareti koyunuz)

Araçlar	Hergün	Haftada 2-3 kez	Haftada bir	Ayda 2-3 kez	Ayda bir	Kullanılmıyor
Eğitim yazılımları						
CD-ROM						
Çoklu ortam destekli PC'ler						
İnternet						

18. Bu araçları derslerinizde nasıl kullanmaktasınız ?

(A) Derse giriş olarak;

(B) Dersin sunumunda;

(C) Dersin değerlendirilmesinde;

(D) Diğer (lütfen belirtiniz).....

19. Bu araçları derslerinizde kullanmadan önce nasıl hazırlanıyorsunuz ?

(A) Konuyla ilgili alıştırmalar hazırlayarak

(B) Bir hazırlık yapmıyorum

(C) Diğer (lütfen belirtiniz).....

20. Derslerinizde öğrencilerinize dil becerilerini kazandırmak amacıyla , aşağıdaki dil öğretimine yönelik alıştırmalardan hangisinde hangi araçları kullanıyorsunuz, lütfen işaretleyiniz.

Araçlar	Dinleme- anlama alıştırmaları	Konuşma öğretimi (sözcük, telaffuz) ile ilgili alıştırmalar	Okuma öğretimi ile ilgili alıştırmalar	Yazı öğretimiyle ilgili alıştırmalar	Kullanılmıyor
Eğitim yazılımlar 1 CD-ROM Çoklu Ortam destekli PC'ler İnternet					

21. Bilgi Teknolojisi'nin yabancı dil öğretiminde kullanımı ile aşağıdaki beceriler geliştirilebilir mi? (Niçin?)

(lütfen √ işareti koyunuz)

	<i>evet</i>	<i>hayır</i>	<i>Katılıyorum</i>
Dinleme-anlama			
Okuma-anlama			
Konuşma			
Yazma			

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22. Bu araçlar derslerde kullanıldığında öğrencilerin derslerdeki durumu nasıl tanımlanabilir?

(A) Etkin/İlgili

(B) Pasif/İlgisiz

23. Bu araçlar derslerde kullanıldığında öğretmenin derslerdeki durumu nasıl tanımlanabilir?

(A) Etkin

(B) Pasif

(C) Yönlendirici ve danışman

24. Öğrencilerinize verdiğiniz ödevleri hazırlamaları ya da dersle ilgili çalışmalarını yapabilmeleri için bu araçlardan yararlanmalarını öneriyor musunuz? Niçin ?

(A) Evet

.....

(B) Hayır

.....

(C) Fikrim yok

.....

25. Bu araçların kullanıldığı derslerde öğretilmesi hedeflenen konuların öğrenci tarafından kavranması, bu araçların kullanılmadığı diğer derslere oranla.....

(A) daha kolaydır

(B) daha zordur

(C) aynıdır

IV. BÖLÜM

ÖNERİLER

- Yabancı dil öğretiminde Bilgi Teknolojisi'nin kullanımına ilişkin bu ankette yer alan görüşlerin dışında başka düşünceleriniz varsa en önemli üçünü yazınız :

1-

.....

.....

.....

2-

.....

.....

.....

3-

.....

.....

.....

TEŞEKKÜRLER

V. BÖLÜM

AÇIKLAMALAR VE TERMINOLOJİ

Bilgi Teknolojisi : Gerçekler, veriler ya da fikirlerden oluşan birikimin metin, sayısal gösterim, grafik, anlatım ya da görsel işitsel kalıplarda sunumu ve iletişimi olarak tanımlanan bilginin, problemlerin çözümünde kullanılacak araç, kaynak ve sistemlerle, yapay ve doğal ortamlarda kullanılabilen bir biçimde kullanıma sunulmasıdır.

Yabancı dil öğretimde kullanılabilen Bilgi Teknolojisi bileşenleri aşağıdaki şekilde düşünülmüştür;

Yazılımlar : Yabancı dil öğretimini desteklemek amaçlı hazırlanmış, etkileşimli (bilgisayar-öğrenci), özet bilgi verebilen ve test yapabilen bilgisayar programları.

CD-ROM : Bir bilgisayar sayesinde kullanılabilen, ses, müzik, metin ve görüntüyü üzerinde bir arada bulundurabilen, sayısal bir optik disk.

Çoklu ortam : Ses, görüntü ve metni bir arada tutan, bunu yukarıda belirtilen yazılım kavramına entegre ederek, genel olarak CD-ROM üzerinde sunan yazılımlar, etkileşimli video ve benzeri medya.

İnternet : HTML düzeninde hazırlanmış (yukarıdaki seçeneklerin tümünü sunabilen) web siteleri ile, elektronik tartışma listeleri, elektronik kütüphaneler, elektronik dergi ve kaynakları barındıran, e-mail, IRC gibi haberleşme seçenekleri sunan dünya genelinde oluşturulmuş geniş bilgisayar ağı.

Dijital Video : Görüntülerin sayısal ortamda kaydedilmesi ve sunulması

E-posta : Yerel ağ ya da İnternet üzerinde bulunan bilgisayarlar aracılığıyla yapılan, metinlerin elektronik ortamda iletişimidir.

EK 2. Öğrenci Anketi

Değerli Öğrenciler,

Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Öğretimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim “Yabancı Dil Öğretiminde Bilgi Teknolojisi'nin Yeri” konulu bir tez hazırlamaktayım. Tezime kaynak oluşturabilmesi açısından bir anket çalışması yapmaktayım. Ankette yer alan terminoloji ile ilgili açıklamalara son bölümde yer verilmiştir. Ankette yer alan sorulara vereceğiniz cevaplar ve önerileriniz çalışmama yardımcı olacak ve yön verecektir. Ankette size uygun gelen cevabı lütfen (X) işareti ile cevaplayınız.

Yardımlarınıza şimdiden teşekkür eder, başarılı bir öğretim yılı dilerim.

Şebnem SUNENGİN ÇAKIR*

*Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Dil Öğretimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM

Kişisel Bilgiler

1. Yaşınız aşağıdaki gruplardan hangisinde yer almaktadır ?

(A) 7-12

(B) 12-19

(C) Diğer (lütfen belirtiniz)

2. Öğrenim gördüğünüz okul

(A) Kolej

(B) Anadolu Lisesi

(C) Diğer (lütfen belirtiniz)

Bilgi Teknolojisinin Kullanımı ile ilgili Bilgi ve Görüşler

3. Bilgisayar kullanıcısı mısınız?

(A) Evet

(B) Hayır

4. Cevabınız evet ise ne kadar süredir ?

(A) 1 yıldır

(B) 2 yıldır

(C) 3 yıl ve üstü

5. Okul dışında yabancı dil öğretmek üzere hazırlanmış CD-Rom'lardan

yararlanıyor musunuz?

(Cevabınız evet ise CD-ROM adı veriniz)

(A) Evet

(B)Hayır

6. Öğrenmekte olduğunuz yabancı dil

- (A) İngilizce
- (B) Fransızca
- (C) Almanca
- (D) Diğer : (hangi yabancı dil lütfen belirtiniz)

.....

7. Haftada kaç saat yabancı dil dersi görüyorsunuz?

- (A) 5-10 saat
- (B) 10-15 saat
- (C) 15-20 saat
- (D) 20 ve daha çok

8. Yabancı dil derslerinizde kullanılan araçlar hangileridir?

- (A) Eğitim yazılımları
- (B) CD-ROM'lar
- (C) İnternet
- (D) Çoklu ortam destekli PC'ler
- (E) Hiçbiri
- (F) Diğer (lütfen belirtiniz)

9. Aşağıdaki araçlar yabancı dil derslerinizde kullanılıyorsa, hangi sıklıkla kullanılmaktadır ?

Araçlar	Hergün	Haftada 2-3 kez	Haftada bir	Ayda 2-3 kez	Ayda bir	Kullanılmıyor
Eğitim yazılımları CD-ROM Çoklu Ortam destekli PC'ler İnternet						

10. Bilgisayar aracılığıyla bu araçların kullanımı ile gerçekleşen yabancı dil dersleri

- (A) sıkıcıdır.
 (B) zevkli geçmektedir
 (C) diğer derslerden pek farklı değildir.

11. Yabancı dili bilgisayar aracılığıyla öğreniyorsanız bu aracın dil öğreniminize

katkıları

(A) olumludur çünkü

.....

(B) olumsuzdur çünkü

.....

TEŞEKKÜRLER

AÇIKLAMALAR VE TERMİNOLOJİ

Bilgi Teknolojisi : Gerçekler, veriler ya da fikirlerden oluşan birikimin metin, sayısal gösterim, grafik, anlatım ya da görsel işitsel kalıplarda sunumu ve iletişimi olarak tanımlanan bilginin, problemlerin çözümünde kullanılacak araç, kaynak ve sistemlerle, yapay ve doğal ortamlarda kullanılacak bir biçimde kullanıma sunulmasıdır.

Yabancı dil öğretimde kullanılacak Bilgi Teknolojisi bileşenleri aşağıdaki şekilde düşünülmüştür;

Yazılımlar : Yabancı dil öğretimini desteklemek amaçlı hazırlanmış, etkileşimli (bilgisayar-öğrenci), özet bilgi verebilen ve test yapabilen bilgisayar programları.

CD-ROM : Bir bilgisayar sayesinde kullanılabilen, ses, müzik, metin ve görüntüyü üzerinde bir arada bulundurabilen, sayısal bir optik disk.

Çoklu ortam : Ses, görüntü ve metni bir arada tutan, bunu yukarıda belirtilen yazılım kavramına entegre ederek, genel olarak CD-ROM üzerinde sunan yazılımlar, etkileşimli video ve benzeri medya.

İnternet : HTML düzeninde hazırlanmış (yukarıdaki seçeneklerin tümünü sunabilen) web siteleri ile, elektronik tartışma listeleri, elektronik kütüphaneler, elektronik dergi ve kaynakları barındıran, e-mail, IRC gibi haberleşme seçenekleri sunan dünya genelinde oluşturulmuş geniş bilgisayar ağı.

Dijital Video : Görüntülerin sayısal ortamda kaydedilmesi ve sunulması

E-posta : Yerel ağ ya da İnternet üzerinde bulunan bilgisayarlar aracılığıyla yapılan, metinlerin elektronik ortamda iletişimidir.

**EK 3. Yabancı Dil Eğitimi İçin Hazırlanmış Dil Eğitimi
Yazılımlarını İnceleme Formu**

Yabancı Dil Eğitimi İçin Hazırlanmış Dil Eğitimi Yazılımlarını İnceleme Formu

A. GENEL

Adı	
Kaç üniteden oluşuyor?	
Her üniteye kaç ders yer alıyor?	
Hangi konu ve başlıkları içeriyor?	
Eğer CD-ROM'lar ile geliyorsa, kaç CD-ROM'dan oluşuyor?	

	Evet	Hayır
Yazılımın öğretmenlere yönelik kullanım kılavuzu var mı?		
Yazılımın öğrencilere yönelik kullanım kılavuzu var mı?		
Görsel, işitsel, yazılı öğelere yer verilmiş mi?		
Yazılımın kullanımı kolay mı ?		

Yazılı öğeler	Evet	Hayır
Metinlere yer verilmiş mi?		
Yazılı diyaloglara yer verilmiş mi?		
Metinler arasında bağlantılar kurulabiliyor mu?		
Bu bağlantılar, çeşitli ve zengin mi?		
Seçilen metin kaydedilebiliyor ve çıktısı alınabiliyor mu?		

Bu bağlantıların karakteristik özellikleri	Evet	Hayır
Bir kelimedenden, o kelimenin tanımına gidiliyor mu?		
Bir kelimedenden, o kelimenin açıklamasına, gidiliyor mu?		
Bir kelimedenden, başka bir metne gidiliyor mu?		
İzlenecek parkurlar uyumlu mu?		
Yardımlar, mönüler yer almış mı?		
Bu yardım ve mönüler çeşitli ve ayrıntılı mı, bilgilere ulaşmak kolay mı?		
İçindekiler kısmı var mı?		
İndeks kısmı var mı?		
Öğrenci yazılımı tekrar kullandığında, kaldığı noktadan devam edebiliyor mu?		

Görsel öğeler	Evet	Hayır
Simgeler kullanılmış mı ?		
Sabit resimler kullanılmış mı ?		
Videolar kullanılmış mı?		
Animasyonlar kullanılmış mı?		
Metinler, diyaloglar, görsel öğelerle destekleniyor mu ?		
Resimlerin kullanılış amacı yazılımın kullanımına yönelik mi ?		
Resimlerin kullanılış amacı konunun açıklamasına, anlaşılmasına yönelik mi?		
Resimler, simgeler, animasyonlar, videolar kullanıcı tarafından kontrol edilebiliyor mu?		
Resimlerin görüntü kalitesi yüksek mi?		
Metin, yazı karakterleri ayarlanabiliyor mu?		

Sesli öğeler	Evet	Hayır
<p>Müzikler yer almış mı?</p> <p>Şarkılar yer almış mı?</p> <p>Konuşmalar seslendirilmiş mi?</p> <p>Sesin kaydedilebilme özelliği var mı?</p> <p>Metinler, diyaloglar, açıklama içeren sesli öğelerle desteklenmiş mi?</p> <p>Sesli öğeler monolog olarak mı yer almış?</p> <p>Sesli öğeler diyalog olarak mı yer almış?</p> <p>Bu öğelerin kullanılış amacı yazıların seslendirilmesi mi?</p> <p>Bu öğelerin kullanılış amacı, CD-ROM'a başvuru için yönlendirme mi?</p> <p>Ses kullanıcı tarafından kontrol edilebiliyor mu?</p>		

Görsel, işitsel, yazılı öğelerin özellikleri	Evet	Hayır
<p>Ses, yazı, resimler arasında bağlantılar var mı ?</p> <p>Bu bağlantılar zengin mi?</p> <p>Ses, yazı, resimlerin tekrar edilebilme özellikleri var mı ?</p> <p>Ses, yazı, resimlerin, ek bilgileri içirme özellikleri var mı?</p> <p>Ses, kullanıcı tarafından kontrol edilebiliyor mu ?</p> <p>Görüntü; grafikler, resimler, animasyon kullanıcı tarafından kontrol edilebiliyor mu?</p>		

İÇERİK

CD-ROM hangi yaş ve seviyeye göre hazırlanmış ?	Evet	Hayır
Çocuk başlangıç düzeyi		
Çocuk orta düzey		
Çocuk ileri düzey		
Yetişkin başlangıç düzeyi		
Yetişkin orta düzey		
Yetişkin ileri düzey		

Metin ve diyaloglarda yer alan konular	Evet	Hayır
Yaş ve seviyeye uygun mu ?		
Gerçek yaşama uygun mu?		
İlgi çekici mi?		
Dili anlaşılır mı?		
Akılda kalıcı mı?		
Arasında uyum var mı ?		
Basitten zora doğru, belli bir düzen içinde,sıralanıyor mu?		
İletişime, öğrenciyi konuşturmaya , yönelik mi?		
Dilin yapısını öğretmeye yönelik mi ? (dilbilgisi kurallarını öğretmeye yönelik mi?)		
Tanınmış, yazar ve ozanların eserlerine yer verilmiş mi?		
Kültürel öğeler içeriyor mu?		

Dilbilgisi açıklamaları	Evet	Hayır
<p>Dilbilgisi açıklamalarına yer verilmiş mi?</p> <p>Açıklamalar görsel öğelerle (grafikler, animasyon, sabit ve hareketli resimler, tablolar...) desteklenmiş mi?</p> <p>Açıklamalar işitsel öğelerle desteklenmiş mi?</p> <p>Açıklamalarda etkileşime yer verilmiş mi ?</p> <p>Açıklamalarda benzetim tekniği kullanılmış mı?</p>		

Sözlük bölümü	Evet	Hayır
<p>Sözlük bölümü var mı?</p> <p>Görsel öğelerle destekleniyor mu?</p> <p>İşitsel öğelerle destekleniyor mu? (kelimenin telaffuzu yer alıyor mu?)</p> <p>Etkileşim içeriyor mu?</p> <p>Bu bölümde yer alan açıklamalar, kelimelerin kullanım şekilleriyle ilgili örneklerle destekleniyor mu? Örnekler anlaşılır mı?</p>		

C. SÖZCÜK VE TÜRME YAPISI

Ünitelerde geçen sözcüklerin	Evet	Hayır
Listesi verilmiş mi?		
Anlamları açıklanmış mı?		
Anlam açıklamaları ana dilde mi yapılmış ?		
Anlam açıklamaları hedef dilde mi yapılmış?		
Anlam açıklamalarında görsel öğelere; tablo, grafik, animasyon, videoya yer verilmiş mi?		
Eş ve zıt anlamlıları, ve o sözcükle ilgili ek bilgiler, örnekler verilmiş mi?		
Metin, diyalog ve dilbilgisi alıştırmalarında geçen sözcükler temel söz varlığına göre mi kullanılmış ?		
Telaffuzu ve kullanıldığı bağlam verilmiş mi?		

Tümceler;	Evet	Hayır
Belirlenen seviyeye uygun mu? Anlaşılır bir tarzda yazılmış mı? Basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta doğru sıralanıyor mu? Belirli bir bağlam içerisinde kullanılıyor mu? Konuya, konunun amacına uygun hazırlanmış mı? İlgi çekici mi? Akılda kalıcı mı?		

DİL BECERİLERİ		
Hangi dil becerilerini kazandırmaya yönelik hazırlanmış?	Evet	Hayır
Dinleme-anlama		
Konuşma		
Okuma anlama		
Yazma		

	Evet	Hayır
Dilin özel kullanımlarını öğretmek için mi hazırlanmış?		

D. ALIŖTIRMALAR

EtkileŖimli aŖtırmalar ve benzetim tekniği içeren aŖtırmalar	Evet	Hayır
EtkileŖimli ve benzetim tekniği içeren aŖtırmalar var mı ? Bu aŖtırmalar : İlgi çekici mi ? Konunun anlaşılmasını sağlıyor mu? Akılda kalıcı mı? Konuya uygun mu? Kullanımı kolay mı ? Yeterli sayıda mı? Yapılan aŖtırmalar kaydedilebiliyor mu?		

Dinleme-anlama aŖtırmaları	Evet	Hayır
Dinleme-anlama aŖtırmaları var mı? hangileri? Soru cevap BoŖluk doldurma Resimlerin yerlerini deđiŖtirme, eŖleŖtirme Doğru yanlıŖ çoktan seçmeli Not alma		

Konuşma alıştırmaları	Evet	Hayır
Konuşma alıştırmaları var mı? hangileri? Telaffuz alıştırmaları Benzetim tekniği kullanılarak çeşitli ortamlarda değişik kişilerle : Konuşma Soru sorma Cevap verme Diyalog kurma Belirli bir kişinin yerine geçerek onun rolünü üstlenme Tonlama/ vurgulama çalışmaları Tartışma		

Yazma alıştırmaları	Evet	Hayır
Yazma alıştırmaları var mı? Tümce yazma Paragraf yazma Kompozisyon yazma Mektup/kart yazma Diyalog yazma Özet çıkartma Form doldurma Diğer		

Okuma-anlama alıştırmaları	Evet	Hayır
Okuma anlama alıştırmaları var mı? Okuma metinleri var mı ? bu metinlerle ilgili alıştırmalar yer alıyor mu?		

Bu alıştırmalarda aşağıdaki teknikler kullanılmış mıdır?	Evet	Hayır
Soru-cevap Boşluk doldurma Doğru-yanlış Çoktan seçmeli Eşleştirmeli Diğer		

	Evet	Hayır
Alıştırmalarla konunun öğretilme amaçları birbirine uygun mu? Alıştırmalar konuların öğrenilmesi, kazandırılması hedeflenen beceriler için yeterli sayıda mı? Alıştırmalar öğrencinin yaratıcılığını ortaya çıkarıyor mu? Alıştırmalar öğrenciyi düşünmeye sevk ediyor mu?		

E. DEĞERLENDİRME

Sınavlar	Evet	Hayır
Öğretilen bilgi ve becerileri ölçme amaçlı araçlara yer verilmiş mi? hangileri? Test Kısa cevaplı sorular Çoktan seçmeli sorular Boşluk doldurmalı sorular Diğer		

Bu sınavlar	Evet	Hayır
Ünite sonlarında öğrenilenler test ediliyor mu? Bu sınav, ilgili üniteyi, o ünitedeki konuları kapsıyor mu? Soru sayısı yeterli mi? Her ünitenin sonunda yer alıyor mu? Soruları anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun mu? Genel bir sınav var mı?		

EK 4. İnternet Üzerinden ulaşılabilir, Bilgi Teknolojisi ve Yabancı Dil Eğitimde kullanımına ilişkin Siteler ve Adresleri

Sanal Fransızca Sınıfı

- Adres: http://www.nyp.ac.sg/fl/fl_fcfrm.htm

Nanyang Polytechnic Web Sitesi

- Adres: <http://www.nyp.ac.sg/fl/>

Türkçe-İngilizce Sözlük

- Adres: <http://www.hazar.com/dictionary.html>

Bir çok dilde tercüme yapan sözlükler

- ECHO-EURODICAUTOM Many Languages Adres: <http://www2.echo.lu/edic/>
- The LOGOS Dictionary(UK): Many Languages Adres: <http://www.logos.it/query.html>
- International Dictionary Project Many Languages Adres: <http://www.june29.com/~chambers/IDP/IDPsearch.html>
- InterGo Dictionary Many Languages Adres: <http://www.cwi.nl/~jansteen/intergo/intergo.html>
- Multilingual Computer Dictionary Many Languages Adres: <http://www.ioc.ee/arvutisonastik/index.html>
- Language For Travelers Many Languages Adres: <http://www.travlang.com/languages/>
- Netglos(Internet Terminology) Many Languages Adres: <http://wwli.com/translation/netglos/netglos.html>
- Michaelis Dicionários: Portuguese Many Languages Adres: <http://www.uol.com.br/bibliot/dicionar/>
- TRADOS Many Languages Adres: <http://germany.trados.com>
- Cyberdisco Word Translator 5 Languages Adres: <http://signserver.univ-lyon2.fr/home/Traduc.html>

- Fast Dictionary Search Utility 10 Languages Adres:
<http://www.ctv.es/USERS/alberfon/dicsear1.htm>
- The Bulgarian RECHNIK 6 Languages Adres:
<http://www.cs.columbia.edu/~radev/dictionary/>
- SkvozNjak English French, German, Italian, Finnish Adres:
<http://www.lai.ut.ee/~gate/skvoz/skvoz.cgi>
- TACTWeb Romanian, English, French, Spanish Adres:
<http://www.lai.ut.ee/~gate/skvoz/skvoz.cgi>
- LangSoft English, German, French, Italian, Spanish, Russian Adres:
<http://www.translator.cz/bin/translator?trn=uk2cz&gif=0&vcb=hello&src=a&dst=%28%E8len+neur%E8it%FD%29>
- LangSoft(java) English, German, French, Italian, Spanish, Russian Adres:
<http://www.translator.cz/translator.shtml>
- Online Dictionary English, German, Spanish, Hungarian Adres:
<http://www.best.com/~lezli/szotar/szotar.htm>
- Dixie Multilingual French Russian, Adres:
<http://www.cs.ut.ee/~gordon/dixie/dixie.cgi>
- English Almanca, Spanish, Italian, Finnish Adres:
<http://www.cs.ut.ee/~gordon/dixie/dixie.cgi>
- ALLwords.com English, Almanca, Adres: <http://www.allwords.com/>

Online Dil Dersleri

- French,Spanish, Italian, Dutch Adres: <http://www.allwords.com/>
- The Virtual CALL Library Adres: <http://www.sussex.ac.uk/langc/CALL.html>
- Computer Aided Language Learning Software Adres:
<http://www.sussex.ac.uk/langc/CALL.html>
- Central & Eastern European Languages Adres:
<http://www.cusd.claremont.edu/~tkroll/EastEur/>
- Basic Phrases in 14 Languages Adres:
<http://www.cusd.claremont.edu/~tkroll/EastEur/>
- Language For Travelers Adres: <http://www.travlang.com/languages/>
- Lessons in many Languages Adres: <http://www.travlang.com/languages/>
- LingNet - The Linguists' Network Adres: <http://lingnet.army.mil/default.htm>
- Language resources and free software on their BBS Adres:
<http://lingnet.army.mil/default.htm>
- SCOLA: Insta-Class Adres: <http://www.scola.org/insta-class/>
- Lessons in many languages derived from news broadcast Adres:
<http://www.scola.org/insta-class/>
- Language Tests Excercises Adres:
<http://ourworld.compuserve.com/homepages/joschu/index.htm>
- Test your English, Almanca, Dutch, Spanish, French and Italian
Adres: <http://ourworld.compuserve.com/homepages/joschu/index.htm>

Web Chat Siteleri

Fransızca:

- Le CyberForum Adres: <http://gplc.u-bourgogne.fr:8080/Forum/>
- WBS-French Chat Adres: http://www.irsociety.com/cgi-bin/webchat_doorway.cgi?Room=French_Chat
- PedagoChat Adres: <http://www.pedagonet.com/ext/fdefault.eht>

Almanca:

- klick Adres: <http://www.klick.de/>
- WBS-German Chat Adres: http://www.irsociety.com/cgi-bin/webchat_doorway.cgi?Room=German_Chat
- Highlander Adres: <http://www.geocities.com/TelevisionCity/1650/chat.htm>
- The Chat Bar Adres: <http://chatbar.ch>
- Student Online Chat (java) Adres: <http://www.student-online.de/chava/client/chat-popup.html>

İtalyanca:

- Welcome in Cipollin@ Talk System Adres: <http://chat.onion.it/>
- I.com WebChat Adres: <http://www.icom.it/chat/index.shtml>
- WBS-Italian Chat Adres: http://www.irsociety.com/cgi-bin/webchat_doorway.cgi?Room=Italian_Chat
- Woobinda Adres: <http://guru.factory.it/>

Rusça:

- POBATKA Adres: <http://chat.radio-msu.net/>
- GlasNet Adres: <http://www.glasnet.ru/cgi-bin/Chat/chat.ru>
- YaT (java) Adres: <http://www.onlinevillage.com/chat/index.html>
- Podarok Adres: <http://podarok.com/chatforms.html>

İspanyolca:

- NUEVO Salón de México Adres: <http://telesur.acnet.net/SM/>
- SoftyChat Adres: <http://www.softly.es/chat/cgi/webchat.exe>
- MultiChat Adres: <http://www.multi.com.uy/chat/index.htm>
- MITN Chat Adres: <http://www.ciudadfutura.com/futura/mitn/cafe.html>
- Espanglish Chat (java) Adres: <http://www.lingolex.com/espanglish.htm>
- WBS-Mexican Chat Adres: http://www.irsociety.com/cgi-bin/webchat_doorway.cgi?Room=Mexican_Chat

IRC Chat Kanalları

Almanca:

- HP #Karlsruhe Adres: <http://www.rz.tu-ilmenau.de/~karlsruhe/>
- The official Freunde - Homepage Adres: <http://merlinto.boerde.de/freunde/index.html>

Rusça:

- Undernet #Russian Home Page Adres: <http://www.netwizards.net/~slava/russian/>
- #RusskiChat on the Web Adres: <http://www2.et.ee/~pavel/russchat/first.htm>

- #privet Adres: <http://www.stranger.com/privet/privet.html>
- İspanyolca:
- Canal Varadero Adres: <http://www.cyberportal.net/sombra/varadero.htm>
- Panachat Adres: <http://www.geocities.com/Heartland/7640/>

Dil Eğitimi Yazılımları

Fransızca/İngilizce

- Écrivez en Français Adres: <http://www.DropOfAHat.com/ecrivez.htm>
- C'est Tres Facile Adres: <http://www.analysas-hq.com/facile.html>
- Speak and Learn French Adres: <http://www.rhpinc.com/main/eng/prod/lang.html>
- Talk to Me - French Adres:
<http://www.globalink.com/scripts/products.ixc?category=Talk+to+Me>
- Webster's New World French Tutor Adres:
<http://merchant.superlibrary.com:8000/catalog/sw/PRODUCT/PAGE/15759/bud/1575950294.html>
- Learn to Speak French Adres: http://www.learningco.com/haht-bin/hsrun.hse/webapps/TLCWeb/StateId/TZaulYCHdhMocvZP2gGiO5e__E/HAHTpage/ProductView?ProdID=52&Cat=600&Page=300_610
- Success in French Adres:
https://www.syrlang.com/sbasket/preserve?_hfn=/D_Store/D_Direct/frenscs.htm&_chfn=/D_Store/D_Direct/navigate.htm&_ship=ground&_vid=7045-874366880-9_13&

Almanca/İngilizce

- German Language CD "Deutsh" Adres: <http://www.uni-leipzig.de/~rotheh/deutsus.htm>
- Speak and Learn German Adres:
<http://www.rhpinc.com/main/eng/prod/lang.html>
- Talk to Me - German Adres:
<http://www.globalink.com/scripts/products.ixc?category=Talk+to+Me>
- Learn to Speak German Adres: http://www.learningco.com/haht-bin/hsrun.hse/webapps/TLCWeb/StateId/TZaulYCHdhMocvZP2gGiO5e__E/HAHTpage/ProductView?ProdID=51&Cat=600&Page=300_610

İtalyanca/İngilizce

- Triple Play Plus Italian Adres:
https://www.syrlang.com/sbasket/preserve?_hfn=/D_Store/D_Direct/italian.htm&_chfn=/D_Store/D_Direct/navigate.htm&_ship=ground&_vid=6876-874509145-9_10&
- Speak and Learn Italian Adres: <http://www.rhpinc.com/main/eng/prod/lang.html>

Çeşitli Diller

- Language Tutor Adres: <http://www.tranexp.com/win/LangTut.htm>
- The Rosetta Stone Adres: <http://www.trstone.com/>
- Language Now! Adres: <http://www.transparent.com/catalog/products/nowv7/>
- Eurotalk Adres: <http://www.eurotalk.co.uk/>
- Auralog Adres: <http://www.auralog.com/eng/index.htm>

- ESD USA Inc. Adres: <http://www.l-n.com/esd/>
- Rusça/İngilizce
- KHOROSHO Adres: <http://www.analysas-hq.com/khorosho.html>
- Speak and Learn Russian Adres:
<http://www.rhpinc.com/main/eng/prod/lang.html>
- İspanyolca/İngilizce
- Success in Spanish Adres:
https://www.syrilang.com/sbasket/preserve?_hfn=/D_Store/D_Direct/spanscs.htm&_chfn=/D_Store/D_Direct/navigate.htm&_ship=ground&_vid=6874-874087320-9_10&
- Dynamic Spanish Adres: <http://www.dyned.com/dyned2/eng/EDmain.html>
- EXITO Adres: <http://www.analysas-hq.com/exito.html>
- Speak and Learn Spanish Adres:
<http://www.rhpinc.com/main/eng/prod/lang.html>
- Talk to Me - Spanish Adres:
<http://www.globalink.com/scripts/products.ixc?category=Talk+to+Me>
- Webster's New World Spanish Tutor Adres:
<http://merchant.superlibrary.com:8000/catalog/sw/PRODUCT/PAGE/15759/bud/1575950286.html>
- Learn to Speak Spanish Adres: http://www.learningco.com/haht-bin/hsrun.hse/webapps/TLCWeb/StateId/TZaulYCHdhMocvZP2gGiO5e__E/HAHTpage/ProductView?ProdID=50&Cat=600&Page=300_610
- Speak Spanish Adres: <http://www.expertsoftware.com/spanish.htm>
- Spanish Language of Today Adres:
<http://www.lapasserelle.com/sm/produits/spanish90/index.html>
- Espanol Dinamico Adres: <http://www.dyned.com/dyned/eng/edreview.htm>
- Türkçe/İngilizce
- Talk Now! Learn Turkish Adres: <http://www.zem.co.uk/polsoft/talknow.htm>

Otomatik Çeviri yapan yazılımlar

- Uni-verse Adres: <http://www.uni-verse.com>
- PROject MT Adres: <http://www.promt.ru/eng/index.html>
- Systran Adres: <http://www.systransoft.com/>
- Globalink Power Translator Adres: <http://www.globalink.com/products.html>
- ATA Software Adres: <http://www.atasoft.com/>
- Polyglossum Adres: <http://polyglossum.com/>
- EUROMAT Adres: <http://www.ilsp.gr/gbeurmat.htm>
- ÇEVİRMEN Adres: <http://alpha.samtek-itc.com.tr/itc/products/cevirmen.html>
- LANT Adres: <http://www.lant.be/>
- Transcend Adres: <http://www.translc.com/main.htm>
- IBM Machine Translation Adres:
<http://www.software.ibm.com/ad/translat/eqfn0b12.htm>
- MZ-Translator Adres: http://www.ctv.es/real-estate/mz_e.htm
- Tolken97 Adres: http://www.algonet.se/~hagsten/tolken_e.htm

- Easy Translator Adres:
http://www.transparent.com/Catalog/products/Transcend/catalogEasy_Translator00000184.html
- Hypertrans Adres: <http://www.dagostini.it/hypertransinfo/Hypertransinfo>
- Apptek Adres: <http://www.apptek.com/Default.htm>
- Logos Adres: <http://www.logos-ca.com>
- Gesellschaft für multilinguale Systeme: T1 Adres: <http://www.gmsmuc.de/>
- A.R.T Adres: <http://www.openlink.com.br/art/>
- Good Language Software Adres:
<http://www.access.ch/languagesoftware/welcome.html>
- WinBabel Adres: <http://www.winbabel.com/>
- Language Force Adres: <http://www.wforce.com/>
- BABYLON Adres: <http://www.babylon.co.il/eng/about/>
- Translator Adres: <http://www.taraengineering.com/>
- Language Master Adres: <http://www.lm98.com/>
- Language Experts Ltd. Adres: <http://www.tranexp.com/>
- HEISOFT/Reverso Adres: <http://www.heisoft.de/volltext/reverso/index.htm>
- Arsenal/SOCRAT Adres:
<http://alt.www.online.ru/sp/arsenal/products/socrate/socrate.rhtml>
- TransLingo: Fujitsu Software Corporation Adres: <http://translingo.com/>
- Info Link LLC. - Chinese Software Adres: http://www.chinesoftware.com/cgi-local/shop.pl/page=p_e-ctransperfect.htm/SID=4731248313
- Lernout & Hauspie Adres: <http://inettrans.lhs.com/products.asp>
- SMART - Translator Software Adres: <http://www.smartny.com/prod02.htm>
- PAHO Adres: <http://www.paho.org/english/machine.htm>
- MLTS Adres: <http://www.cimos.com/internat.htm>
- TranslateINSTANT Spanish Adres: <http://www.bilingualsoftware.com/>
- InternetAmis Adres: <http://www.internetami.nu/>
- INVENTEC-DR.eye Adres: <http://www.dreye.com/>
- Spylltrans Adres: <http://www.a-bit-z.de/SPYLLTRA.HTM>
- Word Magic Adres: <http://www.wordmagic.co.cr/>

RealAudio Siteleri

Fransızca:

- Cite Rock-Detente 107.3 FM Adres: <http://www.rock-detente.com/>
- Fun Radio Adres: <http://www.funradio.fr/>
- La Chaine Info Adres: <http://www.lci.enfrance.com/>
- NRJ Radio Adres: <http://www.nrj.fr/>
- Radio Canada International Adres: <http://www.rcinet.ca/>
- Radio Tunis Adres: <http://www.tunisiaonline.com/Radio/index.html>
- SRC Radio AM Adres: <http://www.radio-canada.com/>
- SRC Stereo FM Adres: <http://www.radio-canada.com/>
- Skyrock 102.8 Adres: <http://www.skyrock.atlantel.fr/>

- Radio France Internationale Adres:
http://www.francelink.com/radio_stations/rfi/rfi.html

Almanca:

- Das Ding Adres: <http://www.dasding.de/>
- Deutsche Welle Adres: <http://www.dwelle.de/dpradio/Welcome.html>
- InfoRadio Berlin-Brandenburg Adres: <http://www.inforadio.de>
- Radio Argovia Adres: <http://www.argovia.ch/>
- Radio Basilisk Adres: <http://www.basilisk.ch/>
- Radio Eviva Adres: <http://www.mediaclearing.ch>
- Radio FRO Adres: <http://www.fro.at/>
- Radio Grischa Adres: <http://www.radiogrischa.ch/>
- Radio Sunshine Adres: <http://www.sunshine.ch/>
- Steiermark Adres: <http://www.iic.wifi.at/iiceng/>
- UKW 97.1 FM Adres: <http://www.energy971.de/>
- Antenne Vorarlberg Adres: <http://www.antenne.vol.at>
- WDR Radio Eins Adres: <http://www.wdr.de/Hoerfunk/einslive/>
- WRN3 - World Radio Network Adres:
http://www.wrn.org/realaudio_howto.html

İtalyanca:

- MORE Radio Adres: <http://www.sincretech.it/more/>
- Radio Anch'io Adres: <http://www.hsh.it/anchio/index.htm>
- Radio Dimensione Suono Adres: <http://www.rds.it/radio/index.htm>
- Radio Marte Stereo Adres: <http://www.radiomarte.it/>
- Radio Padova Adres: <http://intercity.shiny.it/radiopd/rpdlive.html>
- Radio X Adres: <http://www.vol.it/UK/EN/SPETTACOLI/RADIOX>
- RadioRadio FM 104.5 Adres: <http://www.radioradio.it/>
- Studio Delta Adres: <http://www.radiostudiodelta.it/>

İspanyolca:

- Caracol Colombia Adres: <http://www.caracol.com.co>
- Emisoras Unidas Guatemala Adres:
<http://www.centramerica.com/emisorasunidas/>
- Formato 21 1150 XECMQ - AM Adres: <http://radiocentro.com.mx/formato21/>
- KLVE 107.5 FM Adres: <http://www.h-span.net/>
- La 92 Adres: <http://www.eplatenses.com.ar/la92/>
- La Consentida 1560 XEFAJ - AM Adres: <http://radiocentro.com.mx/consentida/>
- La Z 92.1 XHFO Adres: <http://radiocentro.com.mx/laz/>
- Monitor de Radio Red Adres: <http://www.monitor.com.mx/inf72000.html>
- RADIOACTIVA Adres: <http://www.radioactiva.com>
- RCN Radio Adres: <http://www.rcn.com.co/>
- Radio Beethoven FM de Chile Adres: <http://www.beethovenfm.cl/>
- Radio COPE Adres: <http://www.cope.es/>
- Radio Canada International Adres: <http://www.rcinet.ca/>
- Radio Centro 1030 XEQR-FM Adres: <http://radiocentro.com.mx/rcentro/>
- Radio El Espectador Adres: <http://www.zfm.com/espectador/>
- Radio Variedades 1320 XEJP - AM Adres:
<http://radiocentro.com.mx/variedades/>
- Stereo Joya 93.7 XEJP Adres: <http://radiocentro.com.mx/joya93.7/>

- Television de Galicia Adres: <http://www.crtvg.es/tvrede/privideo.htm>
- UR@TV Adres: <http://www.ur.mx/television/index.htm>
- WPRD 1440 AM - La Fantastica Adres:
<http://www.audionet.com/radio/international/wprd/>
- WSUA 1260AM Adres: <http://www.caracolusa.com/>
- XERC 790 AM - El Fonografo Adres: <http://radiocentro.com.mx/elfonografo/>

Türkçe:

- Power 100 FM Adres: <http://www.powerfm.com.tr/default.html>
- RADYOAKTİF Adres: <http://www.raksnet.com.tr/radyoaktif/>
- Radyo ODTÜ Adres: <http://www.radio.metu.edu.tr/listen.htm>

İstenilen Dilde arama yapmak için

Fransızca

- Carrefour (Canada) Adres: <http://www.carrefour.net/>
- Telefrance Adres: <http://www.telefrance.com/>
- Les Pages Adres: <http://www.pagesweb.com/>
- Lokace Adres: <http://lokace.iplus.fr/>

Almanca

- Austrian Internet (Austria) Adres: <http://www.aid.co.at/english.html>
- Apollo7 Adres: <http://www.apollo7.de/>
- Klug Suchen Adres: <http://www.klug-suchen.de/>
- Aladin Adres: <http://www.aladin.de/>
- MetaGer Adres: <http://meta.rzn.uni-hannover.de/>
- Flix Adres: <http://www.flix.de/>
- web.de Adres: <http://vroom.web.de/>
- Dino Adres: <http://www.dino-online.de/suche.html>

İtalyanca

- Queen Net Adres: <http://www.queen.it/>
- ShinySeek Adres: <http://www.shinyseek.it/>
- Multisoft Adres: <http://ricerca.multisoft.it/>
- Arianna Adres: <http://www.arianna.it/>
- Ragno Italiano Adres: <http://ragno.ats.it/indexuk.html>

İspanyolca

- Gauchonet (argentina) Adres: <http://www.gauchonet.com/>
- Nazcanet (peru) Adres: <http://www.nazcanet.com/>
- Mesa (Canary Islands) Adres: <http://www.gomera.com>
- ChilNet (Chile) Adres: <http://www.chilnet.cl/buscai.htm?>
- Nazcanet (Peru) Adres: <http://www.nazcanet.com/>
- Elcano (Spain) Adres: <http://www.elcano.com/>
- Ole! (Spain) Adres: <http://www.ole.es/>

Türkçe

- Dost's Turkish Dirs Adres: <http://www.dost.net/directory>
- Tarayicisi Adres: <http://ttd.com.tr/>
- Tum Turkiye Adres: <http://ttd.com.tr/>

Diller üzerine bazı Haber Grupları

- alt.usage.chinese news:alt.usage.chinese
- alt.usage.english news:alt.usage.english
- alt.usage.german news:alt.usage.german
- alt.usage.italiano news:alt.usage.italiano
- alt.usage.spanish news:alt.usage.spanish
- comp.ai.nat-lang news:comp.ai.nat-lang
- comp.edu.languages.natural news:comp.edu.languages.natural
- k12.lang.art news:k12.lang.art
- k12.lang.deutsch-eng news:k12.lang.deutsch-eng
- k12.lang.esp-eng news:k12.lang.esp-eng
- k12.lang.francais news:k12.lang.francais
- k12.lang.japanese news:k12.lang.japanese
- k12.lang.russian news:k12.lang.russian
- mis.education.language.english news:mis.education.language.english
- school.subject.languages news:school.subjects.languages
- sci.lang news:sci.lang
- sci.lang.japan news:sci.lang.japan
- sci.lang.translation news:sci.lang.translation
- sci.lang.translation.marketplace news:sci.lang.translation.marketplace

Çeviriler ile ilgili kurumlar

- Machine Translation Association for Machine Translation in the Americas (AMTA) Adres: <http://www.isi.edu/natural-language/amta.html>
- European Association for Machine Translation (EAMT) Adres: <http://www.lim.nl/eamt/>
- Asia-Pacific Association for Machine Translation (AAMT) Adres: <http://www.jeida.or.jp/aamt/>
- Foreign Language Instruction
- Tennessee Foreign Language Teaching Association (TFLTA) Adres: <http://www.utm.edu/departments/french/tflta.html>
- Computer Assisted Language Instruction Consortium (CALICO) Adres: <http://calico.org/>
- American Association of Teachers of German (AATG) Adres: <http://www.aatg.org/>
- American Association of Teachers of French (AATF) Adres: <http://aatf.utsa.edu/>
- National Council For Languages And International Studies (NCLIS) Adres: <http://www.languagepolicy.org/>
- The American Council on the Teaching of Foreign Languages (ACTFL) Adres: <http://www.actfl.org/>
- Modern Language Association of America (MLA) Adres: <http://www.mla.org/>
- American Association of University Supervisors and Coordinators (AAUSC) Adres: <http://babel.uoregon.edu/romance/aausc/aausc.html>

- Association of Departments of Foreign Languages (ADFL) Adres: <http://www.adfl.org/>
- Florida Foreign Language Association (ACTFL) Adres: <http://quijote.lang.usf.edu/~ffla/>
- The Ohio Foreign Language Association (OFLA) Adres: <http://www.bright.net/~barbiesa/>
- Canadian Association of Second language Teachers (CASLT) Adres: <http://www2.tv.o.org/education/caslt/>
- International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL) Adres: <http://www.iatefl.org/>
- Teachers of English to Speakers of Other Languages (TESOL) Adres: <http://www.tesol.edu/index.html>
- Translation and Interpretation
- Association of Translation Companies (ATC) Adres: <http://www.atc.org.uk/>
- American Translators Association (ATA) Adres: <http://www.atanet.org/>
- Berufsverband der Dolmetscher und Übersetzer (BDÜ) Adres: <http://www.bdue.de/>
- Colorado Translators Association (CTA) Adres: <http://www.sni.net/base/ctaframeset.htm>
- Institute of Translation & Interpreting (ITI) Adres: <http://www.ITI.org.uk/>
- Japan Association of Translators (JAT) Adres: <http://www.jat.org/>
- National Capital Area Chapter of ATA (NCATA) Adres: <http://www.ncata.org/>
- Northern California Translators Association (NCTA) Adres: <http://www.ncta.org/>
- Ordre des Traducteurs et Interprètes Agréés du Québec(OTIAQ) Adres: <http://www.otiaq.org/english/welcome.htm>
- Society of Translators & Interpreters of British Columbia (STIBC) Adres: <http://www.vcn.bc.ca/stibc/>
- Southern California Area Translators and Interpreters Association (SCATIA) Adres: <http://www.scatia.org/>
- Association of Centres specialized in Translation (ACT) Adres: <http://www.act.es/act/Homepage.htm>

Arama Motorları

- Yahoo Adres: www.yahoo.com
- Magellan Adres: <http://magellan.excite.com>
- Alta Vista Adres: www.altavista.com
- HotBot Adres: www.hotbot.com
- Lycos Adres: www.lycos.com
- Excite Adres: www.excite.com

- Webcrawler Adres: www.webcrawler.com
- InfoSeek Adres: infoseek.go.com
- DejaNews Adres: <http://www.dejanews.com>
- MetaCrawler Adres: <http://www.go2net.com/search.html>
- SavySearch Adres: <http://www.savysearch.com>
- Euroferret Adres: <http://www.muscat.co.uk/euroferret/>
- Lokace Adres: <http://iplus10.iplus.fr/Lokace/>
- Fête-Internet Adres: <http://www.fete-internet.fr/>
- Francenet Adres: <http://www.francenet.fr/>
- Yahoo! France Adres: <http://www.yahoo.fr/>

Genel

- Centre électronique des ressources éducationnelles Adres: <http://www.fse.ulaval.ca:80htdocs/fac/educ.html>
- Class Craft Adres: <http://www3.mistral.co.uk/classcraft/>
- La France - map Adres: <http://web.urec.fr/france/france.html>
- L'annuaire Electronique - le 11 Adres: <http://www.epita.fr:5000/11/>
- Fransızca linkleri Adres: http://www.yitm.com/yitm/languages/french/fg_links.html
- Languages and European Studies Adres: <http://www.les.aston.ac.uk/freweb.html>
- French page - La page Française Adres: <http://www.acs.appstate.edu/~griffinw/website/french.html>
- Habbergham High School: French GCSE page Adres: <http://www.btinternet.com/~s.glover/S.Glover/languagesite/Default.htm>
- Hapax: French Resources on the Web Adres: <http://hapax.be.sbc.edu/>
- Imaginet Adres: <http://www.imagnet.fr/>
- Lingu@net Adres: <http://ncet.csv.warwick.ac.uk/WWW/temps/linguanet/index.html>
- NCET Internet for Language Learning Adres: <http://csv.warwick.ac.uk/WWW/randd/highways/ch2/mfl.html>
- Tour de France Adres: <http://www.letour.fr/tour96/>
- Volterre Adres: <http://www.wfi.fr/volterre/>

Şehirler

- Lyon Adres: <http://www.mairie-lyon.fr/>
- Marseilles Adres: <http://www.marseille.enprovence.com/>
- Nice Adres: <http://www.nice-cotesazur.org/>
- Paris Adres: <http://www.paris.org/>
- Paris In Sites Adres: <http://www.parisinsites.com//>

Medya

- Nice-Matin Adres: <http://www.nicematin.fr/>
- Premiers pas Adres: <http://www.imagnet.fr/momes>
- TF1 Adres: <http://www.france2.fr/>
- France 2 Adres: <http://www.france2.fr/>
- France 3 Adres: <http://www.france3.fr/>
- Tele 7 Jours Adres: <http://www.t7j.com>

